

การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา

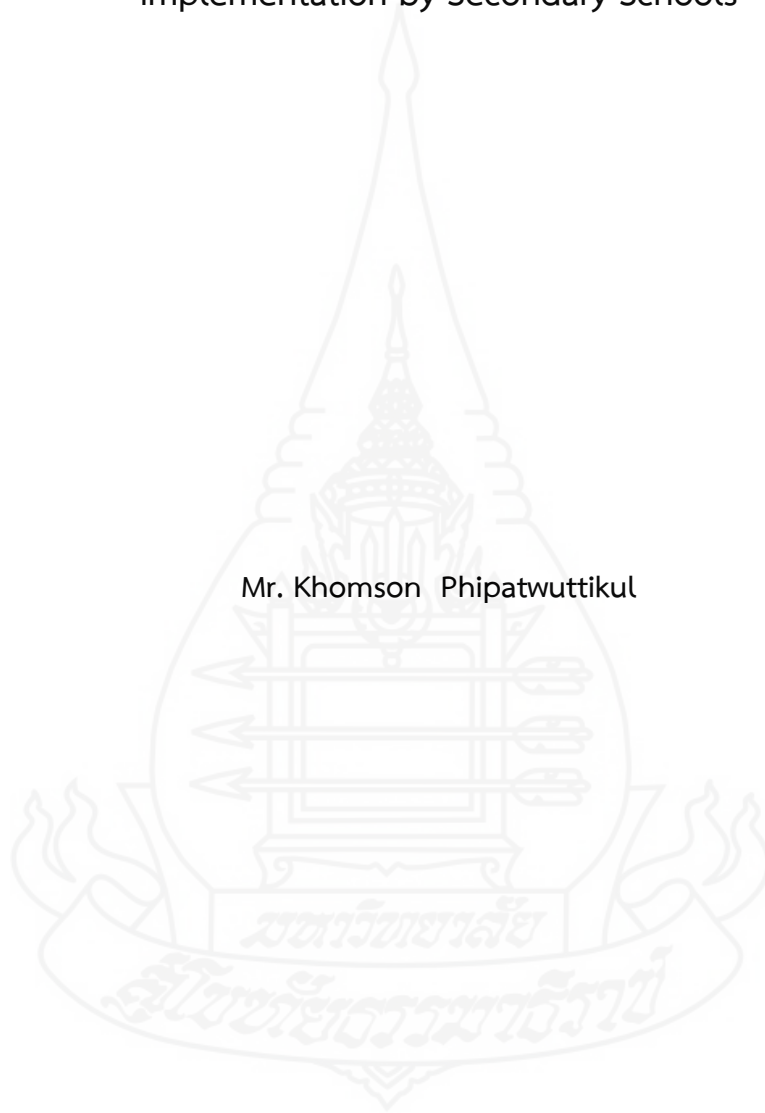
นายคมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2556

The Effectiveness Evaluation of Internal Quality Assurance
Implementation by Secondary Schools

Mr. Khomson Phipatwuttikul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Evaluation

School of Educational Studies

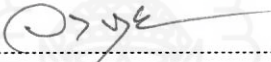
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

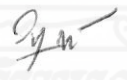
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา
ชื่อและนามสกุล นายคมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล
แขนงวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร. สัจจวรรณ ังคกระโทก
2. อาจารย์ ดร. นลินี ุณ นคร

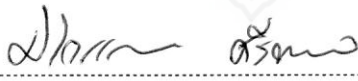
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. วิษณุ ทรัพย์สมบัติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สัจจวรรณ ังคกระโทก)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. นลินี ุณ นคร)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล) ศร.ท

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา

ผู้วิจัย นายคมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล **รหัสนักศึกษา** 2542500810 **ปริญญา**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การประเมินการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) อาจารย์ ดร. สังวรรณ ังดกระโทก
(2) อาจารย์ ดร. นลินี ฒ นคร **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา (2) ศึกษาผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ (3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลประเมินประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่/ครูผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 180 โรงเรียน ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเป็นระบบจากกรอบการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามโรงเรียน และครู และแบบบันทึกข้อมูลผลการทดสอบโอเน็ตของโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนและด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม ส่วนผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากถึงดีเยี่ยม (2) ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา และวิชาศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แต่ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ และผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรวมทุกรายวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ (3) ปัจจัยการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาซึ่งเป็นมิติหนึ่งของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษามีผลทางบวกต่อผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน และด้านมาตรการส่งเสริม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประเมินประสิทธิผลการศึกษา

Thesis title: The Effectiveness Evaluation of Internal Quality Assurance Implementation by Secondary Schools
Researcher: Mr. Khomson Phipatwuttikul; **ID:** 2542500810;
Degree: Master of Education (Educational Evaluation);
Thesis advisors: (1) Dr.Sungworn Ngudgratoke; (2) Dr.Nalinee Na Nakorn;
Academic year: 2013

Abstract

The objectives of this research were (1) to assess the quality assurance performance of secondary schools; (2) to assess effects of internal quality assurance performance of the school on student achievement; and (3) to examine factors affecting quality of internal educational quality assurance of secondary schools.

A sample of 180 schools was drawn using a systematic sampling from the sampling frame. Evaluation data were obtained from diverse groups of the chosen 180 schools that included secondary school administrators, staff/teachers who were in charge of school quality assurance, and classroom teachers. Research tools used to collect data were school and teacher questionnaires and data entry forms used to collect scores on the Ordinary National Education Test (O-NET). Statistics used in data analysis were the percentage, mean, standard deviation, factor analysis, and multiple regression analysis.

The evaluation results indicated that: (1) the school internal quality assurance performance in the student quality dimension and the creation of the school as a learning society dimension were outstanding; whereas the educational administration dimension, the school identity dimension, and the promotion measure dimension were judged as excellent, and the overall quality of the internal quality assurance ranged from very good to excellent; (2) the internal quality assurance performance in the dimension of student quality standard had a positive effect on learning achievement in courses in the Thai Language; Mathematics; Social Studies, Religion and Culture, Health and Physical Education, and Arts Learning Areas, which were statistically significant at the .05 level, but had no significant effect on learning achievement in the Science Learning Area; but the internal quality assurance performance in the dimension of creation of school as a learning society had a negative and significant effect on student achievement in the Occupations and Technology Learning Area at the .05 level; while the internal quality assurance performance in the dimension of student quality had a positive effect on student achievement as measured by the combined O-NET scores of all subjects, which was statistically significant at the .05 level; and (3) the factor of using feedback data to mobilize school improvement which was a dimension of the school evaluation culture had positive impacts on the student quality dimension and the promotion measure dimension, which were statistically significant at the .05 level.

Keywords: Internal school quality assurance, Educational effectiveness evaluation

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. สัจจวรรณ ังคระโทก อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไข และชี้แนะประเด็นสำคัญต่างๆ ในงานวิจัยจนมีความชัดเจนและสมบูรณ์ กราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. นลินี ฦ นคร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความรู้ คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. วิษณุ ทรัพย์สมบัติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ช่วยให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์ในแขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาทุกท่านที่ได้อบรมและให้ความรู้กับผู้วิจัย

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลและตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ท้ายสุด ขอกราบขอบพระคุณมารดา พี่น้อง และครอบครัวที่เข้าใจและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัย บุญกุศล คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากงานวิจัยนี้ ขอมอบเพื่อตอบแทนพระคุณบิดาผู้ล่วงลับ และเพื่อตอบแทนพระคุณมารดา ครู อาจารย์ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้อบรมสั่งสอนและให้ความรู้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

คมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล

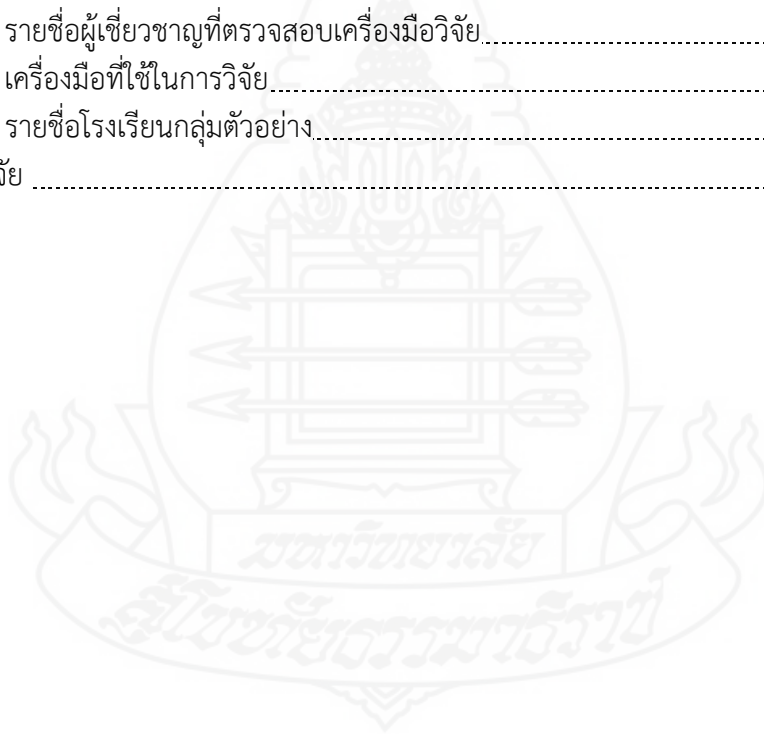
ธันวาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน	9
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	15
ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ตอนที่ 1 การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา	63
ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)	82
ตอนที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูลการศึกษา ระสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	82
ตอนที่ 2 ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET)	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)	84
ตอนที่ 4 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา	92
บทที่ 5 สรุปรายวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	102
สรุปรายวิจัย	103
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	123
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	124
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	126
ค รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	136
ประวัติผู้วิจัย	144

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน 40
ตารางที่ 2.2	คะแนนเฉลี่ยและเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมิน คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา 44
ตารางที่ 3.1	คะแนนเฉลี่ยและเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมิน คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา 64
ตารางที่ 3.2	การกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบของตัวแปรที่จะศึกษา 67
ตารางที่ 3.3	ค่าไอเกน ร้อยละความแปรปรวน และร้อยละความแปรปรวนสะสม ขององค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร 69
ตารางที่ 3.4	ข้อคำถามในองค์ประกอบแต่ละด้านของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายใน ของผู้บริหาร 69
ตารางที่ 3.5	ร้อยละความแปรปรวน และร้อยละความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 71
ตารางที่ 3.6	ข้อคำถามในองค์ประกอบแต่ละด้านของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 72
ตารางที่ 3.7	ค่าไอเกน ร้อยละความแปรปรวน และร้อยละความแปรปรวนสะสม ขององค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู 74
ตารางที่ 3.8	ข้อคำถามในองค์ประกอบแต่ละด้านของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายใน ของครู 75
ตารางที่ 3.9	ค่าไอเกน ร้อยละความแปรปรวน และร้อยละความแปรปรวนสะสม ขององค์ประกอบของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา 76
ตารางที่ 3.10	ข้อคำถามในองค์ประกอบแต่ละด้านของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา .. 77
ตารางที่ 3.11	สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยหรือตัวแปรทำนายคุณภาพการประกัน คุณภาพภายในด้วยการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ 79
ตารางที่ 4.1	ค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม 81
ตารางที่ 4.2	คะแนนเฉลี่ยและเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมิน คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา 83
ตารางที่ 4.3	แสดงผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานรายด้านและในภาพรวมของสถานศึกษา 83
ตารางที่ 4.4	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย (S01) 84

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET) รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (S02)	85
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET) รายวิชาภาษาอังกฤษ (S03)	86
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET) รายวิชาคณิตศาสตร์ (S04)	87
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET) รายวิชาวิทยาศาสตร์ (S05)	88
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET) รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา(S06)	89
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET) รายวิชาศิลปะ (S07)	90
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET) รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (S08)	91
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวมทุกรายวิชา	92
ตารางที่ 4.13 สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยหรือตัวแปรทำนายคุณภาพ การประกันคุณภาพภายในด้วยการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ	93
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน	94
ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านการจัดการศึกษา	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้	96
ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา	97
ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านมาตรการส่งเสริม	99
ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในภาพรวม	100
ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน (Stepwise)	101

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบการวิจัยการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยม	6
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	21
ภาพที่ 2.2 ตัวอย่างกระบวนการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในแต่ละงาน ที่ดำเนินไปพร้อมกัน	25
ภาพที่ 2.3 กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามวงจร PDCA	38

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ และกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2548)

มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับและต้อง เป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนั้น จึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกไปแล้ว และให้ใช้กฎกระทรวงที่ปรับใหม่ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทน โดยที่หลอมรวมการประกันคุณภาพภายในของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอก ไว้ในฉบับเดียวกัน และได้กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษา หรือการประเมินการจัดการศึกษา เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังคงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติไว้เช่นเดิม กล่าวคือ ให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งได้แก่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารและจัดการศึกษา มุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด การประกันคุณภาพ

การศึกษามีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ 1) การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น จึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริงมีความเป็นไปได้ และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการ ติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และ จัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนา คุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและ โครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน(สำนักทดสอบ ทางการศึกษา, 2553)

ข้อเสนอให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกมีเป้าหมายสำคัญ คือ การพยายามพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรโดยตัวของสถานศึกษาเอง แต่ผลการ ประเมินคุณภาพการศึกษาพบว่า คุณภาพผู้เรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร เช่น จากผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับชาติของประเทศไทยโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ที่ได้จัดให้มีการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า O-NET ซึ่งถือว่าเป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน พบว่า คะแนนผลการสอบต่ำมาก ทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยเฉพาะ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องนำผลการสอบมาทบทวน เพราะคะแนนทั้งห้ากลุ่มสาระที่ทดสอบในระยะ 2 ปี แรก (2548-2549) นักเรียนได้คะแนนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์และ ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าครึ่งมาก และมีผู้สอบบางคนสอบได้ 0 คะแนน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คุณภาพของนักเรียนที่จบชั้น ม.6 ยังไม่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจ(ธัญญา เรืองแก้ว, 2550) และ จากรายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2551/2552 พบว่า ปัญหาการพัฒนาคุณภาพในการจัด การศึกษาโดยรวมหรือโดยเฉลี่ยของทั้งประเทศ เมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาอุตสาหกรรม และ ประเทศส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะวัดโดยผลสัมฤทธิ์ในการสอบวิชาสำคัญของนักเรียน การประเมิน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ และจากการวัดผลสัมฤทธิ์ในการ สอบระดับชาติในช่วงชั้น ป.6, ม.3 และ ม.6 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยเฉพาะใน วิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา ลดลงจากปีก่อนๆ ในหลายกรณีด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า คนเรียนชั้น ป.2 และ ป.3 จำนวนหนึ่ง ที่ยังอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่คล่อง(วิทยากร เชียงกูล, 2551) สอดคล้องกับการสรุปผลการทดสอบ O-NET ในช่วงวันที่ 2 ตุลาคม 2549 – 30 กันยายน 2553 ที่พบว่า คะแนน O-NET ของนักเรียนระดับชั้น ม.6 ปีการศึกษา 2548-2552 ใน ภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยทั่วประเทศต่ำกว่า 50 % ทุกวิชา ทุกปี(สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553)

ผลการประเมินเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สภาพการปฏิบัติจริงในโรงเรียนซึ่งล้วนแล้วเป็นการกระทำที่ผิดพลาด ไม่ตรงกับเจตนาที่รัฐต้องการให้สถานศึกษาดำเนินการในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง สถานศึกษาที่ทำตัวอย่างประกันคุณภาพที่ผิด ๆ ก็จะแยกส่วนการประกันคุณภาพการศึกษากับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริง ๆ ครูบางกลุ่มได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเรื่องประกันคุณภาพก็ยุ่งอยู่กับการจัดเอกสาร จัดแฟ้มเพื่อให้ผู้ประเมินตรวจสอบ โดยเอกสารเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจริง(จำรัส นองมาก, 2544) นอกจากนี้ยังพบว่า ระบบการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่คิดว่าเป็นการเพิ่มภาระในการทำงาน เป็นกระบวนการที่น่าเบื่อ การไม่ได้ปฏิบัติงานด้านประเมินคุณภาพการศึกษาทุกวัน เป็นประจำ ต่อเนื่อง แต่ทำเป็นฤดูกาล และปัญหาของการประกันคุณภาพ คือ ปัญหาความไม่ต่อเนื่อง สถานศึกษาไม่ได้ใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุง และผู้ถูกประเมินไม่ยอมรับความจริง ส่วนผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการดำเนินงานด้านระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน องค์กรประกอบด้วยผู้ประเมินภายนอก ลักษณะทางจิตสังคมของผู้บริหารและครู มีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการดำเนินงานด้านระบบประกันคุณภาพภายใน (ศิริประภา ษรจันทร์ศรี, 2549) และเกิดผลกระทบจากการสอบระดับชาติที่พบว่า ครูเน้นการสอนติวมากขึ้น และยังนำข้อสอบระดับชาติมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ซึ่งผลกระทบดังกล่าวเป็นผลกระทบทางด้านลบ ทำให้ครูมีพฤติกรรมการสอนไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมการสอนที่เน้นการติวหรือการนำข้อสอบระดับชาติมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนว่ามีข้อเสียหรือไม่ถูกต้องอย่างไร(วันดี สมมิตร, 2552) โดยครูถือเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียน พฤติกรรมการสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ดีและสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียนย่อมทำให้นักเรียนเกิดความพอใจ รักและศรัทธาในตัวครู ทำให้ผลการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็จะดีตามไปด้วย(เมธาวี โภยทา, 2546) และหากครูมีพฤติกรรมการสอนที่ดีมีประสิทธิภาพย่อมสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้นักเรียนพัฒนาความรู้ความสามารถไปด้วย (จุไรวรรณ ร้อยไพ, 2549) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยเงื่อนไขของกระบวนการประกันคุณภาพภายในที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านชุมชน ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา(อนุสรณ์ เกิดศรี, 2551)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ดำเนินงานมารวม 14 ปีแล้ว และม้งานวิจัยจำนวนมากที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา จากการศึกษาผลการวิจัยข้างต้นพบว่า การวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในมิติของการศึกษาสภาพการนำไปปฏิบัติที่พบว่า การนำไปปฏิบัติยังมีความสับสนมีปัญหาและอุปสรรคในการ

ดำเนินงาน แต่ยังคงงานวิจัยที่ศึกษาประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กล่าวคือ ยังไม่มีงานวิจัยโดยตรงที่ศึกษาว่าการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญจากระบบการจัดการศึกษา ทำให้ไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดอ่อน จุดแข็งของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนั้น การนำข้อมูลผลการทดสอบวัดผลระดับชาติ (O-NET) มาวิเคราะห์ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพราะผลการเรียนของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญของการประกันคุณภาพ ผลการศึกษาจะมีส่วนสร้างองค์ความรู้เพื่อเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

ดังนั้นการวิจัยเรื่องนี้จึงต้องการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลผลการทดสอบวัดผลระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2554 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาว่ามีคุณภาพระดับใด การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) หรือไม่ และมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยสามารถนำมาพิจารณาเพื่อพัฒนานโยบาย หรือพัฒนาระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2. คำถามการวิจัย

- 2.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัศึกษามีคุณภาพระดับใด
- 2.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหรือไม่
- 2.3 ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- 3.2 เพื่อศึกษาผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- 3.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

4. ขอบเขตของการวิจัย

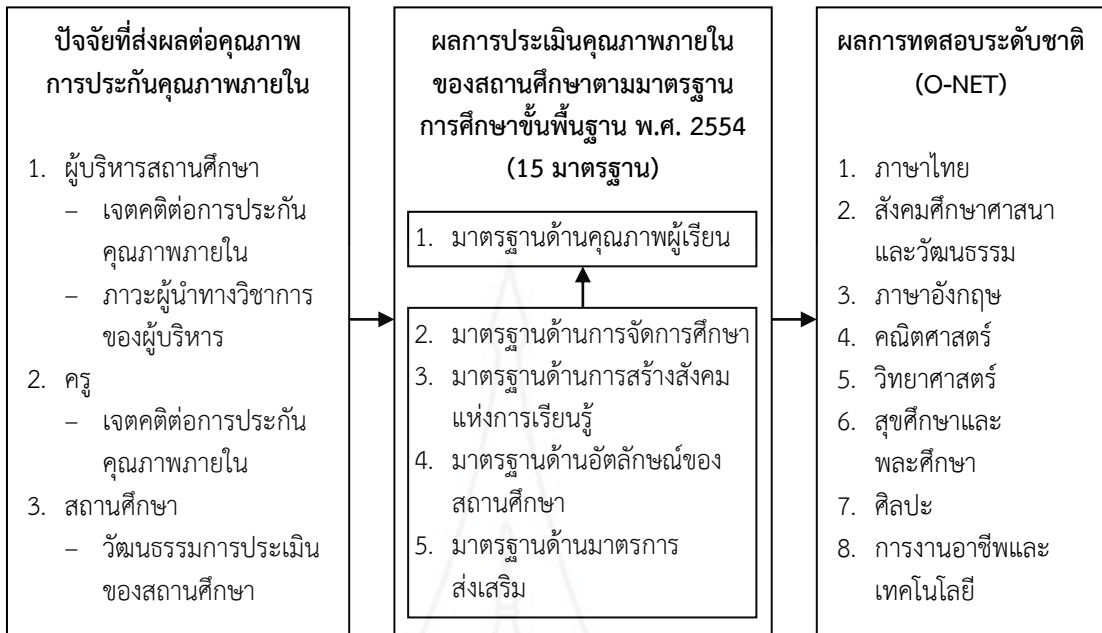
4.1 การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลผลการทดสอบวัดผลระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาเป็นผลการทดสอบประจำปีการศึกษา 2554 เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4.2 ประสิทธิภาพของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พิจารณาจากผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดได้จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) เนื่องจากมีความเป็นมาตรฐาน เพราะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนในแต่ละสถานศึกษาต้องทำการทดสอบและใช้แบบทดสอบเหมือนกันทั่วประเทศ

4.3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เจตคติการประกันคุณภาพภายในของครู และวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งผลการวิจัยจะสะท้อนผลการดำเนินงานและสามารถนำไปใช้เพื่อวางแผน ดำเนินการ ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

5. กรอบการวิจัย

การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มุ่งประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน(O-NET) และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามกรอบการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบการวิจัยการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับมัธยม

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่วัดได้จากคะแนนการสอบวัดผลระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

6.2 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ครอบคลุมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริมรวม 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้

6.3 เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร หมายถึง ความรู้สึกของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับ การตระหนักรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การเห็นคุณค่า และการมีความมุ่งมั่นที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน

6.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารเกี่ยวกับการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน การเรียนการสอนในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน การจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ การนิเทศและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศทางวิชาการ

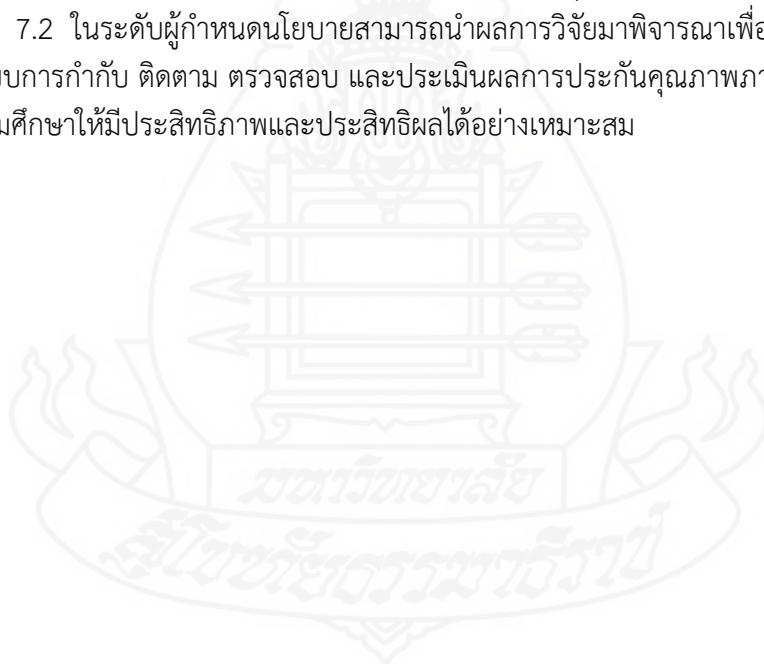
6.5 เจตคติการประกันคุณภาพภายในของครูหมายถึงความรู้สึกของครูเกี่ยวกับ การตระหนักรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การเห็นคุณค่า และการมีความมุ่งมั่นที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน

6.6 วัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษาหมายถึงปทัสถาน (วิธีการแห่งการปฏิบัติ) และค่านิยมเกี่ยวกับการประเมินที่สมาชิกสถานศึกษายึดถือร่วมกัน ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยวัดจาก 2 ประเด็น คือ การปฏิบัติด้านการประเมินและค่านิยมเกี่ยวกับการประเมิน ซึ่ง หมายถึง สิ่งที่บุคลากรในสถานศึกษายึดถือว่ามีค่าพึงปรารถนาและปลูกฝังให้สมาชิกยึดถือเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานด้านการประเมินร่วมกัน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยมาพิจารณาใช้พัฒนาแผนงาน โครงการ และวิธีปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งในด้านผลการเรียน ด้านสมรรถนะหลัก และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ต่อไป

7.2 ในระดับผู้กำหนดนโยบายสามารถนำผลการวิจัยมาพิจารณาเพื่อพัฒนานโยบาย หรือพัฒนาระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มุ่งประเมินผลการดำเนินงานและศึกษาประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่วัดได้จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน
 - 1.1 นิยามของการประเมิน
 - 1.2 นิยามของประสิทธิผล
 - 1.3 นิยามของประสิทธิผลของโรงเรียน
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.2 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.3.1 การประกันคุณภาพภายใน
 - 2.3.2 การประกันคุณภาพภายนอก
 - 2.3 แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - 2.4 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การให้ความหมายของการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน แบ่งเป็นนิยามที่ชัดเจน ได้แก่ “การประเมิน” “ประสิทธิผล” และ “ประสิทธิผลของโรงเรียน” โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 นิยามของการประเมิน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นักการศึกษาได้ให้นิยามของคำว่า "การประเมิน" ไว้ดังนี้

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1973) กล่าวว่า การประเมินคือกระบวนการรวบรวมพรรณนา และจัดหาสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อการตัดสินใจ

สเตค (Stake, 1978) กล่าวว่า การประเมินคือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ แหล่งเพื่อใช้ในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการบรรยาย และการตัดสินใจคุณค่า

สุวิมล ว่องวานิช (2543, 2545) ได้ให้ความหมายของการประเมินผล คือ การตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ถูกวัดโดยเทียบกับเกณฑ์ จุดเน้นของการประเมินอยู่ที่ความยุติธรรม และความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีความโปร่งใสและเปิดเผย นอกจากนี้การประเมินผลที่ดีต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่มีความตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งได้มาจากกระบวนการวัดผลที่มี คุณภาพซึ่งสามารถให้ผลการวัดที่ถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันนี้ ความหมายของการประเมินได้ขยายความกว้างออกไปเป็นแนวคิดที่ว่า การประเมินจะต้องให้ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจ ในการเลือกหนทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา ผลของการประเมินควรจะสามารถนำไปช่วยปรับปรุง โครงการให้ดีขึ้น

อุทุมพร จามรมาน (2544) ได้ให้ความหมายของการประเมิน คือ การให้ค่าระดับคุณภาพของผลผลิตของหน่วยงานโดยตนเอง พร้อมทั้งระบุจุดอ่อน แนวทางแก้ไข และ จุดแข็ง แนวทางเสริมอย่างเป็นรูปธรรม

นงราม เศรษฐพานิช และสุวิมล ว่องวานิช (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์มีคุณค่าไม่ใช่เป็นการจับผิด ไม่ใช่เป็นการตัดสินว่าใครดี/ใครไม่ดี แต่มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น มีการใช้กระบวนการประเมินผลเป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และต้องมีการกระตุ้นโดยการประเมินจากบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ สามารถให้ข้อเสนอแนะ ชี้จุดอ่อน จุดแข็งของหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง รวมทั้งสามารถให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงให้กับหน่วยงานได้ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้การประเมินผลจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพต่อไป

นิตยา ภัสสรศิริ (2537 อ้างถึงใน ยินดี ทองคำ, 2546) ได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของการประเมินตามแนวคิดเดิม ซึ่ง ไทเลอร์ (Tyler) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการนำนโยบาย แผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แต่แรกหรือไม่เพียงใด ต่อมา ครอนบาค (Cronbach), สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และ อัลคิน (Alkin) ได้ให้คำจำกัดความการประเมินในทำนองเดียวกันว่า คือการ

แสวงหาข้อสนเทศเพื่อตัดสินใจ อย่างไรก็ตามยังมีการให้คำจำกัดความที่แตกต่างกันไปอีกหลายประการ เช่น การประเมิน คือ การกำหนดคุณค่าของสิ่งที่ถูกประเมิน (Eiser, Glass, House, Sciven, Stufflebeam) การประเมิน คือ กิจกรรมที่ประกอบด้วยบรรยายข้อเท็จจริงกับการใช้ดุลยพินิจตัดสินข้อเท็จจริงนั้น (Guba & Lincoln; Stake) จนกระทั่งมีการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยมาตรฐานของการประเมิน และได้ให้ความหมายของการประเมินว่า การประเมิน คือ การตรวจสอบคุณค่าของสิ่งที่ถูกประเมินอย่างมีระบบ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลงานที่ทำ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือความคาดหวังแล้วตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ทำนั้น การประเมินเป็นกระบวนการที่ทำต่อเนื่องควบคู่กับการทำงาน เพื่อพัฒนาคนและพัฒนางานให้มีคุณภาพและได้ประสิทธิผลสูงสุด

สุพักตร์ พิบูลย์ (2548) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมินคือการรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การประเมินเป็นกระบวนการที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด หากการประเมินใดมีความครบถ้วนสมบูรณ์ในด้านการวัด (Measurement) และด้านเกณฑ์การตัดสินคุณค่า (Criteria for Judgment) จะส่งผลให้การประเมินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น

กาญจนา วัธนสุนทร (2549) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมินคือการได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งนั้น

สรุปได้ว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของสิ่งใด ๆ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้นโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อนำผลไปประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการต่อไป

1.2 นิยามของประสิทธิผล

นักการศึกษาได้ให้นิยามของคำว่า "ประสิทธิผล" ไว้ดังนี้

Robert (2002) กล่าวว่า ประสิทธิภาพเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ (results) และทรัพยากรที่ใช้ไป (resources used) โดยมีการอ้างอิงถึงต้นทุน (cost) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลผลิตที่เกิดขึ้น ดังนั้น ประสิทธิภาพจึงเป็นการวัดอัตราการทำงาน (work-rate) ของกระบวนการหรือผลของปัจจัยนำเข้า (input) ที่มีผลต่อผลลัพธ์ (output) ในขณะที่ประสิทธิผลครอบคลุมไปถึงเรื่องการวางแผนการดำเนินงานตามสภาพจริง และการวางแผนผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เป็นกระบวนการจับคู่ระหว่างผลผลิต (outcome) กับเป้าหมายที่กำหนด (stated goal) ดังนั้น ประสิทธิภาพจึงเป็นการวัดคุณภาพของผลผลิตที่เกิดขึ้น

Robbins (2005) ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า คือระดับความสามารถที่องค์การบรรลุจุดมุ่งหมายในเป้าหมายระยะสั้น (ดูจากผลผลิต) และการบรรลุเป้าหมายระยะยาว (ดูที่กระบวนการ)

วัฒนา ล่วงลือ (2538 อ้างถึงใน กิตติยา สีอ่อน, 2547) ได้ประมวลความหมายของประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากแนวคิดของนักวิชาการด้านการบริหารและทฤษฎีองค์กรหลายท่าน (Atchinson, 1978; Jackson & Morgan, 1987; Anderson, 1988; Quinn, Mintzberg &

James, 1988; William, 1989; Daft, 1992) สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ (stated goal) โดยไม่ได้พิจารณาถึงทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ปรารถนา นั่นคือผลการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นผลผลิต (outputs) ผลกระทบ (impacts) ผลลัพธ์ (outcomes) ได้ตรงตามผลที่คาดหวังไว้และเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้หรือผู้บริโภค

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2549) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ ระดับการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าที่ได้ก่อให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งในด้านผลผลิต และผลลัพธ์ของการดำเนินงาน

1.3 นิยามของประสิทธิภาพของโรงเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ดังนี้

Sergiovanni (2001) ได้ให้ความหมายของ effective school ไว้สองนัย คือ

1. ความหมายทั่วไป (common mean) หมายถึง ความสามารถในการทำให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการ ซึ่งในความหมายนี้โรงเรียนจะมีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของแต่ละกลุ่ม

2. ความหมายในเชิงเทคนิค (technical mean) ในวงการการศึกษา effective school หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทักษะพื้นฐานและความสามารถด้านอื่นที่วัดหรือประเมินผลโดยแบบทดสอบมาตรฐาน รวมทั้งด้านการบริหารจัดการ การสอนของครูและควมมีภาวะผู้นำที่รวมอยู่ในความหมายนี้ด้วย

Hoy & Miskel (2001) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมที่ถูกบีบบังคับได้ และรวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

วิโรจน์ สารรัตนะ (2548) ได้กล่าวถึงโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ (effective school) หรือความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน (school effectiveness) สรุปความได้ว่า นักวิชาการต่างประเทศหลายท่านไม่ให้ความหมายหรือนิยามของสองคำนี้ไว้ชัดเจนนัก เพราะเป็นเรื่องที่อาจจะมีการอภิปรายหรือถกเถียงกันได้ไม่รู้จบ เพราะขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละฝ่าย เช่น ในมุมมองของผู้ปกครอง โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพอาจหมายถึง บุตรหลานของเขามีความสุขหรือไม่ ได้คะแนนดีหรือไม่ โรงเรียนสะอาดหรือไม่ ครูเอาใจใส่นักเรียนดีหรือไม่ เป็นต้น ส่วนในทัศนะของครูอาจมองว่า นักเรียนได้เรียนรู้หรือไม่ คณะครูเอาใจใส่ต่อเด็กและมีความผูกพันกับภารกิจและหน้าที่ดีหรือไม่ ผู้บริหารสนับสนุนดี

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2550) ได้อธิบายถึงการประเมินผลการปฏิบัติราชการในมิติด้านประสิทธิภาพว่า "เป็นการแสดงผลงานที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้" โดยพิจารณาจากผลสำเร็จตามแผนปฏิบัติการ และผลสำเร็จตามพันธกิจหลัก และกล่าวถึงประเด็นการประเมินผลระดับความสำเร็จของ การประกันคุณภาพภายในว่าเป็นการที่สถาบันอุดมศึกษามีระบบและกลไกในการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำผลการประเมินตนเองไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานและสถาบัน และถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของสถาบัน และให้มีการประเมินระบบประกันคุณภาพ ภายในโดยเฉพาะผลลัพธ์หรือผลผลิตจากการมีระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรางวัลคุณภาพแห่งชาติ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2550) มีมุมมองในเรื่องประสิทธิผลว่า หมายถึง "กระบวนการหรือมาตรการสามารถตอบสนองจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ดีเพียงใด การประเมินประสิทธิผลต้องประเมินระดับความสามารถที่แนวทาง นั้นมีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับความต้องการขององค์กร และการถ่ายทอดเพื่อนำแนวทางไปปฏิบัติ หรือประเมินผลลัพธ์ของมาตรการที่ใช้" และยังขยายความการประเมินผลลัพธ์ ว่า จะพิจารณาจากผลการดำเนินงานในปัจจุบัน ผลการดำเนินการเมื่อเปรียบเทียบกับตัวเปรียบเทียบ ที่เหมาะสม รวมทั้งอัตราความครอบคลุม และความสำคัญของการปรับปรุงผลการดำเนินการ

สัมฤทธิ์ กาเพ็ง (2551) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนว่ามีความหมายเดียวกับประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายประสิทธิผลขององค์กรไว้แตกต่างกันตามลักษณะขององค์กร สามารถนำมารวมและจัดประเภทนิยามได้ 3 กลุ่ม โดยสรุป ได้แก่

กลุ่มแรก นิยามคำว่าประสิทธิผลของโรงเรียน/ประสิทธิผลขององค์กร ในรูปของความสัมฤทธิ์ หรือความสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน/องค์กร ตามเป้าหมายที่กำหนด นักวิชาการกลุ่มนี้ ประกอบด้วย Gaertner & Ramnarayan (1983) ที่นิยามว่า ประสิทธิผลขององค์กรเป็นผลมาจากการดำเนินงานหรือผลที่เกิดจากการดำเนินงานขององค์กรที่บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์(goals and objectives) ขององค์กร Pfeffer & Salancik (1978) นิยามว่า ประสิทธิผลขององค์กรเป็นผลลัพธ์ (outcome) ที่แสดงถึงศักยภาพขององค์กรในการจัดการได้ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและกลุ่มบุคคลในองค์กร Vappu (2000); Lock & Crawford (2000); Robbins (1996) นิยามว่าประสิทธิผล หมายถึงระดับ(degree) ที่องค์กรดำเนินการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2536) ให้ทัศนะว่า ประสิทธิผลขององค์กร หมายถึง การที่องค์กรสามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วน Handy (1985) ให้ความหมายว่า ประสิทธิผลขององค์กรนอกจากจะหมายถึงการที่องค์กรดำเนินการได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์แล้วยังมีความหมายในเชิงประเมินครอบคลุมถึงผลกระทบ (impact) จากปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อผลลัพธ์ (outcome) และผลผลิต (output) ขององค์กรด้วย

กลุ่มที่สอง นิยามคำว่าประสิทธิผลของโรงเรียนค่อนข้างแคบ และเฉพาะเจาะจงเน้นผลลัพธ์และผลผลิตที่เกิดกับนักเรียน นักวิชาการกลุ่มนี้ ประกอบด้วย Reid et al. (1988) ที่ให้นิยามประสิทธิผลของโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนผู้มีประสบการณ์ และผู้บริหารโรงเรียนที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ศักยภาพ และความสามารถของนักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน Armstrong et.al. (1989) ให้นิยามว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผล

สูง หมายถึง โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าระดับเกณฑ์มาตรฐานในการทดสอบ ศิริชัย กาญจนวาสิ (1989) นิยามว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นความสามารถของโรงเรียนในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติที่ทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และ Hoy & Miskel (2005) นิยามว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พัฒนานักเรียนให้มี ทักษะคิดทางบวก สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และแก้ปัญหาได้

กลุ่มที่สาม นิยามคำว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน/องค์กรในหลายมิติของการบริหาร อันจะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด นักวิชาการกลุ่มนี้ ประกอบด้วย Downson (1996); Hall (1996) นิยามประสิทธิผลของโรงเรียนว่าเป็นผลของการดำเนินการของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ ความสำเร็จครอบคลุมถึงความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งส่วนที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ ต่อความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน โดยต้องพิจารณาถึงเป้าหมายที่อาจเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา และเงื่อนไขของผู้ปฏิบัติงาน และวิโรจน์ สารรัตน์ (2548) ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผล (effective school) หรือความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน (school effective) เป็นคำที่ยากจะให้นิยามได้อย่างชัดเจนว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง เป็นเรื่องที่ต้องมีการอภิปรายหรือถกเถียงกันได้ไม่รู้จักจบ หากมองในทัศนะของผู้ปกครอง โรงเรียนที่มีประสิทธิผลก็อาจให้ความสำคัญในเรื่อง ความสุขของเด็ก คะแนนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก การปฏิบัติตนของเด็ก ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียน การเอาใจใส่ต่อเด็กของครู ความน่าเชื่อถือของโรงเรียน หรือความร่วมมือของผู้ปกครองกับชุมชน เป็นต้น ในทัศนะของครูก็อาจมองในเรื่องของการเรียนรู้ของเด็ก สภาพของชุมชน การดูแลเอาใจใส่ต่อเด็ก ความผูกพันกับภารกิจ การให้การสนับสนุนของผู้บริหาร การพัฒนาและความเชื่อมั่นในองค์กร เป็นต้น หรือในทัศนะของผู้บริหาร อาจมองว่า โรงเรียนเป็นที่นิยมกันหรือไม่ เราเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น เด็กมาเรียนโรงเรียนนี้กันหรือไม่ เรามีคณะครูที่ดีหรือไม่ คณะครูมีความพึงพอใจอย่างไร หรือผู้ปกครองบ่น ตำหนิหรือไม่ เป็นต้น ดังนั้น การประเมินผลองค์กร ยังรวมถึงความสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับตัว และพัฒนาเพื่อความอยู่รอดด้วย

สัมฤทธิ์ กาเพ็ง (2551) สรุปว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดทั้งด้านผลผลิต (outputs) และผลลัพธ์ (outcomes) โดยมีความหมายครอบคลุมถึงผลผลิตที่เกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ และความพึงพอใจของครูผู้ปฏิบัติด้วย

อาคม อังพวง (2551) ได้ให้ความหมายว่า ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน (school effectiveness) หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนจนเกิดผลลัพธ์ ที่ทำให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ (objectives) และเป้าหมาย (goals) ที่ได้กำหนดไว้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า นิยามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สามารถสรุปได้ในสองมุมมอง มุมมองที่กว้างสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ผลสำเร็จด้านต่างๆ ของโรงเรียนที่สามารถปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และ

เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ และในมุมมองที่เฉพาะเจาะจง สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ผลผลิต และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

จากนิยามของ “การประเมิน” “ประสิทธิผล” และ “ประสิทธิผลของโรงเรียน” สามารถนำมาสรุปเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ว่า การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน คือ กระบวนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผลสำเร็จจากการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านผลผลิต และผลลัพธ์ว่าสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อนำผลที่ได้ไปประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการต่อไป

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550) ได้อธิบายถึงประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในว่าเป็นผลที่ได้จากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ได้นำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการนำเอาผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ตลอดจนก่อให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นนโยบาย/แผนงาน/โครงการหนึ่งที่สามารถสะท้อนความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ดังนั้น จากแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน คือ กระบวนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผลสำเร็จจากการดำเนินงานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านผลผลิต และผลลัพธ์ว่าสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อนำผลที่ได้ไปประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการต่อไป จึงสามารถนำมากำหนดเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมุ่งประเมินผลสำเร็จของผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านผลผลิต และผลลัพธ์ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ถูกกำหนดตามมาตรฐาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม โดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปสู่การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเกี่ยวกับด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านการเรียนที่สำคัญ คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จึงเป็นผลกระทบที่สำคัญที่เกิดจากความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในการดำเนินนโยบาย/แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่จะสามารถนำผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาที่ได้ไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่วัดได้จากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสอบวัดที่เป็นที่ยอมรับและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีหัวข้อเกี่ยวกับความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ระบบของการประกันคุณภาพการศึกษา และกระบวนการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังนี้

2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นกระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบจัดการศึกษา ที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ และตรงกับความมุ่งหวังของสังคมและชุมชน โดยยึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ การกระจายอำนาจ (Decentralization) การมีส่วนร่วม (Participation) และการควบคุมคุณภาพ (Quality Control)

จรัส นองมาก (2544) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นกระบวนการที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าถ้าทำตามกระบวนการที่กำหนดนี้แล้ว การศึกษาจะมีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ (Stakeholder)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2544) ให้ความหมายว่าการประกันคุณภาพ คือ การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ

อุทุมพร จามรมาน (2544) ได้ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน (เจ้าของเงินภาษี) ว่าทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อผลผลิตจะได้มีคุณภาพ

นงราม เศรษฐพานิช และ สุวิมล ว่องวานิช (2545) ได้ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติขององค์กร/หน่วยงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างคามมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรงผู้รับบริการทางอ้อม และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานขององค์กร/หน่วยงานจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และผลผลิตไม่มีคุณภาพ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงไร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพได้มาตรฐานที่กำหนดไว้

จากนิยามที่ได้ศึกษาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนด

2.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

จรัส นองมาก (2544) กล่าวถึง ความสำคัญของการประกันคุณภาพไว้ว่า เป็นการทำให้เกิดความมั่นใจว่าคุณภาพจะคงที่หรือดีขึ้นแต่จะไม่ด้อยไปกว่าเดิม การทำให้เป็นเช่นนี้ได้ ต้องมีการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ หากพบว่าบกพร่องจะได้รับปรับปรุงแก้ไขทันที

อุทุมพร จามรมาน (2544) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาของไทยจะได้มีคุณภาพแข่งขันกับประเทศอื่นได้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการ เพื่อให้ประชาชนได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิตของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ประชาชนได้ข้อมูลว่าทุกคนในมหาวิทยาลัยทำงานคุ้มค่ากับเงินภาษีของประชาชน

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็น รูปธรรม และต่อเนื่อง

นงราม เศรษฐพานิช และสุวิมล ว่องวาณิช (2545) กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นงานสำคัญขององค์กร/หน่วยงาน โดยองค์กร/หน่วยงานเพื่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม จะเห็นได้ว่าการประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในทุกองค์กรเนื่องจากเป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ดังนี้

1. ทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ใช้ผลผลิตทางการศึกษาได้รับความมั่นใจในคุณภาพของสินค้าหรือผลผลิตของหน่วยงานนั้น
2. ทำให้การดำเนินงานขององค์กรได้มาตรฐานตามที่ควรจะเป็น
3. ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรเกิดความชัดเจนในเป้าหมายของการทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดการควบคุมกำกับการทำงานอย่างมีทิศทาง ทำให้สามารถตรวจสอบคุณภาพของ

การดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมี มาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับ ประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน

4. ทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีทิศทางและตรงประเด็นสอดคล้องกับ จุดแข็งหรือจุดอ่อนตามสภาพจริงของหน่วยงานนั้น ๆ

5. ทำให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการดำเนินงานมีข้อมูลที่จะช่วย ในการกำหนดทิศทางการวางแผนการทำงานเพื่อให้ความช่วยเหลือหน่วยงานที่อยู่ในความดูแลได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล (2545) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นสิ่งที่ใช้ ในการสร้างศรัทธาจากผู้ที่มีส่วนได้เสียต่อการจัดการศึกษา จะช่วยให้ผลสะท้อนกลับต่อสถานศึกษา ในการใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาและปรับปรุง อันจะเป็นรากฐานในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการในทุกด้านเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพที่สามารถสนองความต้องการที่ หลากหลายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้อธิบายว่า พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและ การประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือประเมิน คุณภาพการศึกษาปฏิบัติตามกฎหมายในมาตราที่เกี่ยวข้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็น องค์กรมหาชนที่ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการ จัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และ แนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพ ภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอ ผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มี ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ ที่เกี่ยวข้องกับสถาน ศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่เห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติภารกิจของ สถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐาน ที่ กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการ ปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หาก

มิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุง แก้ไข

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจะต้องดำเนินการให้ผลผลิตของการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อประกันคุณภาพการศึกษา สร้างศรัทธาและความเชื่อมั่น เป็นที่ยอมรับของนักเรียน ผู้ปกครอง สังคม และชุมชน

2.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กำหนดว่า ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งถูกบัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกัน คุณภาพการศึกษา มาตรา 47 บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยระบบ การประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 การประกันคุณภาพภายใน

1) ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้อธิบายว่า การประกัน คุณภาพภายใน หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

นงราม เศรษฐพานิช และสุวิมล ว่องวาณิช (2545) ให้ความหมายว่า การ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน การดำเนินงานจากภายใน โดยบุคลากรของหน่วยงานนั้นเอง

สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล (2545) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) กล่าวว่า การ ประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การที่สถานศึกษาดำเนินการอย่างมีแบบแผน เป็นระบบในการ พัฒนา ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่ กำหนดจากกระทรวงศึกษาธิการ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็น ระบบเกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ที่กำหนดจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด

2) ประโยชน์และความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กำหนดไว้ว่า มาตรา 48 บัญญัติให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2544) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษาที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้ ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ ได้ทำงานที่เป็นระบบที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และเน้นวัฒนธรรมคุณภาพได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำ และความรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม หน่วยงานที่กำกับดูแลได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับดูแลสถานศึกษา และก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพทางการศึกษา และคุณภาพของสถานศึกษา ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยทำงานพัฒนาองค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้อธิบายว่า กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา จึงได้ประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในมีประโยชน์ต่อหน่วยงานด้านการจัดการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษามีการพัฒนาปรับปรุงการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนและผู้ปกครองมีความมั่นใจว่าการศึกษาจะมีคุณภาพตามต้องการ ผลผลิตที่ได้จะทำให้ชุมชนเป็นสังคมที่มีคุณภาพต่อไป

3) ระบบการประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) กล่าวว่า ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน (2549) กำหนดให้มีกระบวนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่สัมพันธ์
กัน 3 ประการ คือ

(1) การพัฒนาคุณภาพเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
เพื่อให้บรรลุถึงมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ หัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ คือ การสร้าง
จิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นของการทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานอย่างมีระบบและทุกคนต้อง
ถือเป็นหน้าที่ที่จะปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง

(2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพ เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนกำกับติดตาม
ความก้าวหน้าและยืนยันการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย
และบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดบุคลากร

(3) การประเมินและรับรองคุณภาพ เพื่อตรวจสอบผลการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็นสองส่วน คือ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมิน
เพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน (2553) ได้ให้บทสรุปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ว่า ระบบการ
ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ดีที่สุด จะต้องเป็นระบบที่พัฒนาให้เกิดขึ้นจากจิตสำนึกของ
บุคลากรในสถานศึกษานั้นเอง ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทุกคนตระหนักถึงความ
จำเป็น ในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของตน การปฏิบัติงาน มิใช่สักแต่ว่า
ทำตามหน้าที่รับผิดชอบ แต่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตใจที่เต็มไปด้วย ความสุข มองเห็นผลสำเร็จที่จะ
เกิดขึ้นชัดเจนว่า ผู้เรียนจะมีคุณภาพอย่างไร ท้องถิ่นและชุมชนจะได้ประโยชน์อย่างไร มีการ "ติดตาม
ตรวจสอบ และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง" การปฏิบัติงานที่เกิดจากจิตวิญญาณของคนในองค์กรนั้น ๆ
เอง โดยไม่ต้องมีการบังคับ และมีการบริหารจัดการ อย่างเป็นระบบ มุ่งคุณภาพของผลที่เกิดขึ้น
ระบบการประกันคุณภาพภายใน ของหน่วยงานนั้น จะเป็นกลไกการพัฒนาที่ยั่งยืนกว่าระบบหรือ
กลไกใด ๆ ที่ถูกกำหนดให้ทำจากองค์กรภายนอก

สรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา คือ
กระบวนการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน โดยมีการ
ติดตามตรวจสอบคุณภาพและประเมินคุณภาพภายในด้วยตนเองและจากหน่วยงานต้นสังกัดให้
เป็นไปตามมาตรฐาน และได้รับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐาน
การศึกษา ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : 2553

2.3.2 การประกันคุณภาพภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้บัญญัติความหมายของการประกันคุณภาพภายนอก หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล (2545) ได้ให้ความเห็นว่า การประกันคุณภาพภายนอกเป็นการดำเนินการตามระบบควบคุมคุณภาพภายใน พร้อมทั้งมีการตรวจสอบและประเมินผลในทั้งระบบ โดยผ่านการดำเนินการจากหน่วยงานภายนอกที่ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม คือ การตรวจสอบคุณภาพที่ผ่านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพการให้การรับรองจากการศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากหน่วยงานภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ประกาศใช้กฎกระทรวงให้ถือเป็นแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบังคับใช้กับการจัดการศึกษาทุกหน่วยงาน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และ

วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีดังนี้

1. ให้สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้
 - 2.1 กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 2.2 กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
4. ให้สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงหลักและครอบคลุมในเรื่อง ต่อไปนี้
 - 6.1 เป็นแผนที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบ และมีแผนการปฏิบัติงานประจำปีรองรับ
 - 6.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการ พัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม
 - 6.3 กำหนดวิธีการดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้
 - (1) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
 - (2) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียน ผู้รับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - (3) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางให้บิดา มารดาผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
 - (4) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
 - (5) ให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) กล่าวว่าจากมาตรา 47 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดว่า ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนั้นได้นำไปสู่การจัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2546 และมีการปรับปรุงใหม่โดยรวมระบบการประกันคุณภาพภายในขององค์กรหลักที่รับผิดชอบการศึกษาในแต่ละระดับ (การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา) และระบบการประกันคุณภาพภายนอกเข้าด้วยกัน (ขณะนี้การพัฒนาคุณภาพการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ระหว่างการดำเนินการ) โดยในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ซึ่งรวมถึงการศึกษาปฐมวัยด้วย) นั้น ระบุว่าให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาประกอบด้วย การดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม 8 ประการ ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
 3. การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา
 4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา
 5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
 6. การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด
 7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
 8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- โดยนำเสนอรายละเอียดในแต่ละข้อ ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับการจัดการศึกษาที่ใช้หลักการกระจายอำนาจไปยังสถานการศึกษาโดยที่ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเอง และบริหารการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น รัฐจึงกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประเมินคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติมี 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้จากมาตรฐานการศึกษาของชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำสู่การปฏิบัติให้เกิดผล เพื่อยกระดับการศึกษาของประเทศให้เกิดประโยชน์กับประชาชนไทยทุกคน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยนำมาจัดทำเป็นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ประกาศให้สถานศึกษาทุกแห่งที่เปิดสอนระดับดังกล่าวใช้เป็นเป้าหมายการพัฒนา เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 สถานศึกษาต้องนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยที่ประกาศไว้เป็นเป้าหมายการพัฒนาสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเองอาจต้องการเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเฉพาะเจาะจงตามบริบทและความต้องการของท้องถิ่นอีกก็ได้การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน และเอกลักษณ์ของสถานศึกษาโดยกำหนดให้เหมาะสมครอบคลุมสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน สถานศึกษาและท้องถิ่น

2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

สถานศึกษาควรจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และการสร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง ควรมีคณะทำงานทำหน้าที่วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพ และจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะทำงานที่มีตัวแทนบุคลากรจากหลายฝ่ายมาร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมติดตามตรวจสอบ เก็บข้อมูล ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนครูน้อยมากควรร่วมกันวางแผนจัดระบบการเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ทำให้ได้ตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้ไม่ทำให้สะสมจนทำไม่สำเร็จเมื่อถึงสิ้นปีการศึกษาสำหรับการจัดระบบสารสนเทศนั้น สถานศึกษาย่อมทราบว่ามีอยู่มากมายเช่น ข้อมูลผู้เรียน ครูและบุคลากร ข้อมูลอาคารและสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลการพัฒนาบุคลากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลงบประมาณ ฯลฯ สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ให้ครอบคลุมและข้อมูลมีความสมบูรณ์ ค้นได้ง่ายและสะดวก รวดเร็ว มีการนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ การจัดหมวดหมู่ข้อมูลสารสนเทศ อาจแบ่งเป็นด้านก็ได้ เช่น ด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการเรียนการสอน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ หรือจะจัดโดยวิธีอื่นที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสมก็ได้

3. การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา

เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ในการจัดทำแผนดังกล่าวนี้ สถานศึกษาต้องคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และการนำสู่การปฏิบัติได้จริง แผนพัฒนาสถานศึกษาที่ดีควรคำนึงถึงวิธีดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ คือ

3.1 มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบ และมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว

3.2 มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการพัฒนา และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม

3.3 กำหนดวิธีการดำเนินงาน โดยอาศัยหลักวิชา หรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน / การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

1) เสาะหาและประสานสัมพันธ์กับแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการได้ และระบุไว้ในแผนให้ชัดเจน

2) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรภายในชุมชน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน

4) กำหนดการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

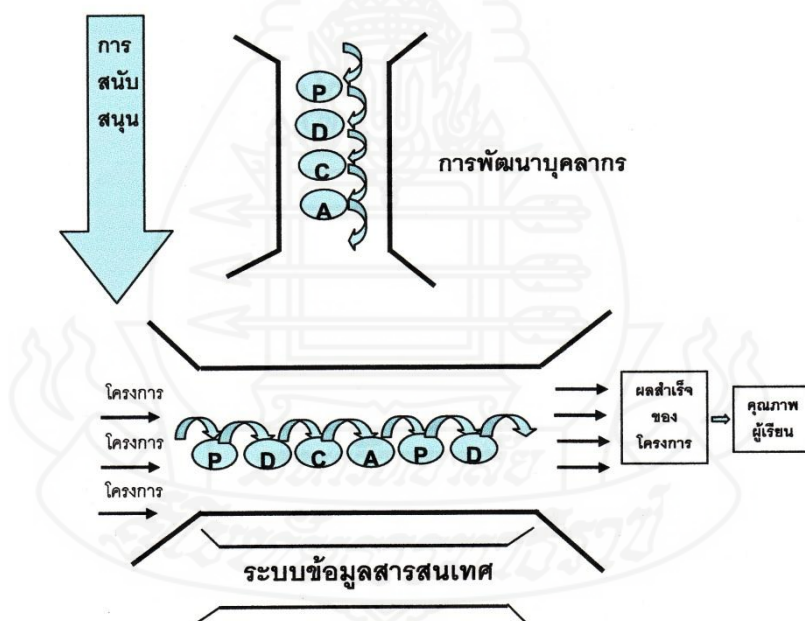
5) มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา

ในแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา มีโครงการ / กิจกรรม ที่ต้องดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดผลสำเร็จตามที่ระบุไว้ในตัวชี้วัดของโครงการการดำเนินงานตามแผนนั้น สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม ใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการ ที่จะทำให้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

ตัวอย่างเทคนิคการบริหารและการจัดการที่ใช้แล้วประสบผลสำเร็จ

4.1 วงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA ของเดมมิง (Deming Cycle) เป็นเทคนิคที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ นิยมใช้กันแพร่หลาย เพราะเป็นกระบวนการที่มีการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ขั้นการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผนหรือขั้นตอนที่วางไว้ (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) และการนำผลการประเมินย้อนกลับไปทบทวน ปรับปรุงแก้ไข วางมาตรฐาน / มาตรการกำหนดขั้นตอนกันใหม่ (Act) เพื่อการดำเนินงานต่อ ๆ ไปวงจรการพัฒนา PDCA สามารถนำไปใช้ดำเนินการได้ในทุกขั้นตอนทุกงาน และสอดคล้องกันได้อย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 ตัวอย่างกระบวนการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในแต่ละงานที่ดำเนินไปพร้อมกัน

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : 2549)

4.2 แนวคิด Balanced Scorecard สถานศึกษาหลายแห่งใช้แนวคิดในการกำหนดผลสำเร็จอย่างสมดุลรอบด้าน (Balanced Scorecard) เป็นเทคนิคการบริหาร เช่น โรงเรียนในฝัน โดยใช้การกำหนดมุมมองที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จของการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ

1) มุมมองด้านนักเรียน (Student Perspective) โดยพิจารณาความต้องการที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนที่คาดหวัง

2) มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายใน (Internal Process Perspective) โดยพิจารณาผลสำเร็จและแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการบริหารจัดการและการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน

3) มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) โดยพิจารณาปัจจัยที่ใช้ขับเคลื่อนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพตามที่คาดหวัง ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและทักษะของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มสมรรถนะของสถานศึกษาในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนา

4) มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร (Budget and Resource Perspective) โดยพิจารณาปัจจัยส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุภาพความสำเร็จในด้านงบประมาณและทรัพยากรโดยคำนึงถึงแหล่งสนับสนุน อดิธาภิบาล ค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ

จากมุมมองทั้งสี่ด้านนำมากำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objectives) ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จโดยคำนึงถึงความครอบคลุมและสมดุล จัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map) เพื่อตรวจสอบลำดับความสำคัญและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ผ่านมุมมองด้านต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์ เป็นเหตุเป็นผล เชื่อมโยงไปสู่ความสำเร็จได้อย่างไร แล้วจัดทำกรอบกลยุทธ์ (Strategy Framework) โดยการนำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์มา กำหนดตัวชี้วัด (Measures) เป้าหมาย (Targets) และ กลยุทธ์ริเริ่ม (Strategy Initiatives)

นอกจากวงจรการพัฒนา PDCA และเทคนิค Balanced Scorecard แล้ว ยังมีเทคนิคการบริหารอีกหลายรูปแบบที่ผู้บริหารนำมาใช้แล้วประสบความสำเร็จ เช่น เทคนิค 5 ส, TQM, QC, Six Sigma, Benchmarking, TOPSTAR เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพเชิงวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อวางแผนติดตามและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงาน/โครงการตลอดปีการศึกษาโดยใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นกรอบการติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้ ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาอีกด้วยสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปี ดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ สนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนอกจากนี้ สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ เพื่อให้ก้าวทันสภาวะการณ์ปัจจุบันด้วย คือ

5.1 วิสัยทัศน์ และภารกิจ ของสถานศึกษา เช่น วิเคราะห์ดูว่าวิสัยทัศน์และภารกิจสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน/มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและสอดคล้องกับสถานะปัจจุบันหรือไม่ ควรปรับปรุงเปลี่ยนอะไรบ้าง จัดกิจกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสม

5.2 แผนพัฒนาสถานศึกษา เช่น แผนพัฒนาสะท้อนความต้องการของชุมชนจริงหรือไม่มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนนำผลมาใช้ในการวางแผนครอบคลุมครบถ้วนหรือไม่กิจกรรมตามแผนสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายหรือไม่ แผนพัฒนาโดยรวมมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และมีทิศทางพัฒนาที่ชัดเจนหรือไม่

5.3 การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เช่น บรรยากาศและสภาพแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด สะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนอย่างไร ครูเลือกใช้ยุทธศาสตร์การสอนหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ ครูและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนอย่างไร การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกแก้ปัญหา ฝึกการคิดสร้างสรรค์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ตลอดจนพัฒนานิสัยรักการเรียนรู้หรือไม่ผู้เรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกหรือไม่ สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน / ปฐมวัย หรือไม่

5.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนประสบความสำเร็จจากการเรียนรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ ผลงานของผู้เรียนมีความหมาย บ่งบอกถึงสิ่งที่ผู้เรียนรู้ เข้าใจ และทำได้หรือไม่ ผลงานแสดงความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ และผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้ไปใช้มากน้อยเพียงใด ผู้สอนใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริงเพียงใด มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินหรือไม่ สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดีหรือไม่

5.5 การพัฒนาองค์กร เนื่องจากสถานศึกษาเป็นแหล่งหรือศูนย์การเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชน ฉะนั้นนอกเหนือจากการบริหารจัดการด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาผู้สอนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว สถานศึกษาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษาโดยเฉพาะห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ประเด็นในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน จึงควรวิเคราะห์ดูว่า ผู้บริหารอุทิศตนเพื่อองค์กร เพื่อนร่วมงาน และเพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างไร เป็นผู้นำในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสามารถแนะนำนวัตกรรมหรือแหล่งนวัตกรรมสำหรับผู้สอนได้หรือไม่ มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้สอน/คณะทำงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเชิงบริหารหรือไม่มากน้อยเพียงใด มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุมชนหรือไม่มากน้อยเพียงใด มีการรวบรวมแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน และเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นที่ปรึกษาหรือให้ความรู้หรือไม่มีการพบปะและเปลี่ยนแปลงประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อเทียบเคียงการพัฒนาหรือไม่อย่างไร

5.6 การพัฒนาวิชาชีพครู เช่น มีการใช้แหล่งวิทยากรภายนอก (สถาบันอุดมศึกษาองค์กรธุรกิจภาครัฐและเอกชน) ช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง มีการเปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดในการพัฒนาวิชาชีพด้วยวิธีการใดบ้าง สนับสนุนให้ครูมีการวิจัยค้นคว้าความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการประเมินผลบ้างหรือไม่ บ่อยเพียงใดจัดหางบประมาณและสิ่งสนับสนุนมากน้อยเพียงใด ส่งเสริมให้มีการสัมมนาหรือพัฒนาวิชาชีพ

ในรูปแบบอื่นใดหรือไม่การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ดำเนินการอย่างจริงจัง จะช่วยให้สถานศึกษามีข้อมูลถูกต้องและเพียงพอในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพ การศึกษาในรอบปีถัดไป นอกจากนี้ ผลจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษายัง มีส่วนช่วยกระตุ้นผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนักการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนให้ตระหนักถึงการกำหนด นโยบายและทิศทางการพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติอีกทางหนึ่งด้วย

6. การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด

จากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังได้กล่าวไว้ข้างต้น สถานศึกษาจะมีข้อมูลสารสนเทศสำหรับประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนดได้ด้วย อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาที่มีความพร้อม อาจตั้งคณะกรรมการขึ้นทำหน้าที่ ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาก็ได้ ซึ่งจะเป็นการสร้างระบบการประเมินตนเองอีกทางหนึ่ง นำ ผลจากการประเมินไประบุไว้ในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อไป การประเมิน คุณภาพภายในของสถานศึกษา ต้องครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน / ปฐมวัย ที่กำหนดไว้ นอกเหนือจากนี้ สถานศึกษาอาจทำการประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้ (ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานข้อ 5) เพื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ของนักเรียนเป็นรายคน เป็นการตรวจสอบและยืนยันคุณภาพผู้เรียนทางด้านวิชาการโดยขอใช้ แบบทดสอบจากองค์กรที่มีแบบทดสอบที่ได้มาตรฐาน

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นหน้าที่ที่สถานศึกษา ต้องปฏิบัติ เพราะการทำงานใดๆ ก็ตาม ต้องมีการรายงานผลและนำผลไปใช้ จึงจะเป็นการทำงานที่มี ประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในอดีตมีการละเลยกันมาก จนทำให้เกิดจุดอ่อนเรื่องระบบ ฐานข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนา จึงมีการตราไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกในการจัดทำรายงานการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาหรือที่เรียกสั้นๆ ว่ารายงานประจำปี นั้น สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ให้แนวทางไว้เป็นตัวอย่างในเอกสารชื่อ “ แนวทางการ เขียนรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ” โดยเสนอให้แบ่งรายงานเป็น 4 บท คือ บทที่ 1 สะท้อนสภาพทั่วไปของสถานศึกษา บทที่ 2 ระบุเป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา บทที่ 3 ระบุความสำเร็จของการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสถานศึกษา บทที่ 4 ระบุจุดเด่น – จุดด้อย และความต้องการการช่วยเหลือ นอกจากนี้ ควรระบุหลักฐานข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ของการประเมินตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไว้ด้วยเมื่อจัดทำรายงานการพัฒนา คุณภาพการศึกษาประจำปีเสร็จเรียบร้อยแล้ว **สถานศึกษา** ส่งรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาต้นสังกัดภายในเดือนพฤษภาคมของทุก ๆ ปี และส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพสถานศึกษา (สมศ.) เฉพาะในปีที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่ง**สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา** จะนำรายงานของสถานศึกษาทั้งหมดมาสังเคราะห์เป็นภาพรวมระดับเขตพื้นที่ และเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในเดือนกรกฎาคมของทุก ๆ ปี จากนั้น **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** จะได้นำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับ

เขตพื้นที่การศึกษามาสังเคราะห์เป็นภาพรวมระดับประเทศ นำผลที่ได้มากำหนดเป็นนโยบาย กลยุทธ์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป ประโยชน์สำคัญของการจัดทำรายงาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ไม่ได้อยู่ที่จัดทำเพื่อรายงานใคร แต่อยู่ที่การนำ ผลไปใช้วางแผนปรับปรุงงานต่อ ๆ ไป ดังนั้นสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดทำ รายงาน และนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ในการทำให้คุณภาพของสถานศึกษาดำรงอยู่อย่างยั่งยืนนั้น สถานศึกษาควร ตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม อยู่เสมอ โครงการ/กิจกรรมที่ทำได้ คุ่มค่า และเกิดประโยชน์ ส่งผลถึงผู้เรียน การพิจารณาโครงการ/กิจกรรมที่จะทำต่อไปหรือไม่นั้น ควร พิจารณาดังนี้

8.1 ถ้าเป็นโครงการที่ดี สมควรดำเนินต่อไปก็ดำรงโครงการนั้นไว้

8.2 ถ้าเป็นโครงการที่ดี แต่ยังดำเนินการไม่สำเร็จหรือไม่บรรลุเป้าหมายเพราะมี จุดบกพร่อง ถ้าปรับปรุงแก้ไขสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ก็ดำเนินการต่อไปและทำให้ดียิ่งขึ้น

8.3 ถ้าเป็นโครงการที่มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา ก็พัฒนา ดำเนินโครงการนั้นต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

8.4 หากมีเหตุการณ์หรือสิ่งที่สื่อเค้าว่าจะเกิดปัญหาต้องหาทางป้องกันไว้ก่อน ก็ จำเป็นต้องจัดทำโครงการใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาอย่างไรก็ตาม ในการทำให้คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้นสถานศึกษาต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1) สร้างจิตสำนึกการพัฒนาให้เกิดขึ้นในหมู่ครูและบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา

(1) เน้นย้ำหรือกำหนดเป็นนโยบายการทำงานอย่างมีระบบ รวมทั้งต้อง ทำงานอย่างมีเป้าหมาย ทำงานเป็นหมู่คณะ และต้องทำอย่างต่อเนื่องพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) การจะทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้ ต้องทำให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คือ รู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่รู้ หมั่น แสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันความรู้กันตลอดเวลา เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญใน เรื่องต่าง ๆ หลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และ แลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น ๆ สถานศึกษาก็จะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีความเคลื่อนไหวใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ตลอดเวลาผลผลิตขององค์กรแห่งการเรียนรู้ เห็นได้จาก 1) ผลสัมฤทธิ์ของงานสูงขึ้น 2) เกิดการพัฒนาคน 3) มีการพัฒนาความรู้ และ 4) องค์กรมีศักยภาพสูงขึ้น

สำนักทดสอบทางการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ สอดคล้องกันไว้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมี การจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

รวมทั้งเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กำหนดไว้ใน หมวด 6 มาตรา 48) นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงกำหนดให้ต้องออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ตามวรรคสอง มาตรา 47) เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และให้เชื่อมโยงการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประกันคุณภาพภายนอก จึงได้มีการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนกฎกระทรวงฉบับเดิม (พ.ศ. 2546) ซึ่งได้มีการนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในเล่ม 127 ตอนที่ 23 ก วันที่ 2 เมษายน 2553

กฎกระทรวงฉบับนี้ ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
 4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
 8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- โดยนำเสนอรายละเอียดในแต่ละข้อ ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

"มาตรฐานการศึกษา" เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุก แห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐาน การศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษา ของเขตพื้นที่ การศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการ กำหนดมาตรฐานขึ้นหลายประเภท เช่น มาตรฐานการแนะแนว มาตรฐาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาตรฐานลูกเสือและเนตรนารี มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นต้น แต่หาก พิจารณาอย่างถี่ถ้วน จะเห็นว่า มาตรฐานทั้งหลายนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะ และมีเป้าหมายคือคุณภาพผู้เรียน เป็นสำคัญทั้งสิ้น

ตามกฎกระทรวงได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณะของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และต้อง

ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และ กระบวนการเรียนรู้รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งระดับปฐมวัย มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียน ที่สถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชนคาดหวัง เช่น ความมีสำนึกรักบ้านเกิด การเป็นยูวเกษตรกร การอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น/พื้นบ้าน การมีทักษะในอาชีพ (อาชีพใดอาชีพหนึ่ง) ความสามารถเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น นำมาสังเคราะห์หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาต้องพึงตระหนักเสมอว่า มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้นนั้น ควรมีการระบุ ตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินและการสื่อสารกับ ผู้เกี่ยวข้อง ในการกำหนดมาตรฐานนั้นควรประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ บุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย/แหล่งความรู้ใกล้เคียง เจ้าของกิจการ/ สถานประกอบการในชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกัน ในคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดัน สนับสนุน และทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ ในเวลาอันรวดเร็ว และยั่งยืน

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แผน (Plan) เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการ ที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและ พิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สำหรับใช้เป็นเครื่องชี้้นำการดำเนินการใด ๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร การวางแผนมักมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผน อย่างชัดเจน ในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการจัดทำแผน ๒ ประเภท คือ

2.1 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่มีรอบระยะเวลาการพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปี หรือ แผน 5 ปี แล้วแต่ความเหมาะสม ตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการวางแผน เชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้ (Strategic Plan/Improvement Plan)

2.2 แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan/Operation Plan) ซึ่งแตกออกมาจากแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้น ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลา สถานศึกษาที่งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนด

กิจกรรม การติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ราบรื่น คล่องตัว มีการประเมินตนเอง อันนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปเขียนรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มาแล้วอย่างรอบด้านและรอบคอบ โดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสม สำหรับเป็นเข็มทิศชี้้นำการดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามวิสัยทัศน์ และมาตรฐานการศึกษา ที่สถานศึกษาวางเป้าหมายไว้ ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จะมีการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร และกรอบเวลา ของการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน

ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถตรวจสอบตนเองได้ว่า เป็นแผนพัฒนาที่มีคุณภาพหรือไม่ โดยพิจารณาจากประเด็นที่กฎกระทรวงกำหนดให้ต้องดำเนินการ ดังนี้

- 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของ สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
 - (1) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จ ของการพัฒนาไว้ อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม
 - (2) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่ มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
 - (3) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
 - (4) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เรียนรับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - (5) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน
 - (6) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
 - (7) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทศวรรษหน้านั้น สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเข้าใจบริบทและความต้องการของสถานศึกษาเอง โดยการวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิง ได้ทั้งผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายนอก ผลการประเมินระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ รวมทั้งผลการวิจัยที่ได้จากการ ทำวิจัยชั้นเรียนของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน โครงการ/กิจกรรมหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้ สอดคล้องกับการแก้ปัญหา และความต้องการใช้แหล่งวิทยาการที่อยู่ใกล้เคียงให้เป็นประโยชน์ และ

ที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่งคือ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตสำนึก ร่วมในการจัดการศึกษา ให้ถึงเป้าหมายที่หวังไว้ร่วมกัน

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดระบบการบริหารสถานศึกษาและระบบสารสนเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 การจัดระบบบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถจัดระบบบริหารโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎี หรือ ผลงานวิจัยที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการ ให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้วงจรพัฒนาคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act) ของ เดมिंग (Deming Cycle) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (TQM) เป็นต้น การจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงาน เป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ การบริหารงานตาม โครงสร้างของสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษจำเป็นต้องมี **คณะกรรมการ** หลายระดับ หลายฝ่าย นับตั้งแต่ระดับบริหาร/อำนวยการ ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น หรือมีการตั้งคณะทำงานเฉพาะขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานเป็นคราว ๆ ไป สถานศึกษาขนาดกลาง ซึ่งดูจะมีความคล่องตัวมากที่สุดก็จำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดผู้รับผิดชอบงานที่เหมาะสม เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมให้มากที่สุด

สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กควรเน้นลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ เช่น รวมงานวิชาการและงานงบประมาณไว้ด้วยกันเพราะทุกงานต้องเกี่ยวข้องกับ การใช้เงิน หรือ รวมงานวิชาการกับงานบุคลากร เพราะการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับครู ครูทุกคนต้องทำงานบริหารทั่วไปได้ เป็นต้น การทำงานในรูปคณะกรรมการอาจมีความจำเป็นน้อยมากสำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็กเพราะบุคลากรมีอยู่เพียงไม่กี่คน ดังนั้น ทุกคนจึงต้องมีแผนการทำงานของตนเองควบคู่กับแผนการสอนด้วย เพื่อเป็นการตรวจสอบ การทำงานเป็นระยะตามวงจรคุณภาพ มีการปรับปรุงงานทันทีที่ไม่ทำให้งานค้างคั่ง จึงมีเวลาให้กับการพัฒนาการเรียนการสอนได้เต็มที่

3.2 การจัดระบบสารสนเทศ

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมและเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษา สืบค้น ได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้รับผิดชอบดูแลสารสนเทศของสถานศึกษาต้องทำงาน อย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็น วางแผน การเก็บข้อมูลซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย สร้างความเข้าใจ ให้ทุกฝ่ายมีความตระหนักถึงความจำเป็นในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลาย ล้วนต้องได้จากครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทั้งสิ้น เมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้อง การได้มาซึ่งข้อมูลก็จะมีคุณภาพถูกต้อง และได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน การศึกษาของสถานศึกษามีหลายด้าน เช่น ข้อมูลและ สารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน วิธีการ/รูปแบบ/

นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู วิธีการ/รูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมพัฒนา การจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สถิติและผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ในและนอกสถานศึกษา วิธีการ/จำนวนครั้ง/จำนวนโครงการที่สถานศึกษา และชุมชนร่วมกันพัฒนาเพื่อสร้างให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลและสารสนเทศที่นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่สุด คือ ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องจัดเก็บข้อมูล และสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และต้องทำให้เป็นปัจจุบัน ในทุกภาคเรียน เพื่อการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานได้ทันเหตุการณ์ การมีระบบข้อมูลและสารสนเทศจึงจะนับว่าได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ สามารถจัดเก็บในรูปแบบของ แฟ้มเอกสาร หรือจัดเก็บโดยใช้ระบบต่างๆ จากคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ จำนวนผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษาขนาดใหญ่ ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการบันทึกข้อมูล ประมวลผล แล้วสรุปเป็นสารสนเทศ เพื่อการใช้งานได้ทันทีเช่นเดียวกัน สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งมีบุคลากรไม่เพียงพอควรใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เช่นเดียวกัน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยลดภาระในเรื่องนี้ได้อย่างมาก

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น เปรียบเสมือน เข็มทิศชี้ทางการทำงาน เพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทาง การดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกัน แต่แผนจะไม่มีผลหากการดำเนินงาน ของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและ ระบบคุณธรรม ย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนัก ผู้บริหาร จะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้ การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ให้ความสำคัญการดำเนินงานและ ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย ครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน อย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงาน ตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุด การดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่ และบทบาท ของตนเองอย่างดีที่สุด และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควร เป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากร ทุกคน/ทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา รวมถึงการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา ในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษานั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวม ข้อมูลและสารสนเทศที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เห็น แนวโน้มการปฏิบัติงานว่าดีขึ้น หรือกำลังถอยลง และควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือเร่งพัฒนาในเรื่อง ไตบ้าง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงควรกระทำทุกปี ถือเป็น การประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง การดำเนินงานทำได้ทั้ง ระหว่างและหลังการดำเนินงานโดยความร่วมมือ ของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน การติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียน เป็น อันดับแรก และเชื่อมโยงถึงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่นๆ รวมถึงเอกลักษณ์ของ สถานศึกษาด้วย

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในแต่ละครั้ง เป็น ข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้าน การ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวน การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การ พัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ กฎกระทรวงยังกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา มีหน้าที่ ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อีกทางหนึ่งด้วย โดยให้ดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่าง ต่อเนื่องในทุกสามปี ทั้งนี้ ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้น พื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำแผนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาภายใน เขตการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ได้รับการตรวจสอบคุณภาพและได้รับประโยชน์จากการ ติดตามตรวจสอบ ครบถ้วน กรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาใดมีสถานศึกษาในความดูแลรับผิดชอบ จำนวน ไม่มาก ควรมีการติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกปี ส่วนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีสถานศึกษาอยู่ในความ ดูแลรับผิดชอบจำนวนมากไม่สามารถตรวจสอบให้ครบได้ภายใน 3 ปี ก็ควรมีการประสานงาน โดย อาศัยบุคลากร/ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถมาร่วมปฏิบัติการได้ ควรมีการแต่งตั้ง คณะทำงานในการออกติดตามตรวจสอบ มีการกำหนด กรอบการตรวจสอบที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นการ ตรวจสอบต้องสอดคล้องกับ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและมาตรฐาน การศึกษา ของสถานศึกษา มีการแจ้งผลการตรวจสอบให้สถานศึกษาทราบ เปิดเผยแพร่ การตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนทราบด้วย ประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษา อย่างสม่ำเสมอ นั้น จะทำให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือแม้แต่ ผู้เรียนเอง รับรู้ถึงปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาและหาทางปรับปรุง และพัฒนา ร่วมกัน รวมทั้งนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา หรือ แผนปฏิบัติการประจำปี และใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการประเมินผล การดำเนินงานของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบ ซิตความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าบรรลุตามเป้าหมาย หรือมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษา หรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation) การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ควรยึดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตาม ควรสะท้อนภาพ ความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน ดังนี้

6.1 คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนโดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้ จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่อันนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

6.2 คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุกมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และถือว่าเป็นรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ไม่ทำให้สถานศึกษา ต้องมีภาระในการจัดทำรายงานหลายเล่ม การจัดทำรายงานประจำปีถือเป็นเรื่องปกติที่สถานศึกษาต้องจัดทำหลังการจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปี ทั้งนี้ นอกจากเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว สถานศึกษาต้องเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วย รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของ สถานศึกษานี้จะนำไปเป็นฐานข้อมูลและหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษา สำหรับรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบของรายงานประจำปี ได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย นำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญอาจแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) แผนการพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ผลการพัฒนา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 4) สรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

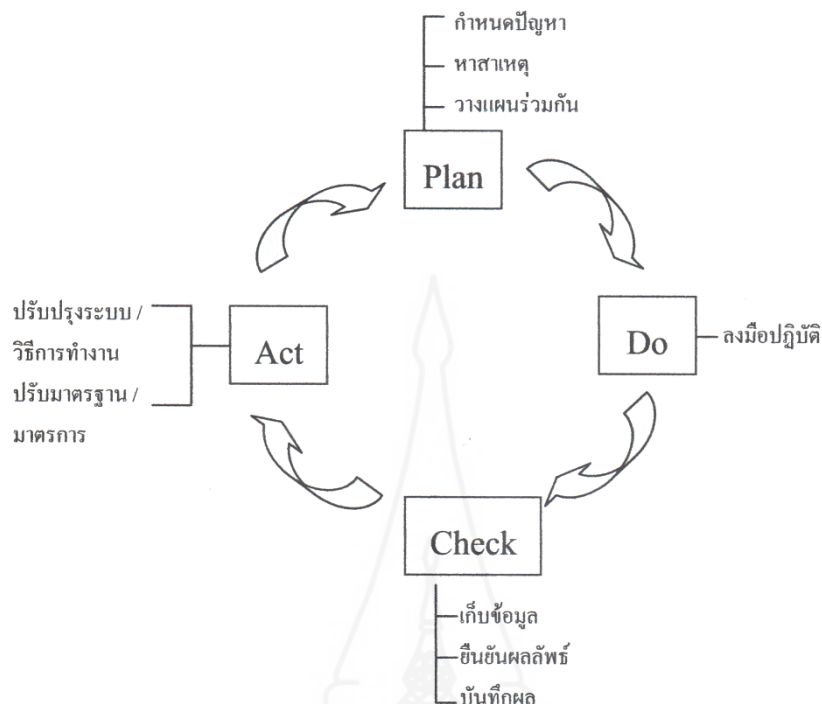
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลการประเมินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนา กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาต้องยึดคุณภาพที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน/ระดับปฐมวัยโดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเอง จัดระบบ และโครงสร้างที่ เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผน ด้วยจิตสำนึก

ที่ว่า "การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน การดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนทั้งสถานศึกษา"

การทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้น สถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึกการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยถือว่าการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัด เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน จัดระบบ และโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผน และดำเนินงานตามแผนโดยเน้น ระบบคุณภาพ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสม และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
3. นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างชาญฉลาด
4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ รู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่เรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลา เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ อย่างหลากหลาย จนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยน ความรู้กับองค์กรอื่นๆ มีนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องจัดให้มีการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการทำงาน (วงจร PDCA) โดยอาศัยหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

ที่มา: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : 2549

2.2 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 ประกอบด้วยอุดมการณ์ หลักการจัดการศึกษา และมาตรฐานการศึกษา และเพื่อให้สะดวกต่อการนำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเกิดประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำคำอธิบายและระดับคุณภาพพร้อมทั้งเกณฑ์การผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาตลอดจนเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ดังนี้

อุดมการณ์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อุดมการณ์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนโดยรัฐ ต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองของโลก เพื่อเป็นรากฐานที่เพียงพอสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต

หลักการของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยึดหลักที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใฝ่รู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่พอเพียงต่อการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตส่วนตน สามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด และมีความเป็นประชาธิปไตย

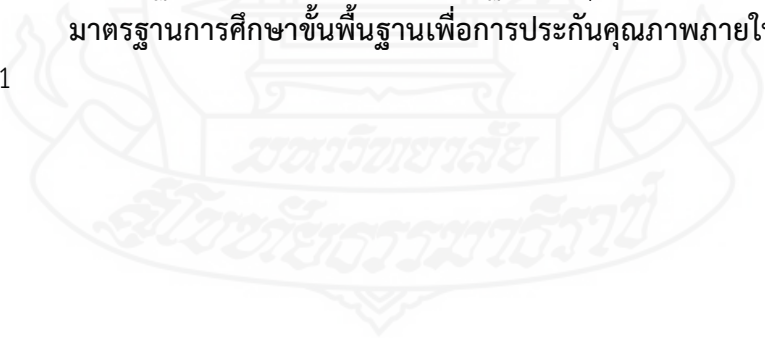
2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทย ให้มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความรู้และทักษะพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพสุจริต มีความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีทั้งของครอบครัว ชุมชน สังคมไทย และสังคมโลก

3. หลักแห่งความเสมอภาค คนไทยทั้งปวงต้องมีสิทธิ์เสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงเท่าเทียม ควบคู่ไปกับความมีคุณภาพ โดยไม่แบ่งชนชั้นหรือความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม

4. หลักการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ศักดิ์ศรีและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

5. หลักแห่งความสอดคล้อง อุดมการณ์และมาตรฐานในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานต้องสอดคล้องกับสารະบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา และมาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน มีรายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน (30 คะแนน)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก(คะแนน)	
	ตัวบ่งชี้	รวม
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ		
1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกาย สม่ำเสมอ	0.5	5
1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	0.5	
1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ	1	
1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	1	
1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น	1	
1.6 สร้างผลงานจากเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์/กีฬา/นันทนาการ ตามจินตนาการ	1	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์		
1.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร	2	5
1.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูแก่ผู้ที่ผู้มีพระคุณ	1	
1.3 ยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง	1	
1.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	1	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		
3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว	2	5
3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	1	
3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน	1	
3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	1	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล		
4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง	2	5
4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง	1	
4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ	1	
4.4 มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	1	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร		
5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์	1	5
5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์	1	
5.3 ผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์	2	
5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	1	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก(คะแนน)	
	ตัวบ่งชี้	รวม
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร		
5.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์	1	5
5.6 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์	1	
5.7 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์	2	
5.8 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	1	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต		
6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ	2	5
6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง	1	
6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	1	
6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	1	

2. ด้านการจัดการศึกษา (50 คะแนน)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก(คะแนน)	
	ตัวบ่งชี้	รวม
มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล		
7.1 ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1	10
7.2 ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	1	
7.3 ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและ พัฒนาการทางสติปัญญา	2	
7.4 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่น มา บูรณาการในการจัดการเรียนรู้	1	
7.5 ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนารการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1	
7.6 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพ ชีวิตด้วยความเสมอภาค	1	
7.7 ครูมีการศึกษา วิจัยและพัฒนารจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และใช้ผลในการปรับการสอน	1	
7.8 ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา	1	
7.9 ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ	1	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก(คะแนน)	
	ตัวบ่งชี้	รวม
มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล		
1.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน	1	10
1.2 ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัย เป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ	2	
1.3 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ	2	
1.4 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ	2	
1.5 นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา	1	
1.6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา	2	
มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล		
9.1 คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด	2	5
9.2 คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	1	
9.3 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา	2	
มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน		
10.1 หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น	2	10
10.2 จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ	2	
10.3 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน	1	
10.4 สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปรู้ได้ด้วยตนเอง	1	
10.5 นิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	2	
10.6 จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน	2	
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ		
11.1 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก พอดี อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่น และมีแหล่งเรียนรู้สำหรับ ผู้เรียน	4	10
11.2 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน	3	
11.3 จัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	3	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก(คะแนน)	
	ตัวบ่งชี้	รวม
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง		
12.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1	5
12.2 จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1	
12.3 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	1	
12.4 ติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	0.5	
12.5 นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	0.5	
12.6 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน	1	

4. ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ (10 คะแนน)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก(คะแนน)	
	ตัวบ่งชี้	รวม
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้		
11.1 มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	5	10
11.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง	5	
มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้น ที่กำหนดขึ้น		
11.1 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ปรัชญา และ จุดเน้นของสถานศึกษา	3	5
11.2 ผลการดำเนินงานส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และ จุดเน้นของสถานศึกษา	2	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

6. ด้านมาตรการส่งเสริม (5 คะแนน)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก(คะแนน)	
	ตัวบ่งชี้	รวม
มาตรฐานที่ 15 การจัดการกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนา และส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น		
15.1 จัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษา	3	5
15.2 ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย	2	

ตารางที่ 2.2 คะแนนเฉลี่ยและเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพ
4.51 – 5.00	5	ดีเยี่ยม
3.51 – 4.50	4	ดีมาก
2.51 – 3.50	3	ดี
1.51 – 2.50	2	พอใช้
0.00 – 1.50	1	ปรับปรุง

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

จากแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่สรุปจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล และประสิทธิผลของโรงเรียน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ดังนี้

Putter (1979 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548) เห็นว่าองค์ประกอบของความสำเร็จของสถานศึกษาควรมีดังนี้ (1) มีการกำหนดค่านิยม ความคาดหวังและมาตรฐานของโรงเรียน (2) มีการบริหารห้องเรียนที่ดี (3) มีการสอนของครูและกำหนดความหวังที่สูง (4) มีครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี (5) มีข้อมูลย้อนกลับในทางบวกต่อนักเรียน (6) มีสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับ นักเรียน และครู (7) มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้กับนักเรียน (8) มีการประสพผลสำเร็จของนักเรียน และ (9) มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน

Purkey & Smith (1982 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548) ได้จัดปัจจัยที่แสดงถึงความมีประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและกระบวนการ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ด้านโครงสร้างประกอบด้วย (1) มีการบริหารและภาวะผู้นำแบบกระจาย

อำนาจ (2) มีความมั่นคงในการปฏิบัติงานของครู (3) มีหลักสูตรที่ชัดเจนและจัดเป็นระบบ (4) มีการพัฒนาครู (5) มีส่วนร่วมและสนับสนุนจากผู้ปกครอง (6) มีการยอมรับจากนักเรียนอย่างกว้างขวาง (7) มีเวลาเพื่อการเรียนรู้สูงสุด และ (8) มีการสนับสนุนจากท้องถิ่นด้านกระบวนการประกอบด้วย (1) มีความสัมพันธ์แบบสถานศึกษา (3) มีสำนักชุมชน (4) มีจุดหมายชัดเจน (5) มีระเบียบและวินัย (6) มีความคาดหวังร่วมกันสูง

Bossert (1988) ได้กำหนดเกณฑ์การวัดประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนี้ (1) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ (2) การนิเทศติดตามงานอย่างใกล้ชิด (3) การประเมินกิจกรรมทางวิชาการ (4) การพัฒนาวิชาชีพครู และ (5) การมีความอิสระและหลากหลายในการเรียน

Caldwell & Spinks (1990) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ประเมินความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย (1) อัตราการออกกลางคันของนักเรียนต่ำ (2) คะแนนทดสอบแสดงถึงความสำเร็จในระดับสูง และ (3) ความสำเร็จในการศึกษาต่อหรือการทำงานทำของนักเรียนอยู่ในระดับสูง

Hoy & Miskel (2001, 2005) นำเสนอตัวชี้วัดสำคัญด้านผลลัพธ์ของโรงเรียนที่แสดงถึงคุณลักษณะของความสำเร็จของโรงเรียนไว้ 3 ประการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ (academic achievement) ความพึงพอใจในงานของครู (job satisfaction) และการรับรู้ต่อประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งหมด (overall perceptions of school effectiveness)

อำนาจ โพรศรี (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของชุมชนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในกิ่งอำเภอข้าสูง เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยได้ศึกษาจากประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 136 คน จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสำคัญคือ บรรยากาศในโรงเรียน สภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบและปลอดภัย คุณสมบัตินักเรียน บุคลากร โครงสร้างการบริหาร ภาวะผู้นำด้านวิชาการ ความคาดหวังของชุมชน การพัฒนาบุคลากร ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในกรณีถ้าบรรยากาศในโรงเรียนเป็นไปในทางที่ดี สร้างสรรค์จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและการเรียนรู้ เชื่อถือศรัทธา มีความรับผิดชอบ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความกระตือรือร้น และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึง ความสะอาดร่มรื่นสวยงาม ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ส่วนด้านครูควรศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีคุณธรรมจริยธรรมพร้อมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี โรงเรียนควรมีแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการกำหนดไว้อย่าง ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะผู้นำทางวิชาการ มีความมุ่งมั่นในการบริหารสู่ความเป็นเลิศ นอกจากนี้โรงเรียนควรมีแผนพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจน พร้อมกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และมีการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 345 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในที่ส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษา คือ ผู้บริหารทุ่มเท มุ่งมั่น สนใจใฝ่รู้ ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างเข้มงวด มีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี มีความสัมพันธ์ภายในดีและทำงานเป็นทีม ครูยอมรับ

การเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่องานสอน สนใจใฝ่เรียนรู้ มีการประสานงานที่คล่องตัว โดยมีบุคลากรและคณะทำงานที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพ และปัจจัยภายนอกที่ส่งเสริมการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ คือ ชุมชน และกรรมการสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ ได้รับการช่วยเหลือจากการมีกฎหมายและนโยบายจากต้นสังกัดผลักดันให้มีการประกันคุณภาพและหน่วยงานต้นสังกัดช่วยเหลือและนิเทศอย่างจริงจัง ส่วนปัจจัยภายในที่เป็นอุปสรรคคือ วัฒนธรรมองค์กรแตกแยก ไม่ให้เกียรติกัน ครูขาดความรับผิดชอบ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารขาดความเด็ดขาดหรือใจดีเกินไป และโครงสร้างการบริหารขาดการประสานงานที่ดี โดยมีปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคคือ ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขาดความเข้าใจในงานประกันคุณภาพ มีผลกระทบจากนโยบายลดอัตราค่าจ้าง และหน่วยงานต้นสังกัดขาดการนิเทศช่วยเหลือ

ธงชัย นิลสุวรรณ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 319 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 70 คน และครูผู้สอน จำนวน 249 คน จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ การจูงใจ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การทำงานเป็นทีม การเสียสละของบุคลากร บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน วัฒนธรรมสถานศึกษา และการพัฒนาบุคลากร มีปัจจัยที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของ สถานศึกษา คือ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา วัฒนธรรมสถานศึกษา และการจูงใจ ในการนี้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มุ่งเน้นและปฏิบัติจริงในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมสถานศึกษาและมีทักษะในการจูงใจบุคลากร

ธนะ ปรีชา (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 294 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครู จำนวน 273 คน จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการเสียสละของบุคลากร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและสถานศึกษา และด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ส่วนปัจจัยที่ทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และด้านการเสียสละของบุคลากร

สุนนท์ ทองโพธิ์ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยได้ศึกษาจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 220 คนเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 220 คนจากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านผู้บริหาร ด้านโรงเรียน ด้านครู และด้านการบริหาร ส่วนปัจจัยที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน คือ ด้านการบริหาร ได้แก่

โครงสร้างการบริหารและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในการนี้ผู้บริหารควรมีการพัฒนาทักษะในการบริหารงาน มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเพื่อนำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศโดยการพัฒนาปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ที่มีส่วนสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้เป็นไปตามทิศทางที่พึงประสงค์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549) ได้ศึกษากรณีตัวอย่างโรงเรียนดีมีคุณภาพในระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง โดยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูจำนวน 38 คน นักเรียนจำนวน 65 คน และชุมชน จำนวน 24 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางที่เข้าเกณฑ์โรงเรียนดีมีคุณภาพ จำนวน 4 โรงเรียน จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่โรงเรียนดีที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้นำและบุคลากรมีความเข้มแข็ง ได้แก่ การนำองค์กร การพัฒนาบุคลากร และการดูแลคุณธรรมจริยธรรมครู การบริหารจัดการ ได้แก่ หลักการบริหารยุทธศาสตร์การวางแผนดำเนินงานการนิเทศติดตามและประเมินผลระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน และการจัดการอาคารสถานที่ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ได้แก่ ผู้ปกครองและชุมชนมีความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความคล้ายคลึงกัน ปัจจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ ด้านสถานศึกษา ได้แก่ วัฒนธรรมของสถานศึกษา การทำงานเป็นทีม และองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การนำองค์กร การบริหารจัดการ และการนิเทศติดตาม ด้านครู ได้แก่ ความพึงพอใจในงานของครู ความเสียสละ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาตนเอง ด้านนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และการจัดบรรยากาศของสถานศึกษา แต่เนื่องจากกระบวนการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการวางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุง (PDCA) คุณภาพของสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษาเป็นหลัก ดังนั้นปัจจัยที่ผู้วิจัยจะนำมาศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในกระบวนการการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงได้คัดเลือกปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้ 4 ปัจจัย ได้แก่ เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้นิยามของเจตคติ ไว้ดังนี้

Rokeach (1970) กล่าวว่าไว้ว่า เจตคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ สถานการณ์หนึ่ง ซึ่งผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็น ตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคล ในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบ หรือไม่ชอบ

Cruze (1974) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นความรู้สึกความเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ ที่คนเราได้รับ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ท่าที หรือความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคล ต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อ สิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือทางต่อต้านก็ได้

จากนิยามเกี่ยวกับเจตคติและแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในที่ได้กล่าว มาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยนำมาสรุปนิยามของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้สึก ของบุคคลเกี่ยวกับการตระหนักรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การเห็นคุณค่า และการมีความ มุ่งมั่นที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน

3.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่านักการศึกษาได้ให้นิยามของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ไว้ดังนี้

Debevoise (1984) ให้นิยามว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของ อาจารย์ใหญ่ทั้งหลายหรือการเป็นตัวแทนของสถานศึกษา เป็นผู้สนับสนุนความเจริญเติบโตทางการ เรียนของนักเรียน

ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ (2548) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การ ปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำให้ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมาย และโครงสร้างสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

สิร์รานี วสุภัทร (2551) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง เข้าใจ และตระหนักในจุดหมายของ การจัดการศึกษา รวมถึงและประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพ ของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

โกศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรม ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การ พัฒนานักเรียน การพัฒนาครูและส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้

จากนิยามข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปนิยามของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารเกี่ยวกับการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน การเรียน การ สอนในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน การจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ การ นิเทศและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศทางวิชาการ

3.3 วัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักการศึกษาได้ให้นิยามของ วัฒนธรรม และวัฒนธรรมการประเมิน ดังนี้

3.3.1 นิยามของวัฒนธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายว่า วัฒนธรรม คือ สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายว่า วัฒนธรรม คือ แบบอย่างลักษณะชีวิตของแต่ละกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ ที่สมาชิกของกลุ่มยึดถือร่วมกันในการดำเนินชีวิตตราบเท่าที่ยังเป็นสมาชิกของกลุ่ม เช่น พูดจาภาษาสำเนียงเดียวกัน หรือเครื่องเดียวกัน กินอยู่อย่างเดียวกัน ปูกรบ้านเรือนแบบเดียวกัน ใช้ขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกัน มีปรัชญาและศาสนาอย่างเดียวกัน

Owens and Steinhoff (1989 อ้างถึงใน สิริrani วสุภัทร, 2551) ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 6 มิติ ดังนี้ 1) ประวัติความเป็นมาขององค์กร 2) เรื่องราวหรือเรื่องเกี่ยวกับองค์กร 3) บุคคลดีเด่นหรือบุคคลตัวอย่างที่เป็นสัญลักษณ์ขององค์กร 4) ปทัสถานของพฤติกรรมหรือความคาดหวังขององค์กร 5) ค่านิยมที่ยอมรับและความเชื่อขององค์กร และ 6) ประเพณีและพิธีการที่แสดงถึงค่านิยมทางสัญลักษณ์ขององค์กร องค์กรประกอบเหล่านี้เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน

Hodges และ Hernandez (1999 อ้างถึงใน วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, 2549) สรุพบว่าวัฒนธรรมเป็นความเชื่อ คุณค่า และการแสดงออกร่วมกันในวิธีการทำงานต่าง ๆ ของสมาชิกในองค์กร วัฒนธรรมจะเชื่อมโยงและมีผลต่อการปฏิบัติงาน วัฒนธรรมองค์กรแสดงออกมาในรูปของกระบวนการใช้ความรู้ที่ได้มา ประสบการณ์ด้านการตีความ และพฤติกรรมทางสังคมที่สร้างสรรค์ขึ้น

วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2549) ได้สรุปนิยามคำว่าวัฒนธรรมไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้ ลักษณะแรกคือวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ (material culture) เป็นวัฒนธรรมที่มนุษย์แสดงออกมาในลักษณะรูปธรรม ได้แก่ สิ่งประดิษฐ์วัตถุและอุปกรณ์ต่าง ๆ และลักษณะที่สองคือวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (nonmaterial culture) เป็นวัฒนธรรมที่แสดงออกในลักษณะ นามธรรม เช่น ค่านิยม ความเชื่อ บรรทัดฐาน แบบอย่างพฤติกรรม และประเพณีที่ได้มีการถ่ายทอดกันทางสังคม โดยที่วัฒนธรรมจะเป็นตัวกำหนดความคิด ความรู้สึก และการกระทำของมนุษย์ในสังคม

3.3.2 นิยามของวัฒนธรรมการประเมิน

วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2549) ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการประเมิน ไว้ดังนี้ SCOEA (2001) และ Sanders (2002) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วัฒนธรรมการประเมิน หมายถึง การประเมินที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (continuous evaluation) และเป็นการประเมินที่บุคคลนำการประเมินเข้าไปผสมผสานและบูรณาการให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานภายในองค์กร มีการดำเนินการปฏิบัติในทุก ๆ วันแทนการใช้การประเมินเฉพาะขั้นตอนสุดท้ายของการปฏิบัติงาน ถือว่าการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบ และวัฒนธรรมการทำงานของบุคคลในทุกระดับขององค์กร สุวิมล ว่องวานิช (2548) นิยามวัฒนธรรมการประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความเชื่อ/การเห็นคุณค่าในการประเมิน และการปฏิบัติของบุคคลทางด้านการประเมินอย่างต่อเนื่อง Ferguson (2003) กล่าวว่า วัฒนธรรมการประเมินเป็นเรื่องของการยอมรับของบุคคล การคิด การกระทำ และคุณค่าในเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้มีการปฏิบัติกัน และเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของ Tischler (1990) Henslin (1993) Zanden (1993) Murphy (1999) Trochim (2002) Sanders (2002) และพจนานุกรมฉบับ

ราชบัณฑิตยสถาน (2524,2542) สรุปนิยามวัฒนธรรมการประเมินได้ว่า วัฒนธรรมการประเมินเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาในด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะทางด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมิน และวัฒนธรรมการประเมินเป็นความเชื่อของบุคคลที่มีต่อการประเมินที่เกิดจากการเรียนรู้ การสื่อสาร และการถ่ายทอดกันทางสังคม และยังพบว่า ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมการประเมิน มี 2 ประการ ประการแรกเป็นปัจจัยและเงื่อนไขด้านบุคคล ได้แก่ คุณลักษณะพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นความรู้ความสามารถด้านการปฏิบัติด้านการประเมิน และประการที่สองคือปัจจัยและเงื่อนไขด้านองค์กร ได้แก่ คุณลักษณะด้านโครงสร้างขององค์กรและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการประเมินขององค์กร

เนื่องจากสถานศึกษาถือว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษาจึงสามารถเทียบเคียงได้กับวัฒนธรรมการประเมินขององค์กร ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร มีดังนี้

Arroba และ Kim (1992) กล่าวถึงวัฒนธรรมองค์กรว่าเป็นหัวใจของการทำงาน เป็นการรวมค่านิยมหลักอันจะส่งผลต่อไปยังโครงสร้างขององค์กรและการออกแบบงานรวมถึง แบบแผนในการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกในองค์กร วัฒนธรรมถือเป็นการแสดงถึงการร่วมรับรู้ และความชัดเจนถึงบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานและการมีส่วนร่วมสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของสมาชิกในองค์กร

Sathe (1998) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมองค์กรว่า เป็นแบบความเชื่อ ค่านิยม ความคิดประจำตัวของพนักงานที่มีอยู่ร่วมกันในองค์กรที่ตนทำงานอยู่ มีต่อสิ่งรอบตัว ทั้งในและนอกองค์กร แบบแผนนี้เกิดจากการเรียนรู้มาจากเพื่อนร่วมงานว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ควรทำหรือไม่ควรทำอย่างไร

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2540) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กรเป็นระบบของความเชื่อ ความนิยม ความคิดของบุคคลซึ่งมีอยู่ร่วมกันในองค์กรที่ตนทำงานอยู่ มีบริบทและ สิ่งรอบตัวทั้งภายในและภายนอกองค์กรเดียวกัน แบบแผนนี้เกิดจากการเรียนรู้จากสิ่งที่ประพฤติปฏิบัติในของบุคคลในองค์กรว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด ควรทำหรือไม่ควรทำ

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2531 อ้างถึงใน ชฎากาญจน์ เจริญชนม์, 2553) ให้ความหมายวัฒนธรรมสถานศึกษาว่า หมายถึง แนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเคยปฏิบัติต่อกันมาเป็นเวลานานพอสมควร และได้รับการถ่ายทอดสู่สมาชิกของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวปฏิบัติเพื่อเป็นที่ยอมรับโดยครอบคลุมถึงแนวความคิด ความรู้สึกและการรับรู้ปัญหาต่าง ๆ

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553) ได้อธิบายถึงหลักเกณฑ์สำคัญที่เป็นข้อกำหนดวัฒนธรรมสถานศึกษาว่าได้ก่อตัวขึ้นมาจากสิ่งต่อไปนี้ 1) ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา ได้แก่ อดีตของสถานศึกษาที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เช่น รูปแบบของพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อๆ กันมา การกล่าวถึงพฤติกรรมของผู้ที่เป็นวีรบุรุษและวีรสตรีของครูนักเรียนในสถานศึกษา 2) ความเชื่อ เป็นสมมติฐานและความเข้าใจที่ครูและบุคลากรอื่นๆ ได้กระทำร่วมกันจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงสร้างของสถานศึกษา การเรียนการสอน บทบาทของครู และนักเรียน ระเบียบวินัย ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง บางที่สมมติฐานและความตั้งใจอยู่ในรูปของปรัชญาและข้อกำหนดอื่น ๆ

3) ค่านิยม คือสิ่งที่สถานศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประเมินค่าสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏ 4) ปทัสถาน และมาตรฐาน ได้แก่ สิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ สำหรับควบคุมพฤติกรรมของครู อาจารย์ในสถานศึกษาจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ควรชมเชย ยกย่อง หรือลงโทษ และ 5) รูปแบบของพฤติกรรม คือ สิ่งที่ยอมรับและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่สม่ำเสมอภายในสถานศึกษา

องค์กร อมรสิรินันท์ (2554) สรุปว่า วัฒนธรรมองค์กร หมายถึง สิ่งต่าง ๆ อันประกอบ ด้วยสิ่งประดิษฐ์แบบแผน พฤติกรรม บรรทัดฐาน วิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ ความเข้าใจ และระเบียบแบบแผนการปฏิบัติ ทำให้แต่ละองค์การมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

จากนิยามเกี่ยวกับวัฒนธรรม วัฒนธรรมการประเมิน และวัฒนธรรมองค์กร ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยนำมาสรุปนิยามของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา หมายถึง ปทัสถาน (วิธีการแห่งการปฏิบัติ) และค่านิยมเกี่ยวกับการประเมินที่สมาชิกสถานศึกษายึดถือร่วมกัน ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในพบว่า สามารถแบ่งกลุ่มงานวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกคืองานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่สองคืองานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินการประกันคุณภาพภายในและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน มีผู้ศึกษาไว้ ดังนี้

เกียรติศักดิ์ คฤหบดี (2548) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาต้องเริ่มจากการประกันคุณภาพภายในเสียก่อน แต่การดำเนินการด้านนี้นั้นมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะภาระงานหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนรู้ต้องใช้เวลามากในการวางแผนพัฒนา แม้ว่าการประกันคุณภาพภายในคือการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติก็ตามแต่ในความเป็นจริงแล้ว ในแต่ละวันนอกจากการสอนแล้วครูยังมีภาระหน้าที่เป็นงานประจำอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบอีก และการดำเนินการต้องอาศัยบุคลากรหลายฝ่ายปฏิบัติงานร่วมกันจึงทำได้ค่อนข้างยาก อีกทั้งโรงเรียนมีโครงการและกิจกรรมทางวิชาการมาก มีเวลาค่อนข้างจำกัด ไม่มีงบประมาณในการดำเนินการโดยตรงจึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารไม่ได้ติดตามผลอย่างเป็นระบบ ไม่สามารถวิเคราะห์รูปแบบการรายงานการประเมินตนเองได้ เพราะขาดบุคลากรที่มีทักษะที่จะมาเป็นคณะทำงาน

ประสาน พุ่มเข็ม (2548) ได้ศึกษาการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

อยู่ในระดับมาก แนวทางในการดำเนินการควรกำหนดแนวทางการพัฒนา ผู้เรียนให้ชัดเจนและต่อเนื่อง ควรจัดโครงสร้างการบริหารให้ชัดเจน จัดบุคลากรให้เพียงพอ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจัง ควรพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถมีคุณลักษณะที่เหมาะสม ควรเน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการ จากการศึกษาที่หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ประกอบกับการบริหารจัดการจัดการของสถานศึกษา ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยใน การบริหารจัดการ ทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น ประกอบกับบุคลากรในสถานศึกษาส่วนมากได้ศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ทั้งการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น การอบรม สัมมนา การศึกษาหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นผล ทำให้สถานศึกษาสามารถจะบริหารจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาได้ จึงทำให้การดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ยงยุทธ ยะบุญธง (2548) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน 2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาที่ต่างกัน 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาและครู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นต่างกัน 3 ระดับ พบว่า ทั้งการเปรียบเทียบโดยภาพรวมและเปรียบเทียบในทุกระบบย่อยมีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานมากกว่าระดับช่วงชั้นที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 1-2 ตามลำดับ 3) ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานคือ ส่วนใหญ่ขาดแคลนอัตรากำลังและขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการประเมินคุณภาพภายใน แนวทางการพัฒนาคือควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการประเมินคุณภาพภายในและดำเนินการประเมินควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

พูลศักดิ์ พงษ์พิพัฒน์วัฒนา (2550) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามอัตรากำลังครู ตามเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ กับต่ำกว่าเกณฑ์ โดยรวมรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแนวทาง แก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านปัจจัย ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ หลักสูตร กำหนดการ

สอนและแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารและคณะครูควรมี คุณธรรม จริยธรรม และ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และชุมชน ด้านกระบวนการ ได้แก่ ผู้บริหารควรให้ขวัญและ กำลังใจแก่ครู ส่งเสริมแนะนำให้ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสนับสนุน การเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านผลผลิต ได้แก่ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้ตระหนักเห็นคุณค่าการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และการปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา สถานศึกษาควรจัดหาสื่อ การเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ

สริต วิจิตรโชติ (2550) ได้ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดระบบสารสนเทศ เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ การออกแบบระบบและการเตรียมการ ส่วนด้านการปฏิบัติตาม ระบบและด้านการกำกับติดตามและประเมินผลอยู่ระดับปานกลาง แนวทางในการจัดระบบ สารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มี ดังนี้ ด้านการเตรียมการควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านข้อมูลสารสนเทศโดยตรงจะด้วยการบรรจุ แต่งตั้ง เป็นคณะกรรมการก็ได้และให้ความรู้โดยการจัดอบรม ศึกษาดูงาน เชิญผู้มีประสบการณ์มาให้ความรู้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ด้านการออกแบบระบบควรมีการสำรวจ สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นเพื่อนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานภายใน สถานศึกษา โดยเน้นที่การมีส่วนร่วมของทุกคนทุกฝ่าย ด้านการปฏิบัติตามระบบควรจัดอบรมครูให้มี ความรู้ความเข้าใจระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมพัฒนา ทักษะด้านการ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถในการสื่อสารและเกิดความเข้าใจที่ ตรงกัน ด้านการ กำกับติดตามและประเมินผล ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและ สม่าเสมอ ในรูป ของคณะกรรมการและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนาต่อไป

ศรินทร์ แก้วประดิษฐ์ (2551) ได้ศึกษามีส่วนร่วมของบุคลากรเรื่อง การประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสตรีวิวัฒนาพาพิศดาราม ในพระบรม ราชูปถัมภ์ สังกัด คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง บุคลากร ตำแหน่งต่างกัน ประสบการณ์ทำงานต่างกัน และประสบการณ์การเข้ารับการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโดยรวมและรายด้าน ทุกด้านต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินการประกันคุณภาพภายในและประสิทธิผลของ การประกันคุณภาพการศึกษา มีผู้ศึกษาไว้ ดังนี้

ยินดี ทองคำ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพรเขต 2 โดยมี วัตถุประสงค์ในการประเมินเพื่อ 1) ประเมินกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับ ประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพรเขต 2 2) ประเมินผลผลิตของการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร

เขต 2 3) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่เกิดจากการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพรเขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร 41 คน ครู 186 คน ผู้ปกครอง 370 คน นักเรียน 370 คน หัวหน้าการ ประถมศึกษา 1 คน และศึกษานิเทศก์ 1 คน รวม 969 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึก ข้อมูล จากผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การเตรียมการ การดำเนินงาน และการรายงาน ผลมีการปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกระบวนการอยู่ในระดับ คุณภาพดี ด้านผู้เรียนและด้านปัจจัยอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการประกัน คุณภาพและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติในระดับมาก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายใช้ผลการ ประกันคุณภาพเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้ มีคุณภาพในระดับมาก 3) ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ มีบุคลากรไม่เพียงพอ มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ขาดแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สื่อวัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนการดำเนินงานไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะที่ต้องดำเนินการคือ จัดให้มีบุคลากร งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและมีสื่อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการทำงานอย่างเพียงพอ

ชาคริต ชมชื่น (2546) ได้ทำการวิจัยรูปแบบการเสริมสร้างประสิทธิผลการ ดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการ เสริมสร้าง ประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ศึกษาประสิทธิผล การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งเสริมและ ปัจจัยที่ เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยวัด ประสิทธิภาพจากแบบประเมินความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเสริมสร้างประสิทธิผลการ ดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาใช้กรอบแนวคิดการวิจัยและพัฒนา การ พัฒนาเชิงระบบ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการพัฒนาทั้งระบบโรงเรียน โดยมี เป้าประสงค์ สำคัญคือ สถานศึกษามีคุณภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ คุณภาพ มาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และด้าน คุณภาพนักเรียน โดยผลการดำเนินงานในภาพรวมพบว่า หลังจากใช้รูปแบบการเสริมสร้างแล้ว โรงเรียนมีคุณภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และคุณภาพมาตรฐาน 3 ด้าน เพิ่มขึ้น ทุกรายการ และความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ และที่สำคัญที่สุดคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และคุณลักษณะของ บุคลากร ในสถานศึกษา กระบวนการทำงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทุกคนในสถานศึกษา

วรรณภา วรรณมาศ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์และภารกิจ 2) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การเรียนการสอน 4) การเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ 5) การบริหารและการจัดการ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียน จำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และ แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการศึกษาพบว่า การประเมินด้านวิสัยทัศน์และ ภารกิจ

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน สูงกว่าเกณฑ์ การประเมินการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ และ จากการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ ผลการประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ของนักเรียน ต่ำกว่าเกณฑ์ การสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทางโรงเรียนควรประสานชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น โรงเรียนควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านสื่อและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอ ครูผู้สอน ควรจัดทำแผนการสอน/แผนการเรียนรู้ให้ครบทุกรายวิชาและมีการจัดกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ด้านการ เรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ ผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์บางรายวิชา บางกลุ่มสาระโรงเรียน ควรนำเข้าประชุมกับ คณะกรรมการบริหาร

ปีติชาย ตันปีติ (2547) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผล องค์การ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพ องค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงบรรยาย วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แนวคิดการประเมินประสิทธิผลองค์การใช้ตัวแบบหน้าที่ทางสังคม ของ Parsons การวัดประสิทธิผลพิจารณาจากการรับรู้ของผู้บริหารใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ความสามารถ ในการปรับตัว ความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย ความสามารถในการบูรณาการ และ ความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี ประสิทธิภาพองค์การในระดับมากทุกด้าน และมีตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของ ประสิทธิภาพองค์การได้ร้อยละ 78 จำนวน 12 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ระบบย่อยการจัดการ (การ ควบคุม) 2) ระบบย่อยการจัดการ (การนำ) 3) ระบบย่อยเทคโนโลยี 4) ระบบย่อยการจัดการ (การจัด องค์การ) 5) การจัดทำหลักสูตร 6) ความร่วมมือจากชุมชน 7) ความสามารถของนักเรียน 8) ระบบ ย่อยโครงสร้าง 9) ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ 10) ระบบย่อยจิตสังคม 11) ความสามารถของ ผู้บริหาร และ 12) ระบบย่อยเป้าหมาย

สุพัตรา ทรัพย์เสถียร (2547) ได้ทำการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลใน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้โมเดลสมการ โครงสร้างกลุ่มพหุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยวัดประสิทธิผลจากความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์นักเรียน และ ผู้ปกครอง ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ประกอบด้วย คุณภาพด้านการบริหารโรงเรียน คุณภาพนักเรียน และคุณภาพด้านการบริการทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านนโยบายการ บริหารและการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากร ปัจจัยด้านลักษณะของ โรงเรียน และปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม โดยโมเดลเชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นมีความ

สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จอร์นัธ อาร์รอป (2549) ได้ทำการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษาระบบกลไกในการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยวัดประสิทธิผลจากความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย และการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย การวิเคราะห์กลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ และผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

Robert (2002) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลซึ่งเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพลักษณะหนึ่ง โดยมีขอบเขตการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากประสบการณ์ของชาวออสเตรเลีย โดยดำเนินการที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี Swinburne ของประเทศออสเตรเลีย และนิยามประสิทธิภาพเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ (results) และทรัพยากรที่ใช้ไป (resourced used) โดยมีการอ้างอิงถึงต้นทุน (cost) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลผลิตที่เกิดขึ้น ดังนั้นประสิทธิภาพจึงเป็นการวัดอัตราการทำงาน (work-rate) ของกระบวนการ หรือผลของปัจจัยนำเข้า (input) ที่มีผลต่อผลลัพธ์ (output) ในขณะที่ประสิทธิผลครอบคลุมไปถึงเรื่องการวางแผนการดำเนินงานตามสภาพจริง และการวางแผนผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เป็นกระบวนการจับคู่ระหว่างผลผลิต (outcome) กับเป้าหมายที่กำหนด (stated goal) ดังนั้น ประสิทธิผลจึงเป็นการวัดคุณภาพของผลผลิตที่เกิดขึ้น วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อหารูปแบบของแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับนำไปใช้ในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยงานวิจัยนี้เน้นที่การตรวจสอบระบบซึ่งใช้การเทียบเคียงสมรรถนะ (benchmarking) สำหรับประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการจัดการศึกษา รวมทั้งการนำรูปแบบแนวปฏิบัติที่ดี มาใช้ในระบบ ซึ่งผลการวิจัยให้การสนับสนุนว่าประสิทธิผลเป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดคุณภาพได้

3.3 งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

ปาติกา นิธิประเสริฐกุล (2547) ได้ศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำและองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายทะเลตะวันออก โดยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน เป็นครูผู้สอน จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาโดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายใน โรงเรียน ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถผลิต นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ในการนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา อย่างแท้จริง โดยพยายามสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ที่ตลอดจนพัฒนา ความรู้ ความสามารถ มีจริยธรรม คุณธรรมที่เหมาะสม สามารถอยู่ร่วมในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่าง ชาญฉลาด สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ถือว่าโรงเรียนได้จัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ อันบ่งบอกถึงประสิทธิผลโรงเรียน

พรทิพย์ สระบงกช (2544 อ้างถึงใน เอกรัฐ พิมไทย, 2548) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัศึกษามี 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านครู เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวบุคคลที่จะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา คือ ครูต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญในการสอน มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม ปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในอันที่จะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ ต้องมีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และมีวิสัยทัศน์ ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ปัจจัยด้านหลักสูตร เป็นปัจจัยที่จัดเกี่ยวกับการประมวลประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งหลักสูตรที่ดีต้องสามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาวการณ์ของสิ่งแวดล้อม มีความเหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ และสนองตอบความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ปัจจัยด้านทรัพยากร ทรัพยากรในที่นี้หมายถึงถึงทรัพยากรที่เป็นสื่อการสอนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ตลอดจนงบประมาณที่จะสามารถผันแปรเป็นทรัพยากรอื่น ๆ ได้อีกจำนวนมาก จึงจัดเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ส่งผลการคุณภาพการศึกษา ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก อาคารสถานที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยควรมีขนาดที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีการจัดบรรยากาศที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ มีระบบการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีให้ครบถ้วนเพียงพอ สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดปัญญา ความคิด นำไปสู่การเป็นคนที่มีคุณภาพและสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ และปัจจัยด้านชุมชน เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน เนื่องจากการจัดการศึกษาต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ชุมชนจะเข้มแข็งได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพการศึกษาของคนในชุมชนด้วย ดังนั้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับชุมชนสถานศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาวัฒนธรรมการประเมิน การเรียนการสอนของครู: การฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยการสร้างเครือข่ายและการคิด สะท้อนอภิमान โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา ในขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาองค์ประกอบของ วัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนจากเอกสารงานวิจัยและความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 16 คน และสำรวจสภาพวัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนของครูด้วยการจัดสนทนา กลุ่ม 3 ครั้ง และสำรวจด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู 1,090 คน จาก 3 สังกัดโรงเรียน ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพมี 3 ฉบับ และ เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ 1 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการประเมินการเรียน การสอน และแบบวัดความเชื่อต่อการประเมินการเรียนการสอนและวัดการใช้การประเมินในการ ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยในขั้นตอนแรก พบว่า องค์ประกอบของวัฒนธรรมการประเมิน การเรียนการสอนที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยและความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ มีจำนวน 3 องค์ประกอบ 22 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการเรียนการสอน 2) ความเชื่อที่มีต่อการประเมินการเรียนการสอน และ 3) การใช้การประเมินในการปฏิบัติงานอย่าง ต่อเนื่อง และพบว่าครูมีระดับของวัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนค่อนข้างต่ำ ตัวแปรสังกัด โรงเรียน ระดับการศึกษา และระดับที่โรงเรียนเปิดสอนส่งผลต่อระดับของวัฒนธรรมการประเมิน การเรียนการสอนของครู ส่วนขั้นตอนที่สอง เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมการประเมิน การเรียนการสอนของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน จาก 3 สังกัด รวม 165 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่มๆ ละ 50 คน และ 63 คน และกลุ่ม ควบคุม 1 กลุ่ม จำนวน 52 คน ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนระหว่าง ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่าครูกลุ่มทดลองมีระดับวัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนหลัง การทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่าครูกลุ่มควบคุม และยังพบว่า ครูสังกัด สช. และ กทม. มี ระดับวัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนสูงกว่าครูสังกัด สพฐ. ส่วนครูสังกัด สพฐ. มีระดับ วัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนช่วงก่อนและหลังทดลองไม่แตกต่างกัน

วาโร เฟ็งสวัสดิ์ (2549) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิง เส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยได้ศึกษาจาก กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 660 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน 203 คน และครู 457 คน จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในภาพรวมใน โรงเรียนที่ประสิทธิผลสูงและในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลต่ำแล้ว พบว่า องค์ประกอบด้านสถานการณ์ที่ เกี่ยวข้องจะเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงสุด รองลงมาคือองค์ประกอบ ด้านพฤติกรรมผู้นำ องค์ประกอบด้านคุณลักษณะผู้นำ และองค์ประกอบด้านภูมิหลังผู้นำ ตามลำดับ

นภาพร ส่งแสง (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้าน บริบทของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัย เชิงปริมาณ เพื่อศึกษาสภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถ ใน

การสื่อสาร เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก และการมีส่วนร่วมในการประเมิน และปัจจัยด้านบริบทของสถานศึกษา ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเองของครู และวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา ก็นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และรวมทุกขนาดสถานศึกษา ศึกษาจากผู้บริหารและครู จำนวน 327 แห่ง ๆ ละ 2 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานและวิธีวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูงรวมทุกขนาดสถานศึกษา และตัวแปรปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษาร่วมกันอธิบายความแปรปรวนและส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูงรวมทุกขนาดสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 และตัวแปรปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษาอธิบายความแปรปรวนและส่งผลทางบวกต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 และปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติมากที่สุด

สิร์รานี วสุภัทร (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานผ่านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยให้ผู้บริหารสังกัด สพฐ. ในเขตตรวจราชการที่ 5 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 672 คน ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 113 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา การวิเคราะห์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้วยรูปแบบสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ส่วนสมรรถนะมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานผ่านวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน และตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สัมฤทธิ์ กาเพ็ง (2551) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน : การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ โดยศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัจจัยทางการบริหาร ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของตัว แบบปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 680 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดละ 340 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบหลายชั้นตอน

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตร ประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ภาคบรรยาย การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ตรวจสอบความตรงของตัวแบบ ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยทางการบริหารและระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ตัวแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และปัจจัยทางการบริหารมีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อิทธิพลทางตรง คือ สมรรถนะขององค์การ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ บรรยากาศของ โรงเรียน และภาวะผู้นำทางวิชาการ อิทธิพลทางอ้อม คือ สมรรถนะขององค์การ ภาวะผู้นำทางวิชาการ และบรรยากาศของโรงเรียน อิทธิพลรวม คือ สมรรถนะขององค์การ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ บรรยากาศของโรงเรียน และภาวะผู้นำทางวิชาการ

ปราโมศ อิศโร (2553) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการประเมิน และรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบที่สองมีผลการประเมินในระดับดีและดีมาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์พหุกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูที่รับผิดชอบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและครูผู้สอนปกติ รวมโรงเรียนละ 3 คน เป็นรายภาคตามขนาด โรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,747 คน โดยใช้แบบสอบถาม 3 ชุด ถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามทฤษฎีการบริหาร ถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน และแบบประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์พหุกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นการวิเคราะห์พหุกลุ่มภาวะผู้นำตามขนาดโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามีความแปรเปลี่ยนไปตามขนาดโรงเรียน และภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ขนาดเล็ก ได้แก่ ภาวะผู้นำองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ตามทฤษฎีของ เซ็งเก้ (Senge) ในโรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานตามทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม ของ เบลคและมูตัน (Blake and Mouton) และในโรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานตามทฤษฎี ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม ของ เบลคและมูตัน (Blake and Mouton) และภาวะผู้นำองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ตามทฤษฎีภาวะผู้นำองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของ เซ็งเก้ (Senge)

Carson, Borman, Robinson (2011) ได้ทำการประเมินผลกระทบของการดำเนินงานการปฏิรูปตามผลการประเมิน (Data-Driven Reform) ต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาของรัฐ 7 รัฐ ได้แก่ อละบามา แอริโซนา

อินดิอาน่า มิสซิสซิปปี โอไฮโอ เพนซิลเวเนีย และเทนเนสซี ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งการประเมินโครงการนี้เป็นการประเมินเชิงทดลองเพื่อคำนวณผลกระทบของการประเมินติดตามและการให้คำแนะนำโรงเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกแบบทดลองโดยการเลือกเขตพื้นที่โรงเรียนอย่างสุ่มจำนวน 60 เขตพื้นที่ 500 โรงเรียน จาก 7 รัฐ และแบ่งโรงเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนกลุ่มทดลองเริ่มดำเนินการในปีที่ 1 ส่วนโรงเรียนในกลุ่มควบคุมเริ่มดำเนินการในปีที่ 2 โดยในปีที่ 1 ให้กลุ่มทดลองได้รับการประเมินติดตามการดำเนินงานเป็นครั้งคราว (benchmark assessment) และได้รับการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการประเมินติดตาม แต่จะได้รับในปีที่ 2 งานประเมินที่นำเสนอใช้ผลการประเมินจากข้อมูลที่ได้จากปีที่หนึ่ง โดยมีคำถามวิจัย คือ “การประเมินติดตามร่วมกับการให้คำปรึกษา แนะนำในการแปลการประเมินแก่โรงเรียนทำให้คุณภาพนักเรียนในกลุ่มทดลองต่างจากกลุ่มควบคุมหรือไม่” ผลการประเมินพบว่า การประเมินติดตามและช่วยเหลือโรงเรียนมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ และถึงแม้ผลกระทบในวิชาการอ่านไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผู้ประเมินก็คำนวณค่าขนาดอิทธิพล (effect size) เพิ่มขึ้นได้เท่ากับ 0.21 และ 0.14 ในวิชาคณิตศาสตร์และการอ่านตามลำดับ ซึ่งมีขนาดมากพอสมควร ผู้ประเมินสรุปว่าการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาที่ดำเนินการตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งวิชาคณิตศาสตร์และวิชาการอ่าน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกได้แก่กลุ่มงานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ส่วนใหญ่ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และกลุ่มที่สองเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านปัจจัย กระบวนการ ผลผลิต และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่วนใหญ่พิจารณาจากการรับรู้ของบุคลากรต่อผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวัด ทำให้ผลการศึกษาที่ได้แปรเปลี่ยนไปตามกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย แต่ไม่ได้สะท้อนผลผลิตหรือผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยเห็นว่าการประเมินประสิทธิผลที่มีข้อมูลเชิงยืนยันที่สามารถเปรียบเทียบได้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมน่าจะเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือ ดังนั้นการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาครั้งนี้ จึงมุ่งประเมินประสิทธิผลที่เป็นผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดได้จากการสอบวัดที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและเป็นที่ยอมรับมากที่สุดขณะนี้ นั่นก็คือผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ คือ 1) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อผลการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (O-NET) และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1 ประชากร

การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเชื่อมโยงกับข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2,361 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่/ครูผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ดำเนินการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G-Star Power (Mayr, Erdfelder, Buchner, Faul, 2007) โดยใช้สถิติทดสอบ F-test กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ กำหนดขนาดอิทธิพลเท่ากับ .15, $\alpha = .05$ อำนาจการทดสอบ .80 และจำนวนตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 โรงเรียน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเป็นระบบ (systematic sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้จำนวน 42 เขต เป็นหน่วยของการสุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ จากลำดับรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในระบบสารสนเทศมัธยมศึกษา ของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (SCD Education Online (<http://210.246.188.154/mathayom/school/index.html>)) เรียงลำดับตามเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต โดยใช้ช่วงการสุ่มเท่ากับ 11 หน่วย ซึ่งคำนวณจากจำนวนประชากรหารด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 200 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียน จำนวน 4 คน ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน
2. เจ้าหน้าที่/ครูผู้ปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนละ 1 คน
3. ครู โรงเรียนละ 2 คน

การวิจัยครั้งนี้มีการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำเสนอขั้นตอนการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)

ตอนที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานตามรายละเอียดดังนี้

1.1 ข้อมูลที่ใช้ คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 (15 มาตรฐาน)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 (15 มาตรฐาน)

1.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตอนที่ 1 เป็นแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับคะแนนรายมาตรฐานตามผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 (15 มาตรฐาน) ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากเจ้าหน้าที่/ครูผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนั้นในการตรวจสอบคุณภาพจึงเป็นเพียงการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบบันทึกตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัย พร้อมกับแบบบันทึกข้อมูลและแบบสอบถามสำหรับการวิจัย ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 200 โรงเรียน ทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งแนบซองเปล่าติดแสตมป์และจำหน่ายของผู้วิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้โรงเรียนส่งแบบบันทึกข้อมูลและแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์

1.4.2 แบบบันทึกข้อมูลและแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน ได้ส่งไปรษณียบัตรและโทรศัพท์ติดต่อไปยังโรงเรียนเหล่านั้นเพื่อขอรับแบบสอบถามคืน

1.4.3 นำแบบบันทึกข้อมูลและแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 100 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยสรุปผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นรายด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม และสรุปผลการประเมินในภาพรวมของสถานศึกษา พิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยค่าเฉลี่ยรายด้านหาจากการนำค่าคะแนนระดับคุณภาพรายมาตรฐานจากทุกมาตรฐานของด้านนั้น ๆ มารวมกันหารด้วยจำนวนมาตรฐานแต่ละด้าน ส่วนผลการประเมินในภาพรวมหาจากการนำค่าคะแนนระดับคุณภาพทุกมาตรฐานมารวมกันหารด้วยจำนวนมาตรฐานทั้งหมด 15 มาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 คะแนนเฉลี่ยและเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพ
4.51 – 5.00	5	ดีเยี่ยม
3.51 – 4.50	4	ดีมาก
2.51 – 3.50	3	ดี
1.51 – 2.50	2	พอใช้
0.00 – 1.50	1	ปรับปรุง

ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)

การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ข้อมูลที่ใช้ ได้แก่

2.1.1 ข้อมูลคะแนนรายมาตรฐานจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม ที่ได้จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1

2.1.2 ข้อมูลคะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกรายวิชา ปีการศึกษา 2554 ทุกคนในโรงเรียน จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน คะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกรายวิชา

2.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูล ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน คะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกรายวิชา ซึ่งใช้บันทึกข้อมูลในลักษณะที่เป็นข้อเท็จจริงที่ได้ข้อมูลจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ดังนั้นการตรวจสอบคุณภาพจึงเป็นเพียงการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบบันทึกที่ได้มาจากสถาบันทดสอบทางการศึกษา

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งหนังสือราชการจากทางมหาวิทยาลัยเพื่อขอข้อมูลผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 ทุกรายวิชา จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลระดับบุคคลโดยลบบัญชีข้อมูลของนักเรียนที่ไม่เข้าสอบ
2. ตรวจสอบข้อมูลระดับโรงเรียนโดยลบบัญชีข้อมูลของโรงเรียนที่ผลสอบของนักเรียนเป็นศูนย์ทุกคน

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยมีตัวแปรต้น คือ ข้อมูลคะแนนรายมาตรฐานจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม ที่ได้จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ตัวแปรตาม คือ ข้อมูลคะแนนผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียน ในรายวิชาภาษาไทย (S01) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (S02) ภาษาอังกฤษ (S03) คณิตศาสตร์ (S04) วิทยาศาสตร์ (S05) สุขศึกษา และพลศึกษา (S06) ศิลปะ (S07) และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี (S08) และคะแนนผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียน ในภาพรวมทุกรายวิชา

ตอนที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 200 โรงเรียน ตามขั้นตอนการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และได้ดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป โดยปัจจัยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาเพื่อทำนายคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และครู ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา

โดยมีรายละเอียดของการพัฒนาเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

3.1.1 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา (สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา) สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังทางด้านวิชาการ และเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา (สำหรับครู) สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู และวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา

3.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการวิจัย เรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 2 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข ตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบของตัวแปรที่จะศึกษา

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	หมายเหตุ
เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายใน	ความรู้สึกรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับการตระหนักรู้ การรับรู้ ความสามารถของตนเอง การเห็นคุณค่า และการมีความมุ่งมั่นที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน	แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหาร ตอนที่ 2 แบบสอบถาม สำหรับครู ตอนที่ 3
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	พฤติกรรมของผู้บริหารเกี่ยวกับการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน การเรียนการสอนในด้านการกำหนด วิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน การจัดการ หลักสูตรและการเรียนรู้ การนิเทศและการประเมินผล การจัดการเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศทางวิชาการ	แบบสอบถาม สำหรับครู ตอนที่ 2
วัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา	ปทัสถาน (วิธีการแห่งการปฏิบัติ) และค่านิยมเกี่ยวกับการประเมินที่สมาชิกสถานศึกษายึดถือร่วมกัน ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยวัดจาก 2 ประเด็น คือ การปฏิบัติด้านการประเมินและค่านิยมเกี่ยวกับการประเมินซึ่ง หมายถึง สิ่งทีบุคคลากรในสถานศึกษายึดถือว่ามีค่าพึงปรารถนาและปลูกฝังให้สมาชิกยึดถือเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานด้านการประเมินร่วมกัน	แบบสอบถาม สำหรับครู ตอนที่ 4

3.2.3 สร้างแบบสอบถาม แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และการใช้ภาษา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปหาคุณภาพของแบบสอบถามต่อไป

3.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนด (Index of Consistency : IOC) ผลการพิจารณาแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.50 แสดงว่าแบบสอบถามสามารถวัดได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

3.2.5 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35 จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน จำนวน 30 โรงเรียน

3.2.6 ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มีค่าความเที่ยง (α) เท่ากับ 0.89 และ 0.94 ตามลำดับ ซึ่งสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.2.7 จัดรูปแบบ พิมพ์และอัดสำเนาแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ตามจำนวนที่กำหนด เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2.8 นำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อวิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยหรือตัวแปรทำนายคุณภาพการประกันคุณภาพภายใน เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพได้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ในขั้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ เมื่อทดสอบด้วยสถิติทดสอบของ Bartlett พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าตัวแปรที่เป็นข้อคำถามทั้ง 12 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กัน และค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin measure (KMO) มีค่าเท่ากับ .889 ซึ่งมากกว่า .50 แสดงว่าข้อมูลเหมาะสมในการวิเคราะห์ตัวประกอบ เมื่อหมุนแกนด้วยวิธีมุมแหลม Varimax ตัวประกอบสำคัญต้องมีค่าไอเกน (Eigen) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 และตัวประกอบต้องมีค่าน้ำหนัก .40 ขึ้นไป และแต่ละองค์ประกอบต้องมีตัวแปรซึ่งเป็นข้อคำถามตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่าแยกองค์ประกอบได้ 2 องค์ประกอบ มีจำนวนตัวแปร 12 ตัวแปร ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ค่าไอเกน ร้อยละความแปรปรวน และร้อยละความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ
ของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร

องค์ประกอบ ที่	จำนวน ตัวแปร	ค่าไอเกน (Total)	ร้อยละ ความแปรปรวน	ร้อยละ ความแปรปรวนสะสม
1	7	7.109	59.242	59.242
2	5	1.578	13.148	72.391

จากตารางที่ 3.3 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร พบว่ามีองค์ประกอบทั้งหมด 2 ด้าน มีตัวแปรซึ่งเป็นข้อคำถามทั้งหมด 12 ตัวแปร มีค่าไอเกนอยู่ระหว่าง 1.578 – 7.109 ร้อยละความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 72.391 และองค์ประกอบในแต่ละด้านแบ่งข้อคำถามได้ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ข้อคำถามในองค์ประกอบแต่ละด้านของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายใน
ของผู้บริหาร

ด้านที่	องค์ประกอบ	ตัวแปร ที่	ข้อคำถาม	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ความ เที่ยง
1	การรับรู้ ความสามารถด้าน การประกันคุณภาพ ภายในของผู้บริหาร	1	ฉันชอบทำงานด้านการ ประกันคุณภาพภายใน	.683	.922
		3	ฉันชอบเรียนรู้เรื่องการ ประกันคุณภาพภายใน	.801	
		4	ฉันมีความสามารถที่จะทำ งานประกันคุณภาพภายใน	.858	
		5	ฉันมีความรู้ดีพอที่จะทำงาน การประกันคุณภาพภายในได้	.784	
		6	ฉันไม่มีความกังวลเมื่อได้รับ มอบหมายให้ทำงานประกัน คุณภาพภายใน	.827	

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ด้านที่	องค์ประกอบ	ตัวแปร ที่	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ความ เที่ยง
2	ทัศนคติต่อการ ประกันคุณภาพ ภายในของผู้บริหาร	10	ฉันต้องการเป็นที่มงาน ประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน	.724	.905
		12	ฉันมั่นใจว่าสามารถทำงาน ด้านการประกันคุณภาพ ภายในได้	.740	
		2	โรงเรียนต้องทำประกัน คุณภาพภายใน	.740	
		7	การประกันคุณภาพภายใน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการ พัฒนาการศึกษา	.889	
		8	โรงเรียนควรทำการประกัน คุณภาพภายใน	.881	
		9	การประกันคุณภาพภายใน เป็นสิ่งที่ทำแล้วให้ผลคุ้มค่า	.824	
		11	ฉันมีความปรารถนาที่จะ ทำงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนให้ดีขึ้น	.657	

จากตารางที่ 3.4 องค์ประกอบด้านที่ 1 การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารมีตัวแปร 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .683 - .858 เรียงลำดับน้ำหนักตัวประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 4 ฉันมีความสามารถที่จะทำประกันคุณภาพภายใน (.858) รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 6 ฉันไม่มีความกังวลเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานประกันคุณภาพภายใน (.827)

องค์ประกอบด้านที่ 2 ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารมีตัวแปร 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .657 - .889 เรียงลำดับน้ำหนักตัวประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 7 การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา (.889) รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 8 โรงเรียนควรทำการประกันคุณภาพภายใน (.881)

2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในขั้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีข้อความจำนวน 12 ข้อ เมื่อทดสอบด้วยสถิติทดสอบของ Bartlett พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าตัวแปรที่เป็นข้อความทั้ง 12 ตัวแปร มี

ความสัมพันธ์กัน และค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin measure (KMO) มีค่าเท่ากับ .930 ซึ่งมากกว่า .50 แสดงว่าข้อมูลเหมาะสมในการวิเคราะห์ตัวประกอบ เมื่อหมุนแกนด้วยวิธีมุมแหลม Varimax ตัวประกอบสำคัญต้องมีค่าไอเกน (Eigen) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 และตัวประกอบต้องมีค่าน้ำหนัก .40 ขึ้นไป และต้องมีตัวแปรซึ่งเป็นข้อคำถามตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่าแยกองค์ประกอบได้ 2 องค์ประกอบ มีจำนวนตัวแปร 12 ตัวแปร ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ร้อยละความแปรปรวน และร้อยละความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

องค์ประกอบที่	จำนวน ตัวแปร	ค่าไอเกน (Total)	ร้อยละ ความแปรปรวน	ร้อยละ ความแปรปรวนสะสม
1	8	6.779	56.495	56.495
2	4	1.014	8.451	64.946

จากตารางที่ 3.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่ามีองค์ประกอบทั้งหมด 2 ด้าน มีตัวแปรซึ่งเป็นข้อคำถามทั้งหมด 12 ตัวแปร มีค่าไอเกน อยู่ระหว่าง 1.014 – 6.779 ร้อยละความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 64.946 และองค์ประกอบในแต่ละด้าน แบ่งข้อคำถามได้ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 ข้อคำถามในองค์ประกอบแต่ละด้านของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ด้านที่	องค์ประกอบ	ตัวแปร ที่	ข้อคำถาม	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ความ เที่ยง
1	ภาวะผู้นำ ทางวิชาการ	2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย (ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และองค์กรในชุมชน) เข้ามามี ส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์และ เป้าหมายของโรงเรียน	.628	.925
		3	ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานตาม วิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนด ไว้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยการ ทำงานเป็นทีม	.698	
		4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียร่วมจัดทำหลักสูตรที่ มีความหลากหลายเพื่อพัฒนา ศักยภาพผู้เรียน และสนองต่อ ความแตกต่างระหว่างบุคคล	.695	
		5	ผู้บริหารกำหนดให้มีจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยสอดคล้องตามหลักสูตรโดย เน้นด้านความรู้ ทักษะและจิต พิสัย	.598	
		6	ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามผล การใช้หลักสูตร มีการ ประเมินผลการใช้หลักสูตร พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	.854	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ด้านที่	องค์ประกอบ	ตัวแปร ที่	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ความ เที่ยง
2	การสนับสนุน และพัฒนาครู	7	ผู้บริหารนิเทศการจัดการเรียนรู้ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็น ทางการ และให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ครูผู้สอน	.769	.773
		8	ผู้บริหารตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู และนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ เป็นปัญหาในชั้นเรียน	.840	
		9	ผู้บริหารนำข้อมูลและผลการ ประเมินการเรียนการสอนไปใช้ ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน	.785	
		1	ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียนโดย ยึดนโยบายและจุดมุ่งหมายของ การจัดการศึกษาระดับชาติ	.585	
		10	ผู้บริหารจัดให้ครูได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิ	.530	
		11	ผู้บริหารได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก และจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	.780	
		12	ผู้บริหารเปิดโอกาสและสนับสนุน ให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาวิชาชีพ หรือพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	.845	

จากตารางที่ 3.6 องค์ประกอบด้านที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการมีตัวแปร 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .598 - .854 เรียงลำดับน้ำหนักตัวประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 6 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (.854) รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 8 ผู้บริหารตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู และนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ปัญหาในชั้นเรียน (.840)

องค์ประกอบด้านที่ 2 การสนับสนุนและพัฒนาครูมีตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .530 - .845 เรียงลำดับน้ำหนักตัวประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 12 ผู้บริหารเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาวิชาชีพหรือพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (.845)

รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 11 ผู้บริหารได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ (.780)

3) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู ในขั้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ เมื่อทดสอบด้วยสถิติทดสอบของ Bartlett พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าตัวแปรที่เป็นข้อคำถามทั้ง 12 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กัน และค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin measure (KMO) มีค่าเท่ากับ .894 ซึ่งมากกว่า .50 แสดงว่าข้อมูลเหมาะสมในการวิเคราะห์ตัวประกอบ เมื่อหมุนแกนด้วยวิธีหมุนแหลม Varimax ตัวประกอบสำคัญต้องมีค่าไอเกน (Eigen) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 และตัวประกอบต้องมีค่าน้ำหนัก .40 ขึ้นไป และต้องมีตัวแปรซึ่งเป็นข้อคำถามตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่าแยกองค์ประกอบได้ 2 องค์ประกอบ มีจำนวนตัวแปร 12 ตัวแปร ดังตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 ค่าไอเกน ร้อยละความแปรปรวน และร้อยละความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู

องค์ประกอบที่	จำนวน ตัวแปร	ค่าไอเกน (Total)	ร้อยละ ความแปรปรวน	ร้อยละ ความแปรปรวนสะสม
1	8	6.291	52.424	52.424
2	4	1.535	12.794	65.218

จากตารางที่ 3.7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครูพบว่ามียังองค์ประกอบทั้งหมด 2 ด้าน มีตัวแปรซึ่งเป็นข้อคำถามทั้งหมด 12 ตัวแปร มีค่าไอเกนอยู่ระหว่าง 1.535 – 6.291 ร้อยละความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 65.218 และองค์ประกอบในแต่ละด้านแบ่งข้อคำถามได้ดังตารางที่ 3.8

ตารางที่ 3.8 ข้อคำถามในองค์ประกอบแต่ละด้านของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู

ด้านที่	องค์ประกอบ	ตัวแปร ที่	ข้อคำถาม	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ความ เที่ยง		
1	การรับรู้ ความสามารถ ด้านการประกัน คุณภาพภายใน ของครู	1	ฉันชอบทำงานด้านการ ประกันคุณภาพภายใน	.742	.908		
		3	ฉันชอบเรียนรู้เรื่องการ ประกันคุณภาพภายใน	.741			
		4	ฉันมีความสามารถที่จะทำ งานประกันคุณภาพภายใน	.776			
		5	ฉันมีความรู้ดีพอที่จะทำงาน การประกันคุณภาพภายในได้	.788			
		6	ฉันไม่มีความกังวลเมื่อได้รับ มอบหมายให้ทำงานประกัน คุณภาพภายใน	.696			
		10	ฉันต้องการเป็นทีมงาน ประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน	.736			
		11	ฉันมีความปรารถนาที่จะ ทำงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนให้ดีขึ้น	.645			
		12	ฉันมั่นใจว่าสามารถทำงาน ด้านการประกันคุณภาพ ภายในได้	.778			
		2	โรงเรียนต้องทำประกัน คุณภาพภายใน	.718			
		7	การประกันคุณภาพภายใน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการ พัฒนาการศึกษา	.815			
		2	ทัศนคติต่อการ ประกันคุณภาพ ภายในของครู	8		โรงเรียนควรทำการประกัน คุณภาพภายใน	.896
				9		การประกันคุณภาพภายใน เป็นสิ่งที่ทำแล้วให้ผลคุ้มค่า	.794

จากตารางที่ 3.8 องค์ประกอบด้านที่ 1 การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของครูมีตัวแปร 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .645 - .788 เรียงลำดับน้ำหนักตัวประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 5 ฉันทันมีความรู้ดีพอที่จะทำงานการประกันคุณภาพภายในได้ (.788) รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 12 ฉันทันมั่นใจว่าสามารถทำงานด้านการประกันคุณภาพภายในได้ (.778) องค์ประกอบด้านที่ 2 ทักษะคิดต่อการประกันคุณภาพภายในของครูมีตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .718 - .896 เรียงลำดับน้ำหนักตัวประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 8 โรงเรียนควรทำการประกันคุณภาพภายใน (.896) รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 7 การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา (.815)

4) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษาในขั้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีข้อความจำนวน 16 ข้อ เมื่อทดสอบด้วยสถิติทดสอบของ Bartlett พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าตัวแปรที่เป็นข้อความทั้ง 16 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กัน และค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin measure (KMO) มีค่าเท่ากับ .936 ซึ่งมากกว่า .50 แสดงว่าข้อมูลเหมาะสมในการวิเคราะห์ตัวประกอบ เมื่อหมุนแกนด้วยวิธีมุมแหลม Varimax ตัวประกอบสำคัญต้องมีค่าไอเกน (Eigen) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 และตัวประกอบต้องมีค่าน้ำหนัก .40 ขึ้นไป และต้องมีตัวแปรซึ่งเป็นข้อความตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่าแยกองค์ประกอบได้ 3 องค์ประกอบ มีจำนวนตัวแปร 16 ตัวแปร ดังตารางที่ 3.9

ตารางที่ 3.9 ค่าไอเกน ร้อยละความแปรปรวน และร้อยละความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่	จำนวน ตัวแปร	ค่าไอเกน (Total)	ร้อยละ ความแปรปรวน	ร้อยละ ความแปรปรวนสะสม
1	7	9.136	57.100	57.100
2	5	1.478	9.235	66.336
3	4	1.076	6.723	73.059

จากตารางที่ 3.9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษาพบว่ามีองค์ประกอบทั้งหมด 3 ด้าน มีตัวแปรซึ่งเป็นข้อความทั้งหมด 16 ตัวแปร มีค่าไอเกนอยู่ระหว่าง 1.076 – 9.136 ร้อยละความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 73.059 และองค์ประกอบในแต่ละด้านแบ่งข้อความได้ดังตารางที่ 3.10

ตารางที่ 3.10 ข้อคำถามในองค์ประกอบแต่ละด้านของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา

ด้านที่	องค์ประกอบ	ตัวแปร ที่	ข้อคำถาม	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ความ เที่ยง			
1	การยึดมั่นหลักการ ประเมินและใช้ ข้อมูลรอบด้าน	4	ผลการประเมินการจัดการ เรียนรู้ของครู	.599	.914			
		5	ความคิดเห็นของครูและ ผู้ปกครองของนักเรียน	.742				
		6	ข้อเสนอแนะของนักเรียน	.784				
		7	ข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการสถานศึกษา	.761				
		9	ประเมินผลการทำงานของครู โดยพิจารณาจากผลการเรียน ของผู้เรียน	.581				
		10	ประเมินการปฏิบัติงานของ ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาอย่างต่อเนื่อง	.684				
		11	การประเมินผลการ ปฏิบัติงานตั้งอยู่บนหลัก วิชาการ มีตัวชี้วัด และเกณฑ์ ที่โปร่งใสเป็นธรรม	.672				
		12	การยอมรับและเห็นคุณค่า ของการประเมิน	.671				
		13	การยึดถือข้อตกลงและแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมิน อย่างจริงจัง	.809				
		2	ค่านิยมทางด้าน การประเมิน	14		สร้างบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการ ประเมิน	.812	.918
				15		สร้างบรรยากาศการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับการทำงาน กับเพื่อนร่วมงาน และ ผู้บริหารได้ตลอดเวลา	.761	

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ด้านที่	องค์ประกอบ	ตัวแปร ที่	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ความ เที่ยง
3	การใช้ข้อมูลเพื่อ ขับเคลื่อนการ พัฒนา	16	บุคลากรทุกฝ่ายมีความมุ่งมั่น ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ประเมิน เพื่อมุ่งสู่ ความสำเร็จ	.838	.877
		1	ผลการทดสอบระดับชาติ (O- NET)	.830	
		2	ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกของ สมศ.	.822	
		3	ผลการเรียนของนักเรียน	.693	
		8	ผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา	.576	

จากตารางที่ 3.10 องค์ประกอบด้านที่ 1 การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้านมีตัวแปร 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .581 - .784 เรียงลำดับน้ำหนักตัวประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 6 ข้อเสนอแนะของนักเรียน (.784) รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 7 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษา (.761)

องค์ประกอบด้านที่ 2 ค่านิยมทางด้านการประเมินมีตัวแปร 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .674 - .838 เรียงลำดับน้ำหนักตัวประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 16 บุคลากรทุกฝ่ายมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมิน เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ (.838) รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 14 สร้างบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการประเมิน (.812)

องค์ประกอบด้านที่ 3 การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา มีตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .576 - .830 เรียงลำดับน้ำหนักตัวประกอบมากที่สุด คือ ตัวแปรที่ 1 ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) (.830) รองลงมา คือ ตัวแปรที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. (.822)

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยหรือตัวแปรทำนายคุณภาพการประกันคุณภาพภายในด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อคัดเลือกข้อความที่มีคุณภาพไว้ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ตามตารางที่ 3.11

ตารางที่ 3.11 สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยหรือตัวแปรทำนายคุณภาพการประกันคุณภาพ ภายในด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ปัจจัย	องค์ประกอบ	จำนวน ตัวแปรทั้งหมด	จำนวน ตัวแปร	ความเที่ยง
เจตคติต่อการ ประกันคุณภาพ ภายในของ ผู้บริหาร	การรับรู้ความสามารถด้านการ ประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร	12	7	.922
	ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพ ภายในของผู้บริหาร		5	.905
ภาวะผู้นำทาง วิชาการของ ผู้บริหาร	ภาวะผู้นำ ทางวิชาการ	12	8	.925
	การสนับสนุน และพัฒนาครู		4	.773
เจตคติต่อการ ประกันคุณภาพ ภายในของครู	การรับรู้ความสามารถด้านการ ประกันคุณภาพภายในของครู	12	8	.908
	ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพ ภายในของครู		4	.863
วัฒนธรรมการ ประเมินของ สถานศึกษา	การยึดมั่นหลักการประเมิน และใช้ข้อมูลรอบด้าน	16	7	.914
	ค่านิยม		5	.918
	ทางด้านการประเมิน การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อน การพัฒนา		4	.877

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แนบบแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ไปพร้อมกับหนังสือราชการของทางมหาวิทยาลัยและแบบบันทึกข้อมูลที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในตอนที 1

ส่วนข้อมูลที่เป็นตัวแปรตาม คือ ข้อมูลคะแนนรายมาตรฐานจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้มาจากการรายงานของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

3.3.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน โดยกำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้
(stu1 - stu6) คือ คะแนนเต็มของมาตรฐานที่ 1 - 6

(stu_1 - stu_6) คือ คะแนนที่ได้ของมาตรฐานที่ 1 - 6

3.3.2 ด้านการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน โดยกำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้
(man1 - man6) คือ คะแนนเต็มของมาตรฐานที่ 7 - 12

(man_1 - man_6) คือ คะแนนที่ได้ของมาตรฐานที่ 7 - 12

- 3.3.3 ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ โดยกำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้
 (soc1) คือ คะแนนเต็มของมาตรฐานที่ 13
 (soc_1) คือ คะแนนที่ได้ของมาตรฐานที่ 13
- 3.3.4 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โดยกำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้
 (spec1) คือ คะแนนเต็มของมาตรฐานที่ 14
 (spec_1) คือ คะแนนที่ได้ของมาตรฐานที่ 14
- 3.3.5 ด้านมาตรการส่งเสริม โดยกำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้
 (sup1) คือ คะแนนเต็มของมาตรฐานที่ 15
 (sup_1) คือ คะแนนที่ได้ของมาตรฐานที่ 15

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยมีตัวแปรต้นคือ เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู และวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา ตัวแปรตาม ได้แก่ ข้อมูลคะแนนรายมาตรฐานจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม และในภาพรวมทุกมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา” ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูล

ตอนที่ 2 การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)

ตอนที่ 4 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลจากแบบสอบถาม

ข้อมูลจากแบบสอบถาม สามารถนำมาวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ	
ผู้บริหาร	เพศ	ชาย	65	65.00
		หญิง	30	30.00
	การศึกษา	ปริญญาตรี	13	13.00
		ปริญญาโท	75	75.00
		ปริญญาเอก	7	7.00
	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการ	53	53.00
		รองผู้อำนวยการ	31	31.00
	อื่น ๆ	11	11.00	

ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ		
ครู	ระยะเวลา	1 – 5 ปี	22	22.00	
	การดำรงตำแหน่ง	6 – 10 ปี	17	17.00	
		11 – 15 ปี	9	9.00	
		16 – 20 ปี	15	15.00	
		มากกว่า 20 ปี	30	30.00	
		เพศ	ชาย	49	27.20
การศึกษา	หญิง	127	70.60		
	ปริญญาตรี	101	56.10		
	ปริญญาโท	74	41.10		
ปริญญาเอก	ปริญญาเอก	1	0.60		
	เจ้าหน้าที่/ครูผู้ปฏิบัติ	เพศ	ชาย	23	70.00
		หญิง	70	23.00	
หน้าที่งานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	การศึกษา	ปริญญาตรี	53	53.00	
		ปริญญาโท	39	39.00	
		ปริญญาเอก	1	1.00	

จากตารางที่ 4.1 พบว่า จำนวนผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย (n=65) มากกว่าเพศหญิง (n=35) จบการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 (n=75) ส่วนตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.00 (n=53) และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า 20 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.00 (n=30) ส่วนจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (n=127) มากกว่าเพศชาย (n=49) และมีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.10 (n=101) ส่วนเจ้าหน้าที่/ครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (n=70) มากกว่าเพศชาย (n=23) และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.00 (n=53)

ตอนที่ 2 การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พิจารณาจากค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ยและเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพ
4.51 – 5.00	5	ดีเยี่ยม
3.51 – 4.50	4	ดีมาก
2.51 – 3.50	3	ดี
1.51 – 2.50	2	พอใช้
0.00 – 1.50	1	ปรับปรุง

โดยผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา รายละเอียดตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานรายด้านและในภาพรวมของสถานศึกษา

มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ					รวม (โรงเรียน)
	5	4	3	2	1	
ด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	26	61	7			94
ด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	46	40	8			94
ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	41	43	5	5		94
ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	49	40	4	1		94
ด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	52	38	3	1		94
การประเมินในภาพรวมของสถานศึกษา	40	50	4			94

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 64.89 (n=61) และด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 45.70 (n=43) ส่วนด้านการจัดการศึกษามีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 48.90 (n=46) ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษามีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 52.10 (n=49) และด้านมาตรการส่งเสริมมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 55.30 (n=52)

ส่วนผลการประเมินในภาพรวมผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกมาตรฐาน โรงเรียนส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับดีมากถึงดีเยี่ยม รวมกันคิดเป็นร้อยละ 95.60 (n=90)

ตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)

3.1 ผลการศึกษาอิทธิพลของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) จำแนกตามรายวิชาได้ดังนี้

3.1.1 อิทธิพลของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย (S01)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาไทย (S01)
ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชา
ภาษาไทย (S01) ได้ร้อยละ 8.6 ($R^2 = .086$) ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย
(S01)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่ (Constant)	26.771	5.349		5.005	.000
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	2.810	1.304	.267	2.155	.034
มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	1.757	1.611	.193	1.090	.279
มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	-1.095	1.122	-.162	-.975	.332
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	.007	1.277	.001	.006	.995
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	-.489	1.269	-.064	-.385	.701

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชา
ภาษาไทย (S01) พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมี
ผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาไทย (S01) อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = 2.81$, $t = 2.155$, $p = .034$) ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษามาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์

ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาไทย (S01)

3.1.2 อิทธิพลของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (S02)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (S02) ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (S02) ได้ร้อยละ 10.6 ($R^2 = .106$) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (S02)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	24.198	3.046		7.944	.000
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	1.928	.742	.318	2.597	.011
มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	.900	.917	.172	.981	.329
มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	-.736	.639	-.189	-1.151	.253
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	-.127	.727	-.030	-.175	.861
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	-.199	.723	-.046	-.276	.783

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (S02) พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (S02) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = 1.928$, $t = 2.597$, $p = .011$) ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการ

ส่งเสริมไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (S02)

3.1.3 อิทธิพลของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาภาษาอังกฤษ (S03)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาอังกฤษ (S03) ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาอังกฤษ (S03) ได้ร้อยละ 13.5 ($R^2 = .135$) ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาภาษาอังกฤษ (S03)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่ (Constant)	10.682	3.219		3.319	.001
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	-2.371	.784	.364	3.022	.003
มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	.760	.969	.135	.784	.435
มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	-.826	.675	-.198	-1.223	.225
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	.370	.768	.081	.481	.632
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	-.712	.764	-.152	-.932	.354

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาอังกฤษ (S03) พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาอังกฤษ (S03) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = 2.371$, $t = 3.022$, $p = .003$) ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาอังกฤษ (S03)

3.1.4 อิทธิพลของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาคณิตศาสตร์ (S04)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาคณิตศาสตร์ (S04) ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาคณิตศาสตร์ (S04) ได้ร้อยละ 11.6 ($R^2 = .116$) ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาคณิตศาสตร์ (S04)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่ (Constant)	10.334	4.169		2.479	.015
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	2.613	1.016	.313	2.572	.012
มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	1.196	1.256	.166	.952	.343
มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	-1.350	.875	-.252	-1.543	.126
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	.188	.995	.032	.188	.851
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	-.405	.989	-.067	-.410	.683

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาคณิตศาสตร์ (S04) พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาคณิตศาสตร์ (S04) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = 2.613$, $t = 2.572$, $p = .012$) ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาคณิตศาสตร์ (S04)

3.1.5 อิทธิพลของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาวิทยาศาสตร์ (S05)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ (S05) ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ (S05) ได้ร้อยละ 5.9 ($R^2 = .059$) ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาวิทยาศาสตร์ (S05)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	22.254	3.108		7.161	.000
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	1.330	.757	.221	1.756	.083
มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	.953	.936	.183	1.019	.311
มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	-.773	.652	-.200	-1.185	.239
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	.139	.742	.033	.187	.852
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	-.704	.737	-.162	-.955	.342

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ (S05) พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ (S05)

3.1.6 อิทธิพลของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา (S06)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา (S06) ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา (S06) ได้ร้อยละ 11.5 ($R^2 = .115$) ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา(S06)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	43.617	3.385		12.885	.000
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	2.209	.825	.327	2.678	.009
มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	.603	1.020	.103	.591	.556
มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	-.388	.710	-.089	-.546	.586
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	.033	.808	.007	.041	.968
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	-.135	.803	-.028	-.168	.867

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา (S06) พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา (S06) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = 2.209$, $t = 2.678$, $p = .009$) ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา (S06)

3.1.7 อิทธิพลของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาศิลปะ (S07)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาศิลปะ (S07) ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาศิลปะ (S07) ได้ร้อยละ 10.7 ($R^2 = .107$) ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาศิลปะ (S07)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	20.365	2.883		7.063	.000
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	1.834	.703	.320	2.610	.011
มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	.772	.869	.156	.889	.376
มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	-.745	.605	-.202	-1.231	.222
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	.148	.688	.037	.214	.831
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	-.452	.684	-.109	-.660	.511

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาศิลปะ (S07) พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาศิลปะ (S07) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (B = 1.834, t = 2.610, p = .011) ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาศิลปะ (S07)

3.1.8 อิทธิพลของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (S08)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (S08) ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (S08) ได้ร้อยละ 12.4 ($R^2 = .124$) ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (S08)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	36.742	4.783		7.681	.000
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	2.202	1.166	.229	1.889	.062
มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	2.621	1.441	.315	1.819	.072
มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	-2.154	1.004	-.349	-2.146	.035
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	1.075	1.142	.159	.941	.349
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	-1.212	1.135	-.175	-1.068	.288

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (S08) พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (S08) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = -2.154$, $t = -2.146$, $p = .035$) ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (S08)

3.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวมทุกรายวิชา ดังนี้

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวมทุกรายวิชา ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวมทุกรายวิชาได้ร้อยละ 12 ($R^2 = .120$) ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวม ทุกรายวิชา

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	24.370	3.380		7.209	.000
มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (Student Quality)	2.162	.824	.319	2.624	.010
มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา (Education Management)	1.195	1.018	.204	1.174	.244
มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)	-1.008	.709	-.232	-1.421	.159
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (School Identity)	.229	.807	.048	.284	.777
มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (Support)	-.539	.802	-.110	-.672	.504

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวมทุกรายวิชา พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวมทุกรายวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = 2.162$, $t = 2.624$, $p = .010$) ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวมทุกรายวิชา

ตอนที่ 4 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ก่อนนำเสนอผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยหรือตัวแปรทำนายคุณภาพการประกันคุณภาพภายในด้วยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพไว้ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.13 สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยหรือตัวแปรทำนายคุณภาพการประกันคุณภาพ ภายในด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ปัจจัย	องค์ประกอบ	จำนวน ตัวแปรทั้งหมด	จำนวน ตัวแปร	ความเที่ยง
เจตคติต่อการ ประกันคุณภาพ ภายในของ ผู้บริหาร	การรับรู้ความสามารถด้านการ ประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร	12	7	.922
	ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพ ภายในของผู้บริหาร		5	.905
ภาวะผู้นำทาง วิชาการของ ผู้บริหาร	ภาวะผู้นำ ทางวิชาการ	12	8	.925
	การสนับสนุน และพัฒนาครู		4	.773
เจตคติต่อการ ประกันคุณภาพ ภายในของครู	การรับรู้ความสามารถด้านการ ประกันคุณภาพภายในของครู	12	8	.908
	ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพ ภายในของครู		4	.863
วัฒนธรรมการ ประเมินของ สถานศึกษา	การยึดมั่นหลักการประเมิน และใช้ข้อมูลรอบด้าน	16	7	.914
	ค่านิยม		5	.918
	ทางด้านการประเมิน การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อน การพัฒนา		4	.877

4.1 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

4.1.1 อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพนักเรียน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ การรับรู้ ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร และทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของ ผู้บริหาร และปัจจัยด้านครู ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนและพัฒนาครู การรับรู้ ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู การยึด มั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน ค่านิยมทางด้านการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อ ขับเคลื่อนการพัฒนา ที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลการประกันคุณภาพด้านคุณภาพผู้เรียนได้ ร้อยละ 10 ($R^2 = .10$) ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	3.342	.588		5.682	.000
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร (Principal self-efficacy)	-.113	.105	-.149	-1.080	.283
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร (Principal attitude)	.118	.124	.133	.954	.343
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic leadership)	-.085	.143	-.109	-.590	.557
การสนับสนุนและพัฒนาครู (Support leadership)	-.047	.154	-.050	-.306	.760
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู (teacher self-efficacy)	.040	.119	.050	.338	.736
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู (teacher attitude)	.051	.120	.063	.429	.669
การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน (Culture commitment to evaluation)	-.135	.163	-.170	-.823	.413
ค่านิยมทางด้านการประเมิน (Culture valuing evaluation)	.124	.131	.156	.945	.347
การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา (Culture data-driven)	.247	.131	.317	1.884	.063

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพนักเรียนพบว่าไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผล

4.1.2 อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านการจัดการศึกษา

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร และทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และปัจจัยด้านครู ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนและพัฒนาครู การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน ค่านิยมทางด้านการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อ

ขับเคลื่อนการพัฒนา ที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านการจัดการศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลการประกันคุณภาพด้านการจัดการศึกษาได้ร้อยละ 8 ($R^2 = .08$) ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านการจัดการศึกษา

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	3.583	.686		5.223	.000
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร (Principal self-efficacy)	-.002	.122	-.003	-.018	.986
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร (Principal attitude)	.099	.144	.097	.686	.495
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic leadership)	.287	.167	.320	1.714	.090
การสนับสนุนและพัฒนาครู (Support leadership)	-.183	.180	-.167	-1.013	.314
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู (teacher self-efficacy)	.208	.139	.223	1.498	.138
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู (teacher attitude)	-.080	.140	-.085	-.571	.569
การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน (Culture commitment to evaluation)	-.277	.191	-.303	-1.451	.151
ค่านิยมทางด้านการประเมิน (Culture valuing evaluation)	-.014	.153	-.015	-.093	.926
การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา (Culture data-driven)	.165	.153	.183	1.077	.285

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษา พบว่าไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผล

4.1.3 อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร และทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และปัจจัยด้านครู ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนและพัฒนาครู การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน ค่านิยมทางการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ที่มีผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลการประกันคุณภาพด้านคุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ได้ร้อยละ 6.7 ($R^2 = .067$) ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	4.682	.936		5.000	.000
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร (Principal self-efficacy)	-.048	.166	-.040	-.286	.776
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร (Principal attitude)	-.086	.197	-.062	-.438	.663
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic leadership)	.425	.228	.352	1.861	.066
การสนับสนุนและพัฒนาครู (Support leadership)	-.194	.246	-.131	-.788	.433
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู (teacher self-efficacy)	.025	.189	.020	.131	.896
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู (teacher attitude)	-.037	.191	-.029	-.195	.846
การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน (Culture commitment to evaluation)	-.218	.260	-.178	-.839	.404
ค่านิยมทางการประเมิน (Culture valuing evaluation)	-.182	.209	-.146	-.869	.387
การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา (Culture data-driven)	.263	.209	.217	1.260	.211

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ พบว่าไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผล

4.1.4 อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร และทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และปัจจัยด้านครู ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนและพัฒนาครู การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน ค่านิยมทางด้านการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลการประกันคุณภาพด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษาได้ร้อยละ 5 ($R^2 = .05$) ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	3.518	.860		4.093	.000
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร (Principal self-efficacy)	-.174	.153	-.162	-1.139	.258
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร (Principal attitude)	.227	.181	.180	1.253	.214
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic leadership)	-.152	.210	-.138	-.725	.471
การสนับสนุนและพัฒนาครู (Support leadership)	.268	.226	.199	1.188	.238
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู (teacher self-efficacy)	.144	.174	.126	.831	.408
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู (teacher attitude)	-.151	.175	-.131	-.862	.391

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน (Culture commitment to evaluation)	-.185	.239	-.165	-.774	.441
ค่านิยมทางด้านการประเมิน (Culture valuing evaluation)	.157	.192	.138	.816	.417
การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา (Culture data-driven)	.078	.192	.070	.405	.687

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการประกันคุณภาพภายในด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา พบว่าไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผล

4.1.5 อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านมาตรการส่งเสริม

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร และทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และปัจจัยด้านครู ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนและพัฒนาครู การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน ค่านิยมทางด้านการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านมาตรการส่งเสริม ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายผลการประกันคุณภาพด้านมาตรการส่งเสริมได้ร้อยละ 8.5 ($R^2 = .085$) ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านมาตรการส่งเสริม

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	4.191	.824		5.085	.000
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร (Principal self-efficacy)	-.107	.147	-.102	-.728	.469
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร (Principal attitude)	.111	.173	.091	.643	.522
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic leadership)	.157	.201	.146	.781	.437
การสนับสนุนและพัฒนาครู (Support leadership)	-.088	.216	-.067	-.405	.687
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู (teacher self-efficacy)	.053	.167	.047	.315	.753
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู (teacher attitude)	-.161	.168	-.143	-.958	.341
การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน (Culture commitment to evaluation)	-.398	.229	-.364	-1.739	.086
ค่านิยมทางด้านการประเมิน (Culture valuing evaluation)	.076	.184	.069	.412	.682
การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา (Culture data-driven)	.419	.184	.389	2.282	.125

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการประกันคุณภาพภายในด้านมาตรการส่งเสริม พบว่าไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผล

4.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในภาพรวมทุกด้านได้ดังนี้

อิทธิพลของปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร และทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และปัจจัยด้านครู ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนและพัฒนาครู การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบ

ด้าน ค่านิยมทางด้านการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมทุกด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรเหล่านี้ทำนายผลการประกันคุณภาพในภาพรวมได้ร้อยละ 7.6 ($R^2 = .076$) ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในภาพรวม

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่(Constant)	72.862	11.139		6.541	.000
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร (Principal self-efficacy)	-1.084	1.980	-.077	-.547	.586
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร (Principal attitude)	1.827	2.343	.111	.780	.438
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic leadership)	3.183	2.717	.220	1.171	.245
การสนับสนุนและพัฒนาครู (Support leadership)	-2.232	2.925	-.126	-.763	.448
การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู (teacher self-efficacy)	2.523	2.252	.168	1.120	.266
ทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู (teacher attitude)	-.841	2.269	-.056	-.371	.712
การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน (Culture commitment to evaluation)	-4.472	3.095	-.304	-1.445	.152
ค่านิยมทางด้านการประเมิน (Culture valuing evaluation)	.447	2.490	.030	.179	.858
การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา (Culture data-driven)	4.077	2.482	.281	1.642	.104

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในภาพรวม พบว่าไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผล

อิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพนักเรียน จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของผู้บริหาร และทัศนคติต่อ

การประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และปัจจัยด้านครู ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนและพัฒนาครู การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพของครู ทักษะติดต่อการประกันคุณภาพภายในของครู การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน ค่านิยมทางด้านการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เป็นขั้นตอน (Stepwise) พบว่าตัวแปรทำนายผลการประกันคุณภาพด้านคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 6.5 ($R^2 = .065$) ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน (Stepwise)

ตัวแปร	B	SE	β	t	p
ค่าคงที่ (Constant)	3.412	.336		10.160	.000
การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา (Culture data-driven)	.199	.078	.256	2.537	.013

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่าการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนามีผลทางบวกต่อผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = .199$, $t = 2.537$, $p = .013$) ส่วนปัจจัยอื่นไม่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า ปัจจัยการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาไม่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอในตาราง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2) ประเมินประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และได้ดำเนินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2,361 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่/ครู ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ดำเนินการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G-Star Power ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 โรงเรียน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเป็นระบบ (systematic sampling) จากลำดับรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในระบบสารสนเทศมัธยมศึกษา ของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (SCD Education Online) เรียงลำดับตามเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554

การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบบันทึกข้อมูลเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่/ครูผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ พิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยค่าเฉลี่ยรายด้านหาจากการนำค่าคะแนนระดับคุณภาพรายมาตรฐานจากทุกมาตรฐานของด้านนั้นๆ มารวมกันหารด้วยจำนวนมาตรฐานแต่ละด้าน ส่วนผลการประเมินในภาพรวมหาจากการนำค่าคะแนนระดับคุณภาพทุกมาตรฐานมารวมกันหารด้วยจำนวนมาตรฐานทั้งหมด 15 มาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: 2554)

ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)

ข้อมูลที่ใช้ ได้แก่ ข้อมูลคะแนนรายมาตรฐานจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ได้จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 และข้อมูลคะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนทุกรายวิชา ปีการศึกษา 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน คะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกรายวิชา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยมีตัวแปรต้น คือ ข้อมูลคะแนนรายมาตรฐานจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตัวแปรตาม คือ ข้อมูลคะแนนผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียน 8 รายวิชา และในภาพรวมทุกรายวิชา

ตอนที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีค่าความเที่ยง (α) เท่ากับ 0.89 และ 0.94 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ไปพร้อมกับหนังสือราชการของทางมหาวิทยาลัยและแบบบันทึกข้อมูลที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในตอนต้นที่ 1 และข้อมูลคะแนนรายมาตรฐานจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้มาจากการรายงานของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยมีตัวแปรต้น คือ เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู และวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา ตัวแปรตาม ได้แก่ ข้อมูลคะแนนรายมาตรฐานจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวมทุกมาตรฐาน

1. สรุปการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.1 ผลการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 64.89 ด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 48.90 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในระดับดีมาก ร้อยละ 45.70 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 52.10 และด้านมาตรการส่งเสริมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ร้อยละ

55.30 ส่วนผลการประเมินในภาพรวม โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับดีมากถึงระดับดีเยี่ยม รวมกันคิดเป็นร้อยละ 95.60

1.2 ผลการศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) จำแนกตามรายวิชา และในภาพรวมทุกรายวิชา สรุปผลดังนี้

จำแนกตามรายวิชา ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาไทย รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาภาษาอังกฤษ รายวิชาคณิตศาสตร์ รายวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา และรายวิชาศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาภาษาไทย รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชา ภาษาอังกฤษ รายวิชาคณิตศาสตร์ รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา และรายวิชาศิลปะ และผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกด้านไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี

ภาพรวมทุกรายวิชา ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวมทุกรายวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในภาพรวมทุกรายวิชา

1.3 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สรุปผลเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1.3.1 การวิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยหรือตัวแปรทำนายคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา **ด้านผู้บริหาร** ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารมีองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร **ด้านครู** ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ และการสนับสนุนและพัฒนาครู และองค์ประกอบของเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครูมีองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของครู และทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู ส่วนองค์ประกอบของวัฒนธรรมการประเมิน

ของสถานศึกษามือถือประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน คำนึงมทางด้านการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา

1.3.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวม ได้ดังนี้

จำแนกเป็นรายด้าน ผลการศึกษาปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ทศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนและพัฒนาครู การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของครู ทศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน คำนึงมทางด้านการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สรุปได้ว่าไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้าน อัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม แต่ผลการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เป็นขั้นตอน (Stepwise) สรุปได้ว่าปัจจัยการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา มีผลทางบวกต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แต่ไม่มีผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้าน มาตรการส่งเสริม

ภาพรวมทุกด้าน ผลการศึกษาปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ทศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร ภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนและพัฒนาครู การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของครู ทศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู การยึดมั่นหลักการประเมินและใช้ข้อมูลรอบด้าน คำนึงมทางด้านการประเมิน และการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สรุปได้ว่าไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในภาพรวม

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญ ที่นำมาอภิปรายผลได้ 3 ประเด็น คือ

2.1 ผลการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวมของสถานศึกษาอยู่ในระดับดีมากถึงระดับดีเยี่ยม แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับคุณภาพที่สูงมากถึงร้อยละ 95.60 ซึ่งเป็นผลการประเมินโดยบุคลากรของ

สถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งได้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่ได้ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาในความรับผิดชอบของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ศึกษาผลการดำเนินงานและการประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่พบว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก หรือมีผลการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับดี (ยินดี ทองคำ, 2546; วรณา วรณมาศ, 2547; ปิติชาย ต้นปิติ, 2547; เกียรติศักดิ์ ฤทธิพิศ, 2548; ประสาน พุ่มเข็ม, 2548; สรিত วิจิตรโชติ, 2550)

แต่ผลการประเมินดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551, 2554) ที่ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินของ สมศ. จากการประเมินรอบแรก ถึงร้อยละ 65 จากสถานศึกษาที่มีกว่าสามหมื่นแห่งทั่วประเทศ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และในการประเมินรอบสองของ สมศ. พบว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 22,425 แห่ง มีถึงร้อยละ 79.7 ที่ได้มาตรฐาน และร้อยละ 20.3 ที่ต้องได้รับการพัฒนา และ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2556) ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ.2554 โดยจากการประเมินของ สมศ. สรุปผลได้ดังนี้ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7,042 แห่ง ได้รับการรับรอง 4,923 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 69.91 และไม่รับรองมาตรฐาน 2,119 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.09 ซึ่งเหตุผลที่ทำให้สถานศึกษาเหล่านี้ไม่ได้รับรองมาตรฐาน เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน คือ มีคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) อยู่ในระดับต่ำ ความไม่สอดคล้องของผลการประเมินทั้งสองประเภทนี้อาจเป็นเพราะการประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินตนเองของสถานศึกษา ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินจากคณะกรรมการภายนอก ความไม่สอดคล้องของผลการประเมินชี้ให้เห็นว่าควรมีการปรับปรุงการรายงานข้อมูลคุณภาพสถานศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

นอกจากนี้ อุทุมพร จามรมาน (2551 อ้างถึงใน เอี่ยมพร และคณะ : 2552) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่คะแนน O-NET ต่ำว่า "ครูบางส่วนได้ให้ข้อมูลว่าเนื่องจากเด็กไม่ตั้งใจสอบ เพราะคะแนนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษาต่อ นอกจากนี้การออกข้อสอบส่วนใหญ่จะเป็นการคิดวิเคราะห์ ขณะที่เด็กจะคุ้นเคยกับการสอบแบบเลือกตอบมากกว่า รวมทั้งเรื่องคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน ที่ยังไม่พร้อมทั้งในเรื่องของครู และสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเรื่องเหล่านี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเร่งแก้ไข และในการวัดและประเมินผลการเรียนควรใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลแบบอื่นๆ เช่น การทดสอบภาคปฏิบัติ การทดสอบแบบอัตนัย เป็นต้น เพื่อให้ครอบคลุมการประเมินผลตามมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับการศึกษา" และ เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับขอบเขตและเนื้อหาสาระของข้อสอบ O-NET ว่า "การออกข้อสอบจะออกตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไม่มีการออกนอกเหนือหลักสูตร ทั้งนี้เนื้อหาของข้อสอบจะวัดความรู้ทั่วไปที่เด็กทั้งประเทศควรจะต้องรู้ ไม่มีข้อสอบเกี่ยวกับ

การปฏิบัติ ดังนั้นจึงไม่ต้องกลัวการได้เปรียบเสียเปรียบ ส่วนสุพจน์ ทารหนองบัว ได้กล่าวถึง ปัญหา ด้านการเรียนของเด็กไทยในปัจจุบันว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ มีความสนใจต่อศึกษาน้อยลง เนื่องจากมีสื่อเพื่อความบันเทิงมากขึ้น นอกจากนี้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีความสนใจในการเรียน น้อยลงส่วนหนึ่งมาจากบรรยากาศการเรียนการสอนด้วย ครูผู้สอนควรมีการพัฒนากระบวนการเรียน การสอนให้มีความสุข เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กสนใจวิชาต่างๆ และเรียนด้วยความ สนุก ซึ่งสอดคล้องกับพรทิพย์ สระบงกช (2544 อ้างถึงใน เอกรัฐ พิมไทย, 2548) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านครู เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับ ตัวบุคคลที่จะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา คือ ครูต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญใน การสอน

แสดงให้เห็นว่าหากการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพดีมากถึงดีเยี่ยมทั้งผลการประเมินรายด้านและในภาพรวมของ สถานศึกษา ที่ประเมินโดยบุคลากรในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาเอง ย่อมส่งผลให้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนที่ควรจะมี ความสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ซึ่งเป็ นการทดสอบระดับชาติที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับมากที่สุดขณะนี้ และในทางตรงกันข้ามหากผลการ ประเมินดังกล่าวไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีการทบทวนนโยบายหรือหาแนว ททางการประเมินการดำเนินงานหรือแก้ไขและปรับปรุงกระบวนการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับ ความเป็นจริงและจะได้หาแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตรงกับสภาพปัญหา ที่แท้จริงต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ สถาบันทดสอบทางการศึกษา (2555) ที่ได้กล่าวถึงผลการวิจัยของ ศิริชัย กาญจนवासี เรื่อง “การพัฒนาวิธีการเปรียบเทียบผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้ โดยใช้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย” ได้จัดกลุ่มโรงเรียนตามลักษณะ การให้เกรดแบ่งเป็น 3 แบบ โดยจัดตามมาตรฐานการประเมินผลการเรียนรู้ ในภาพรวม โดยนำผล การเรียนสะสมรวมทุกวิชา (GPAXT) ของสถานศึกษามาเปรียบเทียบกับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ที่ ปรับแก้แล้วพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ให้เกรดแบบปล่อยเกรด (ให้เกรดสูงกว่าความสามารถของ นักเรียน) และแบบกดเกรด (ให้เกรดต่ำกว่าความสามารถของนักเรียน) และมีจำนวนน้อยมากที่เป็น แบบปกติ (ให้เกรดสอดคล้องกับความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน) แสดงว่าการประเมินผลการ เรียนรู้ในระดับสถานศึกษายังไม่มีเอกภาพและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันจำเป็นต้องใช้ผลการทดสอบ O-NET เพื่อเทียบเคียงคุณภาพให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ

2.2 ผลการศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) พบว่า

2.2.1 ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จำแนกเป็นรายด้านและใน ภาพรวม ส่วนใหญ่พบว่ามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน (O-NET) ทุกรายวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่าการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนที่ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน ซึ่งในมาตรฐานที่ 5

ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ซึ่งพิจารณาจากตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และการเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ และตัวบ่งชี้ที่ 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นไปตามเกณฑ์ แสดงให้เห็นความสอดคล้องกันได้ว่า หากผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนในมาตรฐานที่ 5 ของสถานศึกษามีคะแนนสูง ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการนำคะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนในสถานศึกษานั้นมาเป็นเกณฑ์ร่วมพิจารณาด้วยจึงทำให้ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลไปในทิศทางเดียวกันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่วัดได้จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) หรืออาจเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรที่ทำให้มีผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินสมรรถนะสำคัญ และการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และการเขียนของนักเรียนในสถานศึกษามีความสอดคล้องกับคะแนนผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ด้วย หรืออาจเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลทำให้ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูง เช่น การติวหรือการนำข้อสอบระดับชาติมาใช้จัดการเรียนการสอน (วันดี สมมิตร, 2552) การเรียนพิเศษหรือการกวดวิชา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความสามารถทางเทคโนโลยี พื้นความรู้เดิมของนักเรียน หรือบริบทของโรงเรียน เป็นต้น

ซึ่งจากผลการวิจัยยังพบว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 13.1 การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง และตัวบ่งชี้ 13.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณาจากตัวบ่งชี้พบว่าเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับศักยภาพของสถานศึกษาและบุคลากรในชุมชนซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา หากมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยไม่พิจารณาถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานหรือความเหมาะสมต่อผู้เรียนอาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ และหากกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้มีผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อยู่ในระดับคุณภาพที่สูงขึ้น จึงอาจส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่วัดจากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีได้ ซึ่งสอดคล้องกับ เอื้อมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับ

ขอบเขตและเนื้อหาของสาระของข้อสอบ O-NET ว่า "การออกข้อสอบจะออกตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไม่มีการออกนอกเหนือหลักสูตร ทั้งนี้เนื้อหาของข้อสอบจะวัดความรู้ทั่วไปที่เด็กทั้งประเทศควรจะต้องรู้ ไม่มีข้อสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติ ดังนั้นจึงไม่ต้องกลัวการได้เปรียบเสียเปรียบ หรือผลทางลบที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากสาเหตุอื่น เช่น เทคนิค วิธีการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการ งบประมาณ หรือการได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นต้น

2.2.2 ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวม พบว่ามาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม ไม่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ทุกรายวิชา ซึ่งเมื่อพิจารณารายละเอียดในตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐานดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแต่ละมาตรฐานเป็นกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนและส่วนหนึ่งก็คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งหากผลการประเมินคุณภาพภายในมาตรฐานทุกด้านดังกล่าวอยู่ในระดับดีมาก ถึงดีเยี่ยมย่อมส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยเช่นกัน แต่จากผลการวิจัยที่ปรากฏ อาจเป็นเพราะว่าผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่/ครูผู้ปฏิบัติหน้างานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วยแบบบันทึกข้อมูล ซึ่งเป็นผลการประเมินโดยบุคลากรในสถานศึกษาเอง ดังนั้นผลการวิจัยที่ได้ อาจจะไม่มีความคลาดเคลื่อนเนื่องจากความลำเอียง (bias) ในการให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา อาจทำให้ผลการประเมินที่ได้ไม่สะท้อนตามสภาพที่เป็นจริงของสถานศึกษา

หากสถานศึกษาสามารถดำเนินงานจนมีผลการประเมินคุณภาพภายใน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริมอยู่ในระดับดีมากถึงดีเยี่ยม แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ทุกรายวิชา ก็อาจเป็นเพราะว่านักเรียนอาจไม่ให้ความสำคัญของการทำข้อสอบ O-NET เพราะผลการสอบไม่มีผลบังคับใช้กับนักเรียนหรือนักเรียนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ หรืออาจเป็นเพราะว่าลักษณะของข้อสอบ O-NET เน้นการคิดวิเคราะห์ซึ่งผู้เรียนอาจจะ ไม่คุ้นเคยหรือขาดทักษะดังกล่าว สอดคล้องกับ อุทุมพร จามรมาน (2551 อ้างถึงใน เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ, 2552) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ คะแนน O-NET ต่ำว่า "ครูบางส่วนได้ให้ข้อมูลว่า เนื่องจากเด็กไม่ตั้งใจสอบ เพราะคะแนนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษาต่อ นอกจากนี้การออกข้อสอบส่วนใหญ่จะเป็นการคิดวิเคราะห์ ขณะที่เด็กจะคุ้นเคยกับการสอบแบบเลือกตอบมากกว่า..."

2.3 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า

2.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ วัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา ด้านการใช้ข้อมูลเพื่อ

ขับเคลื่อนการพัฒนา ซึ่งหมายถึง การนำข้อมูลเกี่ยวกับผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา และผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่วัดได้จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) นั้นหมายความว่าหากโรงเรียนได้รับผลการประเมินต่างๆ แล้วนำไปใช้วิเคราะห์ วางแผน ดำเนินการ พัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามกระบวนการของการประกันคุณภาพภายใน (PDCA) ด้วยความมุ่งมั่น จริจิงและต่อเนื่องจะส่งผลให้ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Carson, Borman, Robinson (2011) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลกระทบของการปฏิรูปการศึกษาที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลประเมิน (Data-Driven Reform) ต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ พบว่า การติดตามและช่วยเหลือให้สถานศึกษาทำความเข้าใจผลการประเมินคุณภาพของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมินเพิ่มเติมเพื่อการชี้แนะการพัฒนาโรงเรียน ระบุสาเหตุของปัญหาที่สำคัญของสถานศึกษา กำหนดโครงการและเลือกดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาที่พบมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิชาการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) หลักการและแนวคิดในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยยึดกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา หากโรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่ดีก็จะนำไปสู่กระบวนการทำงานที่มีระบบสามารถกระจายอำนาจการบริหารได้ครอบคลุม และทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการแบ่งภาระงานที่มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อระดมความคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ โดยอาศัยกระบวนการ PDCA ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้และมีการดำเนินงานด้านระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และสอดคล้องกับ เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การมีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี คือ มีแบบแผนการทำงานเป็นทีม ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเห็นคุณค่าของการประเมิน และเชื่อว่าการประกันคุณภาพการศึกษา นำไปสู่การพัฒนาการศึกษา และสอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549) ที่พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่โรงเรียนดีที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ส่วนหนึ่งได้แก่หลักการบริหารยุทธศาสตร์การวางแผนดำเนินงานการนิเทศติดตามและประเมินผลระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน แต่หากสถานศึกษาใดละเลยไม่ได้นำผลการประเมินดังกล่าวข้างต้นไปใช้อาจส่งผลให้ผู้เรียนไม่ได้รับโอกาสในการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบต่อโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือต่อการดำรงชีวิต โดยที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้แสดงความรับผิดชอบใด ๆ สอดคล้องกับ สถาบันทดสอบทางการศึกษา (2555) ได้กล่าวถึง ดร.ดิเรกพรสีมา ที่กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาไม่ได้อยู่ ๆ ก็เกิดขึ้น ต้องมีคนทำให้เกิด คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน เพราะฉะนั้นผลสอบ O-NET ต้องมีผลต่อครู ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้อำนวยการเขตฯ ถ้าไม่มีผลอะไรหรือมีผลแต่น้อยยนิตต่อการประเมินความดีความชอบและวิทยฐานะจะไม่นับเป็นตัวกระตุ้นให้ดีขึ้น ครูจะสนใจเอา O-NET มาพัฒนาผู้เรียน

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้กำหนดนโยบายต้องออกแบบระบบการประกันคุณภาพขึ้นมาเพื่อประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยมีผลบังคับให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนด้วยเพื่อส่งเสริมให้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง โดยสถานศึกษาต้องมีผลงานแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดได้จากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้นทุกปี สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น ๆ จึงจะผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษา เป้าหมายที่สำคัญของการดำเนินการเพื่อต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือวัฒนธรรมการทำงานที่ให้ความสำคัญกับผลการประเมินทุกระดับและนำผลการประเมินไปใช้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

ส่วนแนวทางการดำเนินการ Carson, Borman, Robinson (2011) ได้เสนอให้หน่วยงานต้นสังกัดควรให้สถานศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลผลการประเมินของผู้เรียนมากขึ้น มีระบบการประเมินติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะร่วมกับการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้สามารถใช้ข้อมูลการประเมินเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายระดับสถานศึกษาและการปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษาทำความเข้าใจผลการประเมินคุณภาพของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินเพิ่มเติมเพื่อการชี้แนะการพัฒนาโรงเรียน ระบุสาเหตุของปัญหาที่สำคัญของสถานศึกษา กำหนดโครงการและเลือกดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาที่พบ จากแนวทางดังกล่าวผู้เสนอแนะได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลกระทบของการปฏิรูปการศึกษาที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลประเมิน (Data-Driven Reform) ต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ ซึ่งการประเมินโครงการนี้เป็นการประเมินเชิงทดลองเพื่อคำนวณผลกระทบของการประเมินติดตามและการให้คำแนะนำโรงเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกแบบทดลองโดยการเลือกเขตพื้นที่โรงเรียนอย่างสุ่มจำนวน 60 เขตพื้นที่ 500 โรงเรียน จาก 7 รัฐ และแบ่งโรงเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โรงเรียนกลุ่มทดลองเริ่มดำเนินการในปีที่ 1 ส่วนโรงเรียนในกลุ่มควบคุมเริ่มดำเนินการในปีที่ 2 โดยในปีที่ 1 ให้กลุ่มทดลองได้รับการประเมินติดตามการดำเนินงานเป็นครั้งคราว (benchmark assessment) และได้รับบริการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการประเมินติดตาม แต่จะได้รับในปีที่ 2 งานประเมินที่นำเสนอใช้ผลการประเมินจากข้อมูลที่ได้จากปีที่หนึ่ง โดยมีคำถามวิจัย คือ “การประเมินติดตามร่วมกับการให้คำปรึกษา แนะนำในการแปลผลการประเมินแก่โรงเรียนทำให้คุณภาพนักเรียนในกลุ่มทดลองต่างจากกลุ่มควบคุมหรือไม่” ผลการประเมินพบว่า การประเมินติดตามและช่วยเหลือโรงเรียนมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ และถึงแม้ผลกระทบในวิชาการอ่านไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผู้ประเมินก็คำนวณค่าขนาดอิทธิพล (effect size) เพิ่มขึ้นได้เท่ากับ 0.21 และ 0.14 ในวิชาคณิตศาสตร์และการอ่านตามลำดับ ซึ่งมีขนาดมากพอสมควร ผู้ประเมินสรุปว่าการปฏิรูปการศึกษาที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลประเมินส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งวิชาคณิตศาสตร์และวิชาการอ่าน

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษาทุกระดับมีผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการนำผลการ

ประเมินรวมไปถึงสิ่งที่สะท้อนออกมาจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้วิเคราะห์ วางแผน ดำเนินการ พัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ภายใต้การดูแลช่วยเหลือ ตรวจสอบ กำกับติดตาม และประเมินผลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2.3.2 ผลการศึกษาปัจจัยเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร (การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร และทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (ภาวะผู้นำทางวิชาการ และการสนับสนุนและพัฒนาครู) และเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู (การรับรู้ความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในของครู และทัศนคติต่อการประกันคุณภาพภายในของครู) พบว่าไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม อาจเป็นเพราะว่าการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครู ดังนั้นผลการวิจัยที่ได้ อาจจะมีการคลาดเคลื่อนเนื่องจากความลำเอียง (bias) ในการตอบแบบสอบถามที่อาจไม่ตรงกับความรู้สึก หรือพฤติกรรมที่แท้จริงของผู้บริหารและครูได้ หรืออาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการทำงาน (วงจร PDCA) โดยอาศัยหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถ ตลอดจนมีความรู้สึที่ดีหรือมีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในจะทำให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดได้ และต้องอาศัยการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นปัจจัยหรือตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาอาจมีตัวแปรอื่นที่ควรนำมาศึกษาร่วมด้วย เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับด้านความรู้ความสามารถ ความเชื่อ วัฒนธรรมขององค์กร เป็นต้น สอดคล้องกับ พรทิพย์ สระบงกช (2544 อ้างถึงใน เอกรัฐ พิมไทย, 2548) ที่พบว่า ครูต้องเป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา คือ ต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ (2549) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการเรียนการสอน ความเชื่อที่มีต่อการประเมินการเรียนการสอน และการใช้การประเมินในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของวัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา และสอดคล้องกับ สำนักทดสอบทางการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ที่ได้ให้บทสรุปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของ

สถานศึกษาที่ดีที่สุด จะต้องเป็นระบบที่พัฒนาให้เกิดขึ้นจากจิตสำนึกของบุคลากรในสถานศึกษานั้นเอง ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทุกคนตระหนักถึงความจำเป็น ในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของตน การปฏิบัติงาน มิใช่สักแต่ว่าทำตามหน้าที่รับผิดชอบ แต่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตใจที่เต็มไปด้วยความสุข มองเห็นผลสำเร็จที่จะเกิดขึ้นชัดเจนว่า ผู้เรียนจะมีคุณภาพอย่างไร ท้องถิ่นและชุมชนจะได้ประโยชน์อย่างไร มีการ "ติดตามตรวจสอบ และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง" การปฏิบัติงานที่เกิดจากจิตวิญญาณของคนในองค์กรนั้น ๆ เอง โดยไม่ต้องมีการบังคับ และมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มุ่งคุณภาพของผลที่เกิดขึ้น ระบบการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานนั้น จะเป็นกลไกการพัฒนาที่ยั่งยืนกว่าระบบหรือกลไกใด ๆ ที่ถูกกำหนดให้ทำจากองค์กรภายนอก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษายังไม่สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยเฉพาะผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนที่วัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ดังนั้นผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายควรหาแนวทางสนับสนุน ส่งเสริม บังคับใช้ หรือแก้ไขปรับปรุงกระบวนการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสม และสำนักงานเขตพื้นที่ควรประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ได้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับความเป็นจริง และนำผลการประเมินไปใช้แก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

3.1.2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษามีผลทางลบต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นสถานศึกษาควรวิเคราะห์ ตรวจสอบคุณภาพ วางแผน เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการนิเทศติดตามตรวจสอบ ประเมินผล ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อความคุ้มค่าในด้านเวลา งบประมาณ และทรัพยากรในการจัดการศึกษาที่ได้รับ

3.1.3 กระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้กำหนดนโยบายต้องออกแบบระบบการประกันคุณภาพขึ้นมาเพื่อประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยมีผลบังคับให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียน โดยสถานศึกษาต้องมีผลงานแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดได้จากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้นทุกปี สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น ๆ จึงจะผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษา เป้าหมายที่สำคัญของการดำเนินการเพื่อต้องการให้มี

การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานของสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับผลการประเมินทุกระดับ และการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานเป็นรายด้านและในภาพรวมโดยใช้ข้อมูลจากผลการประเมินของสถานศึกษาเอง ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาจากข้อมูลในเชิงลึก เช่น ผลการประเมินเป็นรายมาตรฐานและตัวบ่งชี้ หรือศึกษาจากสภาพจริง เพื่อให้เกิดความชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมายืนยันหรือสนับสนุนงานวิจัยต่อไป

3.2.2 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อค้นพบที่ว่า มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ไม่ส่งผลต่อผล O-NET อาจเป็นเพราะว่างานวิจัยนี้เป็นการนำผลการประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวมที่เกี่ยวกับครู ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษา อาจทำให้ผลการวิจัยไม่ชัดเจน ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาแยกเป็นรายมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก เพื่อให้เกิดความชัดเจน เพื่อยืนยันและสนับสนุนงานวิจัยต่อไป

3.2.3 จากข้อค้นพบเกี่ยวกับผลการประเมินด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาที่ส่งผลทางลบต่อผล O-NET ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการเลือกแหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการงบประมาณ หรือการได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา ในการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่จะสนับสนุนผลการวิจัยต่อไป

3.2.4 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยด้านเจตคติต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารและครู และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ผู้บริหารหรือครูจะมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพหรือผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูง แต่อาจไม่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจและความสามารถเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ความเชื่อที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน และการใช้การประเมินในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่จะสนับสนุนผลการวิจัยต่อไป

3.2.5 หน่วยงานที่กำกับติดตามคุณภาพการจัดการศึกษาควรทำการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการหรือวิธีการนำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา (ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) และผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.) ไปใช้ หรือศึกษาจากสถานศึกษาที่มีแผนงาน/โครงการหรือการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้ได้แนวทางการดำเนินงานที่จะสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับให้ผู้เรียนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 120 ตอนที่ 74 ก หน้า 3
- _____. (2548) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรไทย
- กาญจนา วัจนสุนทร (2549) "การประเมินผลกระทบของนโยบาย แผนงาน และโครงการ" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ* หน้าที่ 15 หน้า 171-217 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- กิตติยา สืออ่อน (2547) "โมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน สำหรับกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ" วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เกียรติศักดิ์ คฤหบดี (2548) "การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2" การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เก็จนก เอื้อวงศ์ (2546) "การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไคศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552) "การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิรนนท์ อารีรอบ (2549) "การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บทสรุปงานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา" กรุงเทพมหานคร พรึกหวานกราฟฟิค
- จุไรวรรณ ร้อยไพ (2549) "พฤติกรรมการสอนของครูศึกษาศาสตร์ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จรัส นองมาก (2544) *ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ชั้นปรีนตีง
- ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553) "ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1" การศึกษาอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- ชาคริต ชมชื่น (2546) “การวิจัยรูปแบบการเสริมสร้างประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา บทสรุปงานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา” กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค
- ธงชัย นิลสุวรรณ (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ธนะ ปรีชา (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ธัญญา เรืองแก้ว (2550) “การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำคัญอย่างไร” วารสารวิชาการ 10(4)
- นงราม เศรษฐพานิช และ สุวิมล ว่องวานิช (2545) "การประกันคุณภาพการศึกษา" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดโครงการประเมิน* หน้าที่ 10 หน้า 219-261 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- นภาพร ส่งแสง (2550) “การศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542” (2542) *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา* เล่มที่ 16 ตอนที่ 74 ก หน้า 14
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2546) “มาตราวัดทัศนคติตามวิธีของ Likert” การวัดผลทางการศึกษา 2 : 25
- พูลศักดิ์ พงษ์พิพัฒน์วัฒนา (2550) “ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- ประสาน พุ่มเข็ม (2548) “การดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี” สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ (2548) “รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ

- ปราโมศ อีสโร (2553) “ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินและรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบที่สองมีผลการประเมินในระดับดีและดีมาก” ปรินญาดุษฐ์บัณฑิต สาขาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ปาลิกา นิธิประเสริฐกุล (2547) “ปัจจัยด้านภาวะผู้นำและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออก” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- ปิตชาติ ตันปิติ (2547) “การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เมธาวี โภยทา (2546) “พฤติกรรมการสอนของครูศึกษาศาสตร์ภาษาไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจังหวัดสระบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ยงยุทธ ยะบุญธง (2548) “การดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ยินดี ทองคำ (2546) “การประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา อำเภอเสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ราชบัณฑิตยสถาน (2542) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- _____. (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น
- วรรณภา วรรณมาศ (2547) “การประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- วาโร เฟิงสวัสดิ์ (2549) “การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- วิทยากร เชียงกุล (2551) สภาวะการศึกษาไทย ปี 2551/2552 “ปัญหาความเสมอภาค และคุณภาพของการศึกษาไทย” พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักงานเลขาธิการการศึกษา กรุงเทพมหานคร วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น
- วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2549) “การพัฒนาวัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนของครู : การฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยการสร้างเครือข่ายการคิดสะท้อนอภิमान” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิโรจน์ สารรัตน์ (2548) ผู้บริหารโรงเรียน : สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์
- วันดี สมมิตร (2552) “ผลกระทบของการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศรีนวล แก้วประดิษฐ์ (2551) “การมีส่วนร่วมของบุคคลเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชูปถัมภ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ทฤษฎีการประเมิน พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศิริประภา ษรจันทร์ศรี (2549) “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้และการดำเนินงานด้านระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สริต วิจิตรโชติ (2550) “การจัดระบบสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1” สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2540) จิตวิทยาการจัดการองค์กร พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร บุ๊คแบงก์
- สิร์รानी วสุภัทร (2551) “ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุพตรา ทรัพย์เสถียร (2547) “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ บทสรุปงานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา” กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค

- สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล (2545) "สัมมนาแนวคิดและพัฒนาการของการประเมินการศึกษา" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการประเมินการศึกษา* หน่วยที่ 1 หน้า 1-41 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สุพักตร์ พิบูลย์ (2548) "แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมิน" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดโครงการประเมิน* หน่วยที่ 1 หน้า 1-52 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สุวิมล ว่องวานิช (2543) "คู่มือการประเมินผลภายในตามมาตรฐานการศึกษา สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ" สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- _____. (2545) "การประเมินความต้องการจำเป็น" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดโครงการประเมิน* หน่วยที่ 7 หน้า 49-111 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สุนทร ทองโพธิ์ (2548) "ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สัมฤทธิ์ กาเพ็ง (2551) "ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน : การพัฒนา และการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (2549) *การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2550* กรุงเทพมหานคร วิชั่น พรินท์ แอนด์ มีเดีย
- _____. (2550) "คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551" กรุงเทพมหานคร จุฑาทอง
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) *โครงการพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ*
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2544) "การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา" (จุลสาร) 1
- _____. (2546) "คู่มือการอบรมเพื่อรับการทดสอบคัดเลือกผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน" หน่วยฝึกอบรมสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
- _____. (2550) *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2544-2548)* กรุงเทพมหานคร อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พลับลิชชิ่ง (มหาชน)

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) สภาวะการศึกษาไทย ปี 2550/2551 ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น
- _____. (2554) *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)* พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค
- สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- _____. (2554) “แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา” กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- _____. (2556) “สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม(พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2554” กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค
- สำนักทดสอบทางการศึกษา (2555) *NIETS NEWS* วารสารวิชาการ 34(10)
- _____. (2553) *วิกฤตการศึกษาไทย* ชี้ด้วย O-NET, I-NET, V-NET, U-NET, N-NET, GAT และ PAT กรุงเทพมหานคร
- สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรางวัลคุณภาพแห่งชาติ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2550) *เรียนจากแชมป์เพื่อเป็นแชมป์ สำหรับองค์กรการศึกษา* กรุงเทพมหานคร จีวีดีเอ็นเอ็กซ์เพรส
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน” แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร
- _____. (2550) *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- องค์กร อมรสิรินันท์ (2554) “วัฒนธรรมองค์กรคุรุสภา การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานองค์กรคุรุสภา” ปริญญาดุขภูษิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อนุสรณ์ เกิดศรี (2551) “การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนการประเมินคุณภาพภายนอกที่หนึ่งและรอบที่สอง : พหุกรณีศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาคม อึ้งพวง (2551) “ข้อเสนอเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง)” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- อุทุมพร จามรมาน (2544) "การประกันคุณภาพการศึกษา" ใน เอกสารประกอบการประชุม/ สัมมนา/ อบรมความรู้เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา
- เอกรัฐ พิมไทย (2548) "ความไม่เสมอภาคในการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ : การวิเคราะห์แยก ระดับความไม่เสมอภาคและแนวโน้ม" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
- เอื้อมพร หลินเจริญ สิริศักดิ์ อาจิวชัย และภริกา จันทร์อินทร์ (2552) "ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้ คะแนนการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ" กรุงเทพมหานคร สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
- Bossert, S. (1988). "School Effect", in Norman Boyan (ed). *Handbook of Research on Educational Administration*. New York: Longman.
- Caldwell, B.J., & Sprinks, J.M. (1990). *The Self-managing School*. London: Taylor and Francis (Printers) Ltd.
- Carson, D., & Borman, G.D., Robinson, M. (2011). "A multistate district-level cluster randomized trials of the impact of data-driven reform on reading and mathematics achievement." *Educational evaluation and policy analysis*. 33 (3), 378-398.
- Cruze, W.W. (1974). *Educational psychology*. New York : The Renal press.
- DeBevoise, W. (1984). "Synthesis of Research on the Principal as Instructional Leader." *Educational Leadership*. 42 (2A): 14-20.
- Hoy, W.K., & C.G. Miskel. (2001). *Educational Administration : Theory, Research, and Practice*. 6th ed. New York: McGraw-Hill.
- _____. (2005). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. 7th ed. New York: McGraw-Hill.
- Robert, M. C. (2002). "Measures of efficiency and effectiveness as indicators of quality: A systems approach." *Journal of Institutional Research South East Asia (JIRSEA)*.
- Robbins, S.P. & Coulter, M. (2005). *Management*. New jersey : Prentice Hall.
- Rokeach, M. (1970). *Beliefs, Attitudes and values*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Sammons, p., Hillman, J., & Mortimore, P. (1995). *Key Characteristics of Effective Schools: a Review of School Effectiveness Research*. London: OFSTED.
- Sergiovanni et. al. (2001). *The Principal ship: A Reflective Practice Perspective*. 4th ed. Boston: Allyn & Bacon.
- Stake, R.E. (1978). *The Case Study Method in Social Inquiry Educational Researcher*.
- Stufflebeam, D.L., & Madaus, F. K. (1973). "Evaluation Models Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation" second edition Kluwer Academic Boston.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. นายจรัส คำอ้าย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำดิบวิทยาคม
อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35
2. นายสุพจน์ แสนหาญ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
รองผู้อำนวยการโรงเรียนแม่ตื่นพิทยาคม
อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35
3. นายถวิล ชัยยา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนธีรภานท์บ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35
4. นางอารีรัตน์ ดีบเตปิน ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านเหล่ายาว อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
5. นางสาวฉันทนา วงศ์ฝั้น ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

เรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง “การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา”
2. โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป/ภูมิหลังทางวิชาการ

ตอนที่ 2 เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายใน

3. ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่านจะถูกนำไปวิเคราะห์และสรุปผลในภาพรวมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จึงไม่ส่งผลกระทบต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ
4. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป

ขอขอบพระคุณท่านสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายคมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป/ภูมิหลังทางวิชาการ

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง

☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
☐ อื่น ๆ (ระบุ)
5. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

☐ 1 – 5 ปี	☐ 6 – 10 ปี		
☐ 11 – 15 ปี	☐ 16 – 20 ปี	☐ มากกว่า 20 ปี	

ตอนที่ 2 เราต้องการทราบความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	ฉันชอบทำงานด้านการประกันคุณภาพภายใน					
2	โรงเรียนต้องทำประกันคุณภาพภายใน					
3	ฉันชอบเรียนรู้เรื่องการประกันคุณภาพภายใน					
4	ฉันมีความสามารถที่จะทำประกันคุณภาพภายใน					
5	ฉันมีความรู้ดีพอที่จะทำงานการประกันคุณภาพภายในได้					
6	ฉันไม่มีความกังวลเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานประกันคุณภาพภายใน					
7	การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา					
8	โรงเรียนควรทำการประกันคุณภาพภายใน					
9	การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่ทำแล้วให้ผลคุ้มค่า					
10	ฉันต้องการเป็นทีมงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน					
11	ฉันมีความปรารถนาที่จะทำงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้ดีขึ้น					
12	ฉันมั่นใจว่าสามารถทำงานด้านการประกันคุณภาพภายในได้					

ขอขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสอบถามสำหรับครู

เรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง “การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา”
2. โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการประกันคุณภาพภายใน

ตอนที่ 4 วัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษา

3. ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่านจะถูกนำไปวิเคราะห์และสรุปผลในภาพรวมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จึงไม่ส่งผลกระทบต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ
4. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป

ขอขอบพระคุณท่านสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายคมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

6. เพศ ชาย หญิง
7. อายุ ปี
8. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 เราต้องการทราบการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาของท่านเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ด้านการประกันคุณภาพภายใน โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติที่ตรงกับผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมากที่สุด ตามความหมายของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียนโดยยึดนโยบาย และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับชาติ					
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และองค์กรในชุมชน) เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน					
3	ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้อย่างเป็นขั้นตอน ด้วยการทำงานเป็นทีม					
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมจัดทำหลักสูตรที่มีความหลากหลายเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล					
5	ผู้บริหารกำหนดให้มีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยสอดคล้องตามหลักสูตรโดยเน้นด้านความรู้ ทักษะและจิตพิสัย					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
6	ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
7	ผู้บริหารนิเทศการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอน					
8	ผู้บริหารตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู และนักเรียน เกี่ยวกับสิ่งที่ปัญหาในชั้นเรียน					
9	ผู้บริหารนำข้อมูลและผลการประเมินการเรียนการสอนไปใช้ในการตัดสินใจ และปรับปรุงงาน					
10	ผู้บริหารจัดให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ					
11	ผู้บริหารได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					
12	ผู้บริหารเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาวิชาชีพหรือพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 เราต้องการทราบความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	
1	ฉันชอบทำงานด้านการประกันคุณภาพภายใน					
2	โรงเรียนต้องทำประกันคุณภาพภายใน					
3	ฉันชอบเรียนรู้เรื่องการประกันคุณภาพภายใน					
4	ฉันมีความสามารถที่จะทำประกันคุณภาพภายใน					
5	ฉันมีความรู้ดีพอที่จะทำงานการประกันคุณภาพภายในได้					
6	ฉันไม่มีความกังวลเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานประกันคุณภาพภายใน					
7	การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา					
8	โรงเรียนควรทำการประกันคุณภาพภายใน					
9	การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่ทำแล้วให้ผลคุ้มค่า					
10	ฉันต้องการเป็นที่มงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน					
11	ฉันมีความปรารถนาที่จะทำงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้ดีขึ้น					
12	ฉันมั่นใจว่าสามารถทำงานด้านการประกันคุณภาพภายในได้					

ตอนที่ 4 เราต้องการทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินของสถานศึกษา โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่สอดคล้องกับการปฏิบัติของบุคลากรในสถานศึกษาของท่านมากที่สุด ตามความหมายของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนของท่านมีการนำข้อมูลต่อไปนี้ไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาในระดับใด					
	1.1 ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET)					
	1.2 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.					
	1.3 ผลการเรียนของนักเรียน					
	1.4 ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู					
	1.5 ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองของนักเรียน					
	1.6 ข้อเสนอแนะของนักเรียน					
	1.7 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษา					
	1.8 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา					
2	โรงเรียนของท่านได้ปฏิบัติรายการต่อไปนี้ในระดับใด					
	2.1 ประเมินผลการทำงานของคุณครูโดยพิจารณาจากผลการเรียนของผู้เรียน					
	2.2 ประเมินการปฏิบัติงานของคุณครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
	2.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานตั้งอยู่บนหลักวิชาการ มีตัวชี้วัด และเกณฑ์ ที่โปร่งใสเป็นธรรม					
3	บุคลากรในสถานศึกษาของท่านมีคุณลักษณะหรือปฏิบัติรายการต่อไปนี้ในระดับใด					
	3.1 การยอมรับและเห็นคุณค่าของการประเมิน					
	3.2 การยึดถือข้อตกลงและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินอย่างจริงจัง					
	3.3 สร้างบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการประเมิน					
	3.4 สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน และผู้บริหารได้ตลอดเวลา					
	3.5 บุคลากรทุกฝ่ายมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ					

ขอขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบบันทึกข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่งานประกันคุณภาพ

เรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบบันทึกข้อมูลฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง “การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา” ใช้สำหรับสอบถามเจ้าหน้าที่/ครู/บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. โครงสร้างของแบบบันทึกข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บันทึกข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อมูลผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 (15 มาตรฐาน)

3. ข้อมูลจากการบันทึกของท่านจะถูกนำไปวิเคราะห์และสรุปผลในภาพรวมของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จึงไม่ส่งผลกระทบต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ
4. โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป
5. หากท่านมีข้อมูลผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 (15 มาตรฐาน) ของสถานศึกษาในรูปเอกสารอยู่แล้ว ท่านสามารถถ่ายเอกสารแนบมาพร้อมกับแบบบันทึกข้อมูลฉบับนี้ โดยไม่ต้องกรอกข้อมูลในตอนี่ 2

ขอขอบพระคุณท่านสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายคมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บันทึกข้อมูล

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 - ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 - ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 (15 มาตรฐาน)

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ	5	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	5	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	5	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุผล	5	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	5	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	5	

2. ด้านการจัดการศึกษา

มาตรฐาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล	10	
มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล	10	
มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล	5	
มาตรฐาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน	10	
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ	10	
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	5	

3. ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้

มาตรฐาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	10	

4. ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

มาตรฐาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น	5	

5. ด้านมาตรการส่งเสริม

มาตรฐาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น	5	

ขอขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ภาคผนวก ค
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

เขต	จังหวัด	จำนวน	ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา
1	กรุงเทพฯ	6	1	โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ
			2	โรงเรียนศึกษานารี
			3	โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
			4	โรงเรียนวัดรางบัว
			5	โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
			6	โรงเรียนนวมวิทย์วิทยาเขตราชพฤกษ์
2	กรุงเทพฯ	4	7	โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต
			8	โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม
			9	โรงเรียนปทุมคงคา
			10	โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒
3	นนทบุรี	4	11	โรงเรียนบางบัวทอง
			12	โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย
	อยุธยา		13	โรงเรียนผักไห่(สุทธาประมุข)
			14	โรงเรียนหนองน้ำส้มวิทยาคม
4	ปทุมธานี	4	15	โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม
			16	โรงเรียนปทุมธานี(นันทมนีบำรุง)
	สระบุรี		17	โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
			18	โรงเรียนดอนพุดวิทยาคม
5	อ่างทอง	5	19	โรงเรียนไผ่วงวิทยา
			20	โรงเรียนโคกสูงวิทยา
	ลพบุรี		21	โรงเรียนปิยะบุตร์
			22	โรงเรียนศรีศักดิ์สุวรรณวิทยา
			23	โรงเรียนวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท
6	สมุทรปราการ	5	24	โรงเรียนเปร็งวิสุทธาธิบดี
			25	โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์
	ฉะเชิงเทรา		26	โรงเรียนเบญจมาศจรัสสุภะ 5
			27	โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล
			28	โรงเรียนก้อนแก้วพิทยาคม
7	ปราจีนบุรี	4	29	โรงเรียนร่มเกล้าปราจีนบุรี
			30	โรงเรียนปิยชาติพัฒนา
	สระแก้ว		31	โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม
			32	โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม

เขต	จังหวัด	จำนวน	ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา
8	ราชบุรี	5	33	โรงเรียนสายธรรมจันทร์
			34	โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย
	กาญจนบุรี		35	โรงเรียนหนองรีประชานิมิต
			36	โรงเรียนหนองขาวโกวิทพิทยาคม
			37	โรงเรียนห้วยกระเจาพิทยาคม
9	สุพรรณบุรี	5	38	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3
			39	โรงเรียนบางลี่วิทยา
	นครปฐม		40	โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
			41	โรงเรียนจิวรายนบุญมีรังสฤษดิ์
			42	โรงเรียนสถาพรวิทยา
10	สมุทรสาคร	5	43	โรงเรียนหลักสองส่งเสริมวิทยา
			44	โรงเรียนดอนยางวิทยา
	เพชรบุรี		45	โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์
			46	โรงเรียนห้วยแก้ววิทยาลัย
			47	โรงเรียนปากน้ำปราณวิทยา
11	สุราษฎร์ธานี	6	48	โรงเรียนปากแพรกพิทยาคม
			49	โรงเรียนรัชชประภาวิทยาคม
			50	โรงเรียนพ่วงพรมครวิทยา
	ชุมพร		51	โรงเรียนมัธยมวิภาวดี
			52	โรงเรียนชลธารวิทยา
			53	โรงเรียนทุ่งตะโกวิทยา
12	นครศรีธรรมราช	8	54	โรงเรียนขุนทะเลวิทยา
			55	โรงเรียนขอนหาดประชาสรรค์
	พัทลุง		56	โรงเรียนสตรีทุ่งสง
			57	โรงเรียนควนเกษสุทธิวิทยา
			58	โรงเรียนเขาพังไกร
			59	โรงเรียนพระพรหมพิทยานุสรณ์
			60	โรงเรียนสตรีพัทลุง
			61	โรงเรียนพนาสูง
13	กระบี่	4	62	โรงเรียนคลองพนสฤษดิ์พิทยา
			63	โรงเรียนสภาราชนี
	ตรัง		64	โรงเรียนในเตาพิทยาคม
			65	โรงเรียนหาดสำราญพิทยาคม

เขต	จังหวัด	จำนวน	ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา
14	พังงา	2	66	โรงเรียนทับปุดวิทยา
			67	โรงเรียนสตรีระนอง
15	ปัตตานี	4	68	โรงเรียนสายบุรี(แจ้งประชาคาร)
			69	โรงเรียนสตรียะลา
			70	โรงเรียนนราธิวาส
			71	โรงเรียนมัธยมสุโหงโกลก
16	สงขลา	5	72	โรงเรียนทับช้างวิทยาคม
			73	โรงเรียนกระแสดินธุ์วิทยา
			74	โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2
			75	โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์
			76	โรงเรียนนวมินทราชูทิศ ทักษิณ
17	จันทบุรี	3	77	โรงเรียนศรีรัตนราษฎร์นุเคราะห์
			78	โรงเรียนคลองพลูวิทยา
			79	โรงเรียนบ่อไร่วิทยาคม
18	ชลบุรี	4	80	โรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์”
			81	โรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม
			82	โรงเรียนเพ็ร็กษมาตาวิทยา
			83	โรงเรียนห้วยยางศึกษา
19	หนองบัวลำภู	4	84	โรงเรียนหนองเรือพิทยาคม
			85	โรงเรียนนาอ้อวิทยา
			86	โรงเรียนปากชมวิทยา
			87	โรงเรียนวังทรายขาววิทยา
20	อุดรธานี	5	88	โรงเรียนอุดรธานีพิทยาคม
			89	โรงเรียนกุมภวาปีพิทยาสรรค์
			90	โรงเรียนทุ่งฝนพิทยาคาร
			91	โรงเรียนนาไหมพิทยาคมรัชมิ่งคลาภิเษก
			92	โรงเรียนสุ่มเส้าพิทยาคาร
21	บึงกาฬ	5	93	โรงเรียนศรีชมพูวิทยา
			94	โรงเรียนบึงโขงหลงวิทยาคม
			95	โรงเรียนโคกคอนวิทยาคม
			96	โรงเรียนร่มธรรมานุสรณ์
			97	โรงเรียนพระบาทนาสิงห์พิทยาคม

เขต	จังหวัด	จำนวน	ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา
22	นครพนม	7	98	โรงเรียนปลาปากวิทยา
			99	โรงเรียนหนองแวงวิทยานุกูล
			100	โรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา
			101	โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม(ธาตุประสิทธิ์ประชาชนุเคราะห์)
	มุกดาหาร		102	โรงเรียนดงเย็นวิทยาคม
			103	โรงเรียนดอนตาลวิทยา
			104	โรงเรียนเหล่าปราอุทิศ
23	สกลนคร	4	105	โรงเรียนเทพสวัสดิ์วิทยา
			106	โรงเรียนกุดเรือคำพิทยาคาร
			107	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
			108	โรงเรียนคำเพิ่มพิทยา
24	กาฬสินธุ์	5	109	โรงเรียนโคกศรีเมือง
			110	โรงเรียนพุทโธภavanaประชาสรรค์
			111	โรงเรียนสหัสชันศึกษา
			112	โรงเรียนมหาไชยพิทยาคม
			113	โรงเรียนเหล่ากลางวิทยาคม
25	ขอนแก่น	7	114	โรงเรียนเทพศิรินทร์ขอนแก่น
			115	โรงเรียนข้าวเรียงศึกษา
			116	โรงเรียนน้ำพองพัฒนศึกษารัชมังคลาภิเษก
			117	โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม
			118	โรงเรียนโนนสะอาดวิทยาคาร
			119	โรงเรียนเวียงนครวิทยาคม
			120	โรงเรียนดงบังวิทยายน
26	มหาสารคาม	3	121	โรงเรียนวังยาวศึกษาวิทย์
			122	โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร
			123	โรงเรียนกุดรังประชาสรรค์
27	ร้อยเอ็ด	5	124	โรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์
			125	โรงเรียนโนนชัยศรีวิทยา
			126	โรงเรียนท่าม่วงวิทยาคม
			127	โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา
			128	โรงเรียนม่วงลาดวิทยาคาร

เขต	จังหวัด	จำนวน	ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา	
28	ศรีสะเกษ	7	129	โรงเรียนสันป่าพิตยาคม	
			130	โรงเรียนลมศักดิ์วิทยาคม	
			131	โรงเรียนกำแพง	
				132	โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
				133	โรงเรียนพยุหะวิทยา
	ยโสธร		134	โรงเรียนโพนงามพิทยาคาร	
			135	โรงเรียนเลิงนกทา	
29	อุบลราชธานี	7	136	โรงเรียนเอือดใหญ่พิทยา	
			137	โรงเรียนทุ่งเท็งยิ่งวัฒนา	
			138	โรงเรียนมัธยมตระการพืชผล	
			139	โรงเรียนวิจิตรพิทยา	
			140	โรงเรียนนาเยียมศึกษารัชมังคลาภิเษก	
	อำนาจเจริญ		141	โรงเรียนสร้างนกทาวิทยาคม	
			142	โรงเรียนหัวตะพานวิทยาคม	
30	ชัยภูมิ	3	143	โรงเรียนโนนสะอาดวิทยา	
			144	โรงเรียนเริงรัมย์วิทยาคม	
			145	โรงเรียนนาหนองทุ่มวิทยา	
31	นครราชสีมา	4	146	โรงเรียนสุรนารีวิทยา	
			147	โรงเรียนมัธยมด่านขุนทด	
			148	โรงเรียนพิมายวิทยา	
			149	โรงเรียนภูวิทยา	
32	บุรีรัมย์	6	150	โรงเรียนตูมใหญ่วิทยา	
			151	โรงเรียนสิงห์วิทยาคม	
			152	โรงเรียนเมืองตลุงพิทยาสรรพ์	
			153	โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยบุรีรัมย์	
			154	โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม	
			155	โรงเรียนพนมรุ้ง	
33	สุรินทร์	7	156	โรงเรียนศรีไผทสมันต์	
			157	โรงเรียนลำปลายล้าพิทยาคาร	
			158	โรงเรียนเมืองสิงห์วิทยา	
			159	โรงเรียนนางมดวิทยา	
			160	โรงเรียนกุดไผทประชาสรรค์	
			161	โรงเรียนขนาดมอญพิทยาคม	
			162	โรงเรียนพนมดงรักวิทยา	

เขต	จังหวัด	จำนวน	ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา
34	เชียงใหม่	3	163	โรงเรียนแม่หอพระวิทยาคม
			164	โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์
	แม่ฮ่องสอน		165	โรงเรียนห้องสอนศึกษา
35	ลำพูน	4	166	โรงเรียนทุ่งหัวช้างพิทยาคม
			167	โรงเรียนลำปางกัลยาณี
	ลำปาง		168	โรงเรียนเถินวิทยา
			169	โรงเรียนเมืองปานวิทยา
36	พะเยา	5	170	โรงเรียนถ้ำปิ่นวิทยาคม
			171	โรงเรียนเม็งรายมหาราชวิทยาคม
	เชียงราย		172	โรงเรียนปล้องวิทยาคม
			173	โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์
			174	โรงเรียนเวียงป่าเป้าวิทยาคม
37	แพร่	4	175	โรงเรียนวิไลเกียรติอุปถัมภ์
			176	โรงเรียนบ้านหลวง
	น่าน		177	โรงเรียนสา
			178	โรงเรียนปัว
38	ตาก	4	179	โรงเรียนแม่ระมาดวิทยาคม
			180	โรงเรียนอุดมตรุณี
	สุโขทัย		181	โรงเรียนท่าชัยวิทยา
			182	โรงเรียนศรีนคร
39	อุดรดิตถ์	5	183	โรงเรียนพาท้าววิทยา
			184	โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี
	พิษณุโลก		185	โรงเรียนนาบัววิทยา
			186	โรงเรียนพรหมพิรามวิทยา
			187	โรงเรียนหนองพระพิทยา
40	เพชรบูรณ์	3	188	โรงเรียนผาเมืองวิทยาคม
			189	โรงเรียนนิคมศิลป์อนุสรณ์
			190	โรงเรียนวังพิกุลพิทยาคม
41	กำแพงเพชร	5	191	โรงเรียนไทรงามพิทยาคม
			192	โรงเรียนวังไทรวิทยาคม
	พิจิตร		193	โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
			194	โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม
			195	โรงเรียนสากเหล็กวิทยา

เขต	จังหวัด	จำนวน	ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา
42	นครสวรรค์	5	196	โรงเรียนวังบ่อวิทยา
			197	โรงเรียนตาคีลีประชาสรรค์
			198	โรงเรียนลาดยาววิทยาคม
	อุทัยธานี		199	โรงเรียนสว่างอารมณ์วิทยาคม
			200	โรงเรียนบ้านไร่วิทยา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายคมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล
วัน เดือน ปีเกิด	20 กุมภาพันธ์ 2516
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน
ประวัติการศึกษา	คบ. คณิตศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ พ.ศ. 2543
สถานที่ทำงาน	สำนักงานการประกันคุณภาพ
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการ

